

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ανατροπές από την αποχώρηση Βάιντμαν

Η **αποχώρηση** του Γενς Βάιντμαν από το τιμόνι της Bundesbank αιφνιδίασε και δημιούργησε σημαντικά ερωτήματα. Η αλλαγή σελίδας που αποφάσισε να κάνει ο Βάιντμαν, δημιουργεί νέα δεδομένα για την ίδια την πολιτική της ΕΚΤ και για τη στάση της Γερμανίας στο γενικότερο ντιμπίετ για την αλλαγή των δημοσιονομικών κανόνων που έχει ξεκινήσει. **Σελ. 10**

ΝΑΥΑΓΙΟ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ

Μονοπώλιο ήθελε η Apple

Ο **λόγος** για τον οποίο ναυάγησαν οι συνομιλίες της Apple με τις κινεζικές εταιρείες CATL και BYD είναι ότι εμμένει σε μια μονοπωλιακή οπτική. Τους ζήτησε να στελεχώσουν ομάδες στις ΗΠΑ και να κατασκευάσουν εργοστάσια μπαταριών, τις οποίες όμως θα χρησιμοποιούσε μόνον η ίδια για τα ηλεκτρικά της αμάξια. Εισέπραξε όμως αρνητική απάντηση. **Σελ. 8**

ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΤΣΙΝΕΛ

Οι ανατιμήσεις απειλούν τον τουρισμό

Η **αδιαφορία** είναι η ανάκαμψη που καταγράφει από το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς η επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια της Ελλάδας. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Αλέξαντερ Τσινέλ, διευθύνων σύμβουλος της Fraport Greece, κτυπάει καμπανάκι και τονίζει ότι οι ανατιμήσεις και άλλοι παράγοντες μπορεί να πλήξουν τον τουρισμό. **Σελ. 19**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Η έλλειψη προσωπικού απειλεί επιχειρήσεις

Χιλιάδες οι κενές θέσεις αλλά μειωμένο το ενδιαφέρον - Αρχισαν οι υπερωρίες στο λιανικό για να καλυφθούν οι βάρδιες

Το **πρόβλημα** της έλλειψης προσωπικού γίνεται όλο και πιο έντονο στην Κύπρο. Υπάρχουν γύρω στις 11.500 κενές θέσεις εργασίας. Ο μεγαλύτερος αριθμός θέσεων προσφέρονται στο λιανικό εμπόριο, καταστήματα ένδυσης και υπόδησης, κα-

ταστήματα τεχνολογίας, πολυκαταστήματα και υπεραγορές. Ιδιαίτερα ζήτηση έχουν τα ξενοδοχειακά επαγγέλματα και οι θέσεις εξυπηρέτησης πελατών, ενώ αυξημένες ανάγκες υπάρχουν στους τομείς της διοίκησης επιχειρήσεων, τα

χρηματοοικονομικά και τα γραμματειακά. Η κατάσταση έχει σημάνει συναγερμό στην αγορά, αφού υπάρχει η πεποίθηση ότι τα κενά στην στελέχωση επιχειρήσεων είναι τεράστια και θέτουν εν αμφιβόλω την εύρυθμη λειτουργία του συνόλου

των επιχειρήσεων και κατ' επέκταση της οικονομίας. Η περίοδος των Χριστουγέννων προκαλεί από τώρα πονοκέφαλο στους εργοδότες για το πώς θα καλύπτονται οι βάρδιες λόγω του αυξημένου όγκου εργασίας. ΟΕΒ και ΚΕΒΕ έχουν απευθυ-

θεί, μέσω επιστολής στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, θέτοντας ενώπιόν του το πρόβλημα και εισηγήσεις για την αντιμετώπισή του. Το θέμα αναμένεται να συζητηθεί σε συνάντηση με την Υπουργό Εργασίας, περί τις αρχές Νοεμβρίου. **Σελ.4**

Η Κύπρος γοήτευσε 400.000 Ρώσους τουρίστες

Η **Κύπρος** αποτελεί τον δεύτερο δημοφιλέστερο προορισμό για τα ταξίδια των Ρώσων τουριστών. Σύμφωνα με την εκτελεστική διευθύντρια της Ένωσης Τουριστικών Πρακτόρων της Ρωσίας Μάγια Λομίντζε, μέχρι τον Σεπτέμβριο, πραγματοποιήθηκαν ταξίδια 400 χιλιάδων Ρώσων τουριστών στην Κύπρο. Οι επιδόσεις για την ρωσική αγορά κατά τη φετινή χρονιά κυμαίνονται στο 60% του 2019. Μόνο για τον μήνα Σεπτέμβριο, έφτασαν στην Κύπρο σχεδόν 89 χιλιάδες Ρώσοι τουρίστες και αποτέλεσαν το 26,2% των συνολικών τουριστικών αφίξεων. **Σελ.4**

Κοινωνικές κατοικίες σε πρώην υπουργεία στην Ελλάδα

Η **μετεγκατάσταση** υπουργείων στις εγκαταστάσεις της πρώην ΠΥΡΚΑΑ απελευθερώνει 125 κτήρια συνολικού εμβαδού 350.000 τ.μ., μέρος των οποίων θα μετατραπεί σε κατοικίες για οικονομικά εύρωστα νοικοκυριά. Όπως ανέφερε ο

υπ. Επικρατείας Ακας Σκέρτσος, κάποια κτήρια θα καταδειχθούν προκειμένου να απελευθερωθεί δημόσιος χώρος και κάποια άλλα θα μετατραπούν σε κατοικίες. Η μετατροπή των κτηρίων σε κατοικίες θα γίνει μέσω ΣΔΙΤ, που θα προκηρυχθούν

όταν προχωρήσει και το σχέδιο μετεγκατάστασης των υπουργείων, το οποίο έχει πενταετή ορίζοντα. Σύμφωνα με τον γ.γ. Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος Ευ. Μπακογιάννη, η κίνηση αυτή θα έχει πολλαπλά οφέλη, κα-

θώς όχι μόνο θα εξασφαλιστεί στέγη για ανθρώπους χαμηλότερων εισοδημάτων, αλλά θα βελτιωθεί και το κυκλοφοριακό, αφού με τη μετακόμιση περισσότερων ανθρώπων στο κέντρο της πόλης θα περιοριστούν και οι μετακινήσεις. **Σελ. 14**

Τέσσερις μνηστήρες για τα ΜΕΔ της Ελληνικής

Υψους 700 εκατ. ευρώ

Τέσσερις είναι πλέον οι μνηστήρες για αγορά του πακέτου των «κόκκινων δανείων» της Ελληνικής Τράπεζας. Οι τέσσερις μνηστήρες θα πρέπει μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2021 να έχουν παρουσιάσει τις τελικές τους προσφορές για την αγορά καρτοφυλακίου 700 εκατ. ευρώ, γνωστό πλέον και ως «Project Starlight». Ο λόγος για τις Apollo, Cerberus, Pimco και μία κοινοπραξία μεταξύ Bain, Fortress και doValue. **Σελ. 3**

Προσφυγή καθυστερεί ιδιωτικοποίηση του ΧΑΚ

Αναμονή έως το 2023

Η **προσφυγή** ενός εκ των πέντε συμβούλων που δεν κέρδισε το διαγωνισμό καθυστερεί την διαδικασία ιδιωτικοποίησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Εκτιμάται ότι η διαδικασία θα καθυστερήσει ακόμη περισσότερο. Ακόμα κι αν η προσφυγή απορριφθεί από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, τότε θα φτάσει το 2023 για να ιδιωτικοποιηθεί. **Σελ. 5**

ΗΠΑ

Χριστούγεννα χωρίς γενναίες προσφορές

Τα **φετινά** Χριστούγεννα θα είναι πολύ διαφορετικά από όσα έχουν συνθηθεί μικροί και μεγάλοι, στις ΗΠΑ, διότι οι μεγάλοι όμιλοι λιανικής δεν θα οργανώσουν τις «γενναίες» προσφορές, αλλά κάποιες πιο περιορισμένες. Στην καλύτερη περίπτωση θα κάνουν εκπτώσεις 5%-25%, και αυτό οφείλεται στα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας. **Σελ. 12**

ΜΕΓΑΛΑ DEAL

Εξαγορές 5,5 δισ. ευρώ το 2021 στην Ελλάδα

Η **εξαγορά** της ελληνικής αλυσίδας αθλητικών ειδών Cosmos Sport από τη βρετανική JD Sports Fashion είναι η τελευταία χρονικά μεταζή των πολλών που έχουν πραγματοποιηθεί στη διάρκεια του 2021, που αναδεικνύεται σε χρονιά μεγάλων εξαγορών ελληνικών επιχειρήσεων από ξένους ομίλους. Η αξία των συμφωνιών διαμορφώνεται σε 5,5 δισ. ευρώ. **Σελ. 15**

ΕΛΛΑΔΑ

Τουριστικά έσοδα στο 50% του 2019

Οι **ταξιδιωτικές** εισπράξεις κατά το οκτάμηνο του 2021 στην Ελλάδα, διαμορφώθηκαν στο 50% εκείνων της αντίστοιχης περιόδου του 2019, ενώ η ταξιδιωτική κίνηση διαμορφώθηκε στο 40%. Διαφοροποίηση που εξηγείται από την αύξηση της μέσης κατά κεφαλήν ταξιδιωτικής δαπάνης ανά ταξιδι, στα 756,4 ευρώ φέτος από 590,8 το 2019. **Σελ. 18**

5 291296 000378

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Δημοσιονομική προσαρμογή

Η **πανδημία** υπήρξε ιδιαίτερα σκληρή με τις ευρωπαϊκές οικονομίες προκαλώντας σημαντική αύξηση στο επίπεδο του δημόσιου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ. Η ανάγκη που προέκυψε για στήριξη της πραγματικής οικονομίας με κρατική παρέμβαση οδήγησε τον Μάρτιο του 2020 σε αναστολή του συμφώνου σταθερότητας που ισχύει για τις χώρες τους ευρώ. Οι εθνικές οικονομίες, λειτουργώντας πολύ διαφορετικά από την κρίση του 2010-2014, προχώρησαν σε νέο δανεισμό για να στηρίξουν την ανάκαμψη. Τις ανησυχίες για την αύξηση του χρέους ήρθε να διασκεδάσει η ΕΚΤ, προχωρώντας σε μεγάλες αγορές χρέους και διατηρώντας τα επιτόκια σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Σήμερα, η προσπάθεια για ανάκαμψη από τα χαμηλά της πανδημίας

δημιουργεί πληθωριστικές πιέσεις που προβληματίζουν την νομισματική αρχή όσον αφορά στις επόμενες κινήσεις στα επιτόκια εφόσον οι τιμές συνεχίσουν την ανοδική πορεία. Από την άλλη, το ύψος του χρέους είναι μια πραγματικότητα που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από την Φρανκφούρτη πριν από μια πιθανή απόφαση για αύξηση των επιτοκίων βάσης. Εξάλλου, έχει εμπεδωθεί σε όλα τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα ότι η κρίση αυτήν τη φορά δεν προκάλεσε χάος γιατί στηρίχθηκε στα πολύ χαμηλά επιτόκια και την επιμήκυνση στις λήξεις του χρέους των χωρών. Είχαμε ως αποτέλεσμα το φαινόμενο εν μέσω μια πρωτόγνωρης κρίσης οι αγορές να παραμένουν ψύχραιμες την ίδια ώρα που οι επενδυτές μεγάλωναν

την επιθυμία τους για αγορές δημόσιου χρέους. Αν και η κατάσταση φαίνεται να βρίσκεται υπό έλεγχο προς το παρόν, και το ταμείο ανάκαμψης έρχεται να δώσει περαιτέρω ώθηση εμφανίζονται περιοχές ανησυχίας όσον αφορά την συνέχεια. Σε αυτήν την εξίσωση περιλαμβάνονται φόβοι για χαμηλότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη από το ταμείο ανάκαμψης, εφόσον ο ρυθμός υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων δεν επιβεβαιωθεί. Επίσης, τα δημογραφικά στοιχεία της Ευρώπης «ευθύνονται» για μια κατάσταση μεγαλύτερης αποταμίευσης σε σχέση με τις επενδύσεις ενώ μεγάλη είναι και η επιβάρυνση που αναμένεται στις δαπάνες υγείας με ανάλογη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας. Η νέα κανονικότητα που πάει

να διαμορφωθεί μετά την πανδημία περιλαμβάνει την προσδοκία για χαμηλά επιτόκια για μεγάλο χρονικό διάστημα σε σχέση με πριν, ερωτηματικά σε σχέση με την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της ευρωζώνης και μια νέα πραγματικότητα, όπου η νομισματική αρχή και οι δημοσιονομικές αποφάσεις βρίσκονται σε πλήρη σύμπτωση. Σε αυτό το πλαίσιο ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ), που δημιουργήθηκε για να περιορίσει μια υπό κατάρρευση ευρωζώνη στην πρόσφατη κρίση του ευρώ, παρεμβαίνει και προτείνει μεταρρύθμιση του συμφώνου σταθερότητας για αποφυγή νέων δυσάρεστων εξελίξεων στο μέλλον. Υπενθυμίζουμε ότι το σύμφωνο σταθερότητας, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, αφορά στο δημόσιο χρέος και

το έλλειμμα με μέγιστες επιτρεπτές τιμές το 60% και 3% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Σύμφωνα με την πρόταση του ΕΜΣ το όριο για το δημόσιο χρέος θα πρέπει να προσαρμοστεί προς τα πάνω προσεγγίζοντας το 100%, ενώ το όριο για το μέγιστο έλλειμμα θα πρέπει να διατηρηθεί στο 3%. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η νέα πρόταση για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων στο ποσοστό του ρυθμού μεγέθυνσης της οικονομίας. Για τις χώρες με χρέος πέραν του 100%, όπως είναι η περίπτωση της Κύπρου, προτείνεται η υιοθέτηση ενός στόχου πρωτογενούς πλεονάσματος που θα υποστηρίξει ένα προσημασμένο ρυθμό μειώσεων του χρέους. Ένα είδος δημοσιονομικής προσαρμογής με άλλα λόγια.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **HOLGER SCHMIEDING**

Τα προβλήματα στην παραγωγή είναι η μεγαλύτερη απειλή

Τον Ιούλιο ο δείκτης του κλίματος ανάμεσα στους διευθυντές προμηθειών των επιχειρήσεων των χωρών της Ευρωζώνης είχε φθάσει σε υψηλά επίπεδα 15ετίας, αλλά τον Οκτώβριο σημείωσε πτώση για τρίτο κατά σειρά μήνα. Η επιδείνωση της συμφόρρησης στο σύστημα της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, οι ελλείψεις εργατικών χεριών και η άνοδος των τιμών ανακόπτει την αύξηση της παραγωγής, ενώ παράλληλα η ζήτηση είναι δυναμική. Στους παράγοντες αυτούς έρχεται να προστεθεί και κάποια ανησυχία για την

τική αλυσίδα, ενώ ο πληθωρισμός τον Νοέμβριο θα συνεχίσει την άνοδό του. Ως αποτέλεσμα, ο Δείκτης Διευθυντών Προμηθειών αυτόν τον μήνα στην Ευρωζώνη θα αποδυναμωθεί περαιτέρω. Σύμφωνα με τη Markit, η α-πύπτξη, όπως μετράται από τον σύνθετο δείκτη παραγωγής, επιβραδύνθηκε στην Ευρωζώνη εν συνόλω, ενώ στη Γαλλία έφθασε στα χαμηλότερα επίπεδά της από τον Απρίλιο, και από τον Φεβρουάριο στη Γερμανία. Ωστόσο, στη Βρετανία ανήλθε στα υψηλότερα επίπεδα τριμήνου κυρίως χάρη σε μια τόνωση της δραστηριότητας στον κλάδο παροχής υπηρεσιών, διότι η πανδημία πλέον επηρεάζει σε μικρότερο βαθμό τη συμπεριφορά των καταναλωτών. Πάντως έρχονται καλύτερες μέρες. Μετά την απογοήτευση του φθινοπώρου και πιθανώς και του χειμώνα στην Ευρώπη, οι προοπτικές του 2022 είναι ευοίωνες.

Το σημαντικότερο όλων είναι πως η ζήτηση παραμένει ζωνρή χάρη στα νοικοκυριά, που λόγω πανδημίας δεν είχαν καταναλώσει και αποταμίευαν, στις επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ανάγκη να αυξήσουν τις επενδύσεις τους, και στα ακόμα γενναιοδωρα προγράμματα δημοσιονομικής και νομισματικής πληντικής. Οι εταιρείες των χωρών της Ευρωζώνης αναφέρουν ότι οι συσσωρευμένες παραγγελίες τον μήνα Οκτώβριο αυξήθηκαν ακόμα πιο γρήγορα από προηγούμενους μήνες, ενώ η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας επιταχύνθηκε με τον πιο γρήγορο ρυθμό των τελευταίων 21 ετών. Τέλος, τα νοικοκυριά μπορούν να προβλέπουν σε μεγαλύτερη βελτίωση των δεδομένων στην αγορά απασχολσης και σε υψηλότερες αυξήσεις μισθών.

Ο κ. Holger Schmieding είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Από το Μαρί στα Pandora Papers

Την μεγάλη ευκαιρία θεωρεί ότι βρήκε το ΑΚΕΛ με τα Pandora Papers για να πετύχει τον μεγάλο στόχο που έθεσε από την επομένη της εκλογής του Αναστασιάδη: να τον οδηγήσει εκτός προεδρίας. Και κάνει ό,τι μπορεί για να αξιοποιήσει την θεόσταλη ευκαιρία του Ευρωκοινοβουλίου με την ονομαστική αναφορά στον Αναστασιάδη. Οι ανακοινώσεις από τον Κουκουμά και τον Συλικιώτη εκδίδονται κατά ριπές και δεν κάνουν ονομαστική αναφορά μόνο στον Αναστασιάδη αλλά και στον Αβέρωφ... Είναι φανερό πια ότι το ΑΚΕΛ θεωρεί πως η απόφαση του Ευρωκοινοβουλίου μπορεί να μετραπεύει στο... Μαρί του Αναστασιάδη. Γι' αυτό και από τα λόγια περνά στις πράξεις. Μετά τις ανακοινώσεις ακολουθούν πορείες προς το προεδρικό για τα Pandora Papers αλλά και σε όλες τις πόλεις, από την ΠΕΟ, για την ακρίβεια. Εκείνο ίσως που δεν είχαν υπολογίσει οι επιτελείς του ΑΚΕΛ είναι οι απαντήσεις που θα λάμβαναν από τον Λόφο και από την Πινδάρου. Η επανάληψη επιχειρημάτων όπως η επιστροφή της γνωστής απόδειξης σε ανώνυμο χορηγό του ΑΚΕΛ για εισφορά 100.000 ευρώ, το σκάνδαλο της Δρομολαζιάς, το βίντεο του Al Jazeera με τον βουλευτή του ΑΚΕΛ, της δίκης με τον εθνικό εργολάβο Μιλτιάδη και τις αναφορές για διαγραφές δανείων είναι αρκετά για να πείσουν ότι το ΑΚΕΛ δεν είναι κόμμα αγίων. Σε ό,τι δε αφορά ειδικά τον Συλικιώτη, ο Αβέρωφ του υπέδειξε ότι αυτόν εισηγήθηκε να δοθεί το διαβτήριο στον Ρώσο, πελάτη του δικηγορικού που εμπλέκεται στα Pandora Papers. Και σε επίσημη ανακοίνωση του ΔΗΣΥ τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο οι ΑΚΕΛικοί θα διαδίδουν και εναντίον του Νεοκλή Συλικιώτη...

• • • •

Με ένα συμπάρο...

Η κυρία Γιαννούλλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμα περισσότερο, μου έλεγε χθες ότι κάποια στελέχη θεωρούν πως μπορούν να κυπιάσουν διπλό στόχο με ταυτόχρονη επιθέσεις κατά Αναστασιάδη και Αβέρωφ. «Ο πόλεμος φθωρός θα είναι ανελέητος μέχρι τις προεδρικές. Στόχος είναι να δημιουργηθεί κλίμα αμφισβήτησης γι' αυτό και οργανώνεται αντίδραση αντιγράφοντας τις αντιδράσεις κατά του Χριστόφια την εποχή του Μαρί. Σύντομα αναμένεται να ακολουθήσουν και άλλες κινητοποιήσεις», μου ανέφερε.

Από την Πινδάρου, η μάνταμ του Φούλη, μου είπε ότι ο Μεγάλος Αρχηγός έχει δώσει εντολή να μην μένει τίποτα αναπάντητο, κάθε ισχυρι-

• Έλα, έλα, θα περάσει κι αυτό...

σμός του ΑΚΕΛ θα πρέπει να απορρίπτεται τεκμηριωμένα και με επιχειρηματολογία. Υπερκόπωση προβλέπω ότι θα πάθουν οι υπεύθυνοι τύπου.

• • • •

Δεν ήξερε, δεν ρώταγε;

Σας έγγραψα ξανά για φέρελι υποψήφιο για το 2023 που αλλιώς τα περίμενε κι αλλιώς τα βρίσκει τα πράγματα στον πολιτικό στίβο. Όπως μαθαίνω, τα προβλήματα μάλλον μεγεθύνονται αφού ένα κόμμα που το θεωρούσε πολύ κοντά να τον υποστηρίξει κάνει... νερά. Τα μηνύματα που λαμβάνει από τα στελέχη με τα οποία βρίσκεται σε καθημερινή σχεδόν επαφή, δεν είναι οι καλύτερα και δεν του προσφέρουν ούτε βεβαιότητα, ούτε σιγουριά ότι η υπόθεση του αντικρίζεται θετικά. Το γεγονός ότι το θέμα του φαίνεται να έχει μπει στον πάγο προκαλεί και νευρικότητα αλλά

και ανησυχία. Όπως ο ίδιος φέρεται να ανέφερε σε στέλεχος του άτυπου επιτελείου του, αν γνώριζε ότι θα υπήρχε τόσο δυστοκία στο να λάβει μια σαφή απάντηση από το συγκεκριμένο κόμμα, θα το ξανασκεφτόταν δέκα φορές «πριν μπει στην ψυχοφθόρα περιπέτεια του προεκλογικού και μάλιστα τόσο νωρίς».

• • • •

Τα ροζ βίντεο μας λείπουν

Πράγματα και θαύματα γίνονται στα κατεχόμενα με τα ροζ βίντεο που τελικά οδήγησαν τον ψευδοπρωθυπουργό σε παραίτηση και απόσυρση της υποψηφιότητάς του για την προεδρία του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ). Με μια μακροσκελή του δήλωση ο Σανέρ αναφέρεται σε σκευωρία εναντίον του για να τεθεί εκτός διαδικασίας στις εκλογές του συνεδρίου και φωτογραφίζει πολιτικό του αντίπαλο ο οποίος φέρεται να

έχει συμβάλει στην κυκλοφορία του γνωστού ροζ βίντεο. Κάτι μου θυμίζουν οι ίντριγκες στο ΚΕΕ και δεν μπορώ να αποφύγω τη σύγκριση με την ΕΔΕΚ. Αν και στην πλευρά μας δεν εμφανίστηκε κανένα ροζ βίντεο. Προς το παρόν τουλάχιστον.

• • • •

ΚΟΥΖ: Αληθεύει ότι στον Λόφο από την ημέρα έκδοσης της γνωστής απόφασης του Ευρωκοινοβουλίου φάνοινα για να βρουν τρόπους αντίδρασης και αποτελεσματικής απόληξης ώστε να διασκεδαστούν οι εντυπώσεις αλλά...

δεν; Όπως μου ανέφερε πηγή μου που γνωρίζει καμιά από τις προτάσεις που έχουν υποβληθεί δεν κρίθηκε ότι μπορεί να αντιστρέψει τις εντυπώσεις και τον λεκέ που έχει σχηματιστεί στο όνομα του Αναστασιάδη. Αληθεύει ότι το ψόφιμο οδηγείται με εντατικούς ρυθμούς εκτός Κύπρου;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

«Αγκαλιά από χιόνι»: Κράτημα των χαρακτήρων η αγάπη σε αυτό το έργο

Ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Αντρέας Μακρής σκηνοθετεί το έργο του Philip Ridley «Αγκαλιά από χιόνι», ένα πολύ δυνατό έργο, με ανθρώπους καθημερινούς που βιώνουν το δικό τους μαρτύριο και που όταν συναντηθούν θα υπερβούν τον εαυτό τους γιατί η ανθρώπινη ανάγκη για επαφή σπάει κάθε αντίσταση. Μετά τις επιτυχημένες παραστάσεις συνεχίζει για ακόμα δύο αναβασματα στο Flea Theatre. Ο Αντρέας μιλάει στο «Σημειωματάριο» της «Καθημερινής» και λέει πως στο έργο αυτό είδε δύο ανθρώπους να μην μπορούν να βρουν απαντήσεις σε τίποτα, να μην μπορούν να κλείσουν τις πληγές τους και να ψάχνουν να κρατηθούν από αυτό που τους ενώνει, την απώλειά τους. Αυτό που πήρε ο Αντρέας από το έργο είναι ότι έχει μεγάλη σημασία να ακούμε πραγματικά τι θέλει να μας πει ο άλλος και να κατανοούμε καλύτερα τι μπορεί να βιώσει ή να βιώνει ο κάθε άνθρωπος. «Επίσης, μ' έμαθε ότι η πηγή των περισσότερων κακών στον κόσμο είναι ο ρατσισμός απέναντι σε οτιδήποτε το διαφορετικό».

—**Αντρέα, είναι η πρώτη σου σκηνοθετική προσπάθεια—** αν δεν κάνω λάθος... **τι σε οδήγησε να το τολμήσεις και μάλιστα με ένα δύσκολο έργο, όπως αυτό του Philip Ridley;**

—Αυτή ουσιαστικά είναι η τρίτη μου σκηνοθεσία, τα προηγούμενα δύο έργα αφορούσαν εφήβους, ήταν αυτό που λέμε εφηβικό θέατρο, το οποίο και αγαπώ πολύ. Το πρώτο μου έργο ήταν πάλι από τον Philip Ridley, τον οποίο και αγαπώ ιδιαίτερα ως συγγραφέα και η πρώτη μου γνωριμία μαζί του με το θεατρικό έργο «Παραμύθι για δύο» ήταν μαγική και σημαντική στην πορεία μου, γιατί με τη βράβευσή της πα-

ράστασες στα βραβεία ΘΟΚ ως καλύτερη εφηβική παράσταση μου έδωσε το έναυσμα να αρχίσω να βλέπω τη σκηνοθεσία πιο σοβαρά!

—**Ομολογώ πως δεν το ήξερα! Με ποιον φακό είδες τους ήρωές σου;**

—Από την πρώτη στιγμή που διάβασα το έργο είπα ότι αυτοί οι άνθρωποι σίγουρα δεν είναι σουπερ ήρωες, δεν έχουν καμία υπερδύναμη, αυτό που έχουν είναι το πένθος τους, την απώλειά τους και όλα αυτά που τους βασανίζουν. Μέσα στην ιστορία αυτή ο Ridley έχει φτιάξει δύο χαρακτήρες πραγματικούς, τρισδιάστατους, με αδυναμίες, με προβληματικές συμπεριφορές, δύο ανθρώπους της διπλανής πόρτας με τη δική του ιστορία και αλήθεια ο καθένας.

Εγώ είδα αυτούς τους δύο ανθρώπους να μην μπορούν να βρουν απαντήσεις σε τίποτα, να μην μπορούν να κλείσουν τις πληγές τους και να ψάχνουν να κρατηθούν από αυτό που τους ενώνει, την απώλειά τους. —**Ποιος είναι ο πυρήνας της ιστορίας του Ridley, η αλήθεια, ο φόβος, το ψέμα ή όλα αυτά και ακόμα περισσότερα;** —Ο πυρήνας του έργου αυτού είναι η αγάπη, η αγάπη και η απώλειά της, η Αντίτα κάνει τον γιο της, το μόνο σημαντικό πράγμα που της έχει απομείνει μετά από τις προσωπικές της επαναστάσεις, την απομόνωσή της, αν θέλεις, από τη σκληρή κοινωνία του τότε ανατολικού Λονδίνου, για να προστατέψει τον γιο της, του μόνου πολύτιμου ανθρώπου που είχε στη ζωή της, αφού οι υπόλοιποι την απομάκρυναν —την έφτυσαν καλύτερα— γιατί τολμούσε να ερωτεύεται έναν μαύρο και γιατί ήταν διαφορετική απ' ό,τι την ήθελε η κοινωνία.

Ο Αντρέας Μακρής μιλάει για το έργο που σκηνοθετεί που συνεχίζει με δύο επιπλέον παραστάσεις.

Ο Ντέιβιντ καταπιεσμένος και παρατημένος από την οικογένειά του βρίσκεται την πραγματική αγάπη στον Bins, τον οποίο κάνει πάνω στην πιο μεγάλη ένταση του ερωτά τους, σκληρά και απότομα χάνει και αυτός το μόνο άτομο που του έδειξε τι σημαίνει έρωτας και τι σημαίνει να αγαπάς κάποιον...

—**Αλήθεια, τι σημαίνει να είμαστε αληθινοί;** —Δεν ξέρω πραγματικά αν υπάρχει η αλήθεια, αφού ο καθένας έχει και από μία, αλλά ξέρω ότι το να είσαι αληθινός τουλάχιστον στο θέατρο είναι να μη σκέφτεσαι όλα τα περιττά, για εμένα πως θα φανεί αυτό πιο ωραία ή τι έξιπνο να κάνω για να φανεί κάτι ενδιαφέρον και ψαγμένο... το να είσαι αληθινός τουλάχιστον σκηνικά νομίζω είναι ότι πρέπει να αφαιρείς οποιοδήποτε ψήγμα ωραιότητας και ναρκισ-

Η πηγή των περισσότερων κακών στον κόσμο είναι ο ρατσισμός απέναντι σε οτιδήποτε το διαφορετικό, λέει ο Αντρέας Μακρής, για το έργο του Philip Ridley «Αγκαλιά από χιόνι», που σκηνοθετεί.

σισμού και απλώς να πεις την ιστορία απλά. Η αλήθεια τελικά κρύβεται στην απλότητα. —**Τι σημαίνει κανονικότητα; Η ίδια η Αντίτα ήταν «κανονική»;** —Οτιδήποτε κανονικό κατ' αρχήν με τρομάζει. Η κανονικότητα υπακούει σε κανόνες, κανόνες που μάλλον θέτει η κοινή γνώμη και η κοινωνία, οτιδήποτε ξεφεύγει από αυτό για εμένα είναι κανονικότητα, απλώς δυστυχώς στις μέρες μας κάθε τι διαφορετικό πρέπει να πεθάνει για να είμαστε όλοι κανονικοί... Η Αντίτα όχι δεν είναι ένα κανονικό άτομο, πήγε κόντρα σε πολλά και πολλούς, αλλά κάπου φαντάζομαι με τη γέννησή του Βίνσοντ αναγκάστηκε να νιώσει την προσωπική της επανάσταση και να γίνει «κανονική» χάρη του γιου της, πιστεύοντας έτσι πως θα τον προστατέψει. —**Τι σε έδωσε το «Αγκαλιά από χιόνι»;**

—Το έργο αυτό μου έμαθε, αν και το ίδιο δεν είναι διδακτικό, εννοώ δεν σου κολλάει το δάχτυλο, ότι έχει μεγάλη σημασία να ακούμε πραγματικά τι θέλει να μας πει ο άλλος και να κατανοούμε καλύτερα τι μπορεί να βιώσει ή να βιώνει ο κάθε άνθρωπος. Επίσης, μ' έμαθε ότι η πηγή των περισσότερων κακών στον κόσμο είναι ο ρατσισμός απέναντι σε οτιδήποτε το διαφορετικό. —**Θα ευχόμουν αυτά τα έργα να μην ήταν πια επίκαιρα... γιατί οι άνθρωποι δεν μαθαίνουμε τίποτε;** —Τελευταία διάβαζα ένα κείμενο που έγραφε η μάνα του Ζακ Κωστόπουλου και σκεφτόμουν ότι πραγματικά όσο τάχα πιο πολύ αγριεύουν οι καταστάσεις. Στο έργο του Βίνσοντ τον σκότωσαν μια παρέα ομοφοβικών «ανδρών», τον Ζακ όμως ένας

«καθωπρέπει» οικογενειάρχης... όλα αυτά τα πατρίδα-θρησκεία-οικογένεια, όλα αυτά τα σκοταδιστικά πράγματα που βιώνουμε το 2021—αν είναι δυνατόν— δεν αφήνουν τα έργα αυτά δυστυχώς να μην είναι επιλογής, μακάρι να μην ήταν, αλλά δυστυχώς με μια παιδεία που πάσχει από παντού, που, αν δεν πάρει έγκριση από την Εκκλησία, δεν κάνει βήμα, τι περιμένουμε. Δεν τα βάζω με τον Θεό, αλλά με αυτούς που διαστρεβλώνουν την εικόνα του...

—**Τα νέα μέσα τεχνολογίας θεωρούνται εχθροί της «αληθινής» επικοινωνίας... συμφωνείς;**

—Κάπου διάβαζα τελευταία ότι η μάστιγα της εποχής μας είναι η μοναξιά και το πιστεύω πραγματικά. Γνωρίζω πολλούς ανθρώπους που είναι απομονωμένοι, όχι κατ' επιλογήν, αλλά γιατί είναι δύσκολο στο να δημιουργήσουν σχέσεις και σε αυτό νομίζω συνέβαλαν αυτά τα μέσα, αν είναι όμως το μέσο των σύγχρονων ανθρώπων για επικοινωνούν, ας είναι! Είναι δύσκολο πράγμα να είσαι ή να νιώθεις μόνος. Συμφωνώ ότι δεν είναι ουσιαστική επικοινωνία, αλλά όπως είπα κάποιος έχουν μόνο αυτό και καμιά φορά είναι και το έναυσμα, το μέσο καλύτερα, για μια πιο ουσιαστική επικοινωνία!

Πληροφορίες: «Αγκαλιά από χιόνι» του Philip Ridley. Διασκευή / Σκηνοθεσία / μουσική επιμέλεια Ανδρέας Μακρής. Επί σκηνής: Γιολάντα Χριστοδούλου και Αντρέας Κουτσόφτας. Παραγωγή: Υπόγειο σκηνή Πολυχώρος Συνεργεία.

Παραστάσεις: Λευκωσία, Flea Theatre, Γιάννη Κορροία 2, Καϊμακλή, 6 και 7 Νοεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Κρατήσεις 96740757.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα • Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • ΝΑΤΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εμειναν 4 στην κούρσα των ΜΕΔ της Ελληνικής

Apollo, Cerberus, Pimco και η κοινοπραξία Bain – Fortress Investment Group – doValue με τελικές προσφορές το Νοέμβριο

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Έμειναν τέσσερις ενδιαφερόμενοι στην κούρσα απόκτησης των προβληματικών δανείων της Ελληνικής Τράπεζας, οι οποίοι μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2021 θα πρέπει να έχουν παρουσιάσει τις τελικές τους προσφορές για την αγορά χαρτοφυλακίου 700 εκατομμυρίων ευρώ, γνωστό πλέον και ως «Project Starlight». Ο λόγος για τις Apollo Global Management, Cerberus Capital Management, Pacific Investment Management Company LLC (Pimco), αλλά και μία κοινοπραξία μεταξύ Bain Credit Capital, Fortress Investment Group και doValue. Η «Κ» είχε καταγράψει στην έντυπη έκδοση της 26ης Σεπτεμβρίου 2021 πέντε μνηστήρες για τα προβληματικά δάνεια της Ελληνικής, που είχε όλα τα παραπάνω ονόματα, πλην του Fortress Investment Group. Εκ του αποτελέσματος, η Bain με την doValue συνένωσαν τις δυνάμεις τους και προχωρούν ως κοινοπραξία μαζί με την Fortress. Η πώληση των προ-

Προ ημερών είδαμε επίσης το σχήμα Bain Capital, Fortress και doValue να αποκτά χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

βληματικών δανείων της Ελληνικής Τράπεζας ύψους 700 εκατ. ευρώ αποδεικνύεται όντως ότι βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, αφού βλέπουμε δημοσιεύματα και σχετικές αναφορές τις τελευταίες ημέρες και σε εξειδικευμένα μέσα ενημέρωσης του εξωτερικού, όπως το «React News», με στόχευση στον τομέα του Real Estate.

Προ ημερών είδαμε επίσης το σχήμα Bain Capital, Fortress και doValue να αποκτά χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με την ονομασία «Project Frontier», το οποίο προνοεί την πώληση του 95%

Η υπογραφή της συναλλαγής με τον επενδυτή ενδεχομένως να γίνει και πριν από το τέλος του 2021, αλλά η πράξη αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2022.

ομολογιών μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας στο πλαίσιο τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικής λογιστικής αξίας περίπου 6 δισ. ευρώ.

Γυρνώντας πάλι στα της Ελληνικής Τράπεζας, η υπογραφή της συναλλαγής με τον επενδυτή ενδεχομένως να γίνει και πριν από το τέλος του 2021, αλλά η πράξη αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2022.

Την ίδια ώρα, ωστόσο, η Ελληνική «δίνει» μαζί με τα 700 εκατ. ευρώ προβληματικών της δανείων και την APS Cyprus,

την εταιρεία –στρατηγικό της εταίρο για μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων από το χαρτοφυλάκιο της τράπεζας. Ο «Servicer» δηλαδή της Ελληνικής, εάν και εφόσον ενδιαφέρεται ένας εκ των τεσσάρων πιο πάνω επενδυτών, θα περάσει ως «πακέτο» με την αγορά των προβληματικών της δανείων, πρακτική που δεν έχει προχωρήσει άλλη κυπριακή τράπεζα. «Η Ελληνική αξιολογεί στρατηγικές επιλογές σχετικά με το μέλλον της θυγατρικής της, APS Cyprus, σε μια προσπάθεια περαιτέρω βελτίωσης της ικανότητας ανάκτησης και των ποσοστών ανάκτησης της Τράπεζας. Τέτοιες επιλογές περιλα-

βάνουν τη δυνατότητα εισαγωγής έμπειρου στρατηγικού εταίρου για περαιτέρω βελτίωση των εργασιών ανάκτησης», σημειώνεται στα τελευταία οικονομικά αποτελέσματα της τράπεζας. Υπενθυμίζεται ότι, στις 30 Νοεμβρίου 2020, προχώρησε η ανάληψη της διακυβέρνησης και του λειτουργικού ελέγχου της APS Debt Servicing Cyprus Ltd (APSCyprus) από την Ελληνική Τράπεζα.

GoGordian και Themis

Η Τράπεζα Κύπρου το 2018 πώλησε το πρώτο μεγάλο πακέτο μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Κύπρο, στην

Apollo Global Management, γνωστό και ως «Helix 1».

Η συμφωνία προέβλεπε την αγορά και τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων από την εταιρεία που θα δημιουργούσε το Ταμείο, που ονομάζεται GoGordian Real Estate Cyprus. Το 100% του κεφαλαίου της GoGordian ελέγχεται από θυγατρικές εταιρείες της Apollo, και η συναλλαγή μεταξύ της Τράπεζας Κύπρου και της Apollo αφορούσε στην αγορά δανείων (ΜΕΔ αλλά και λίγων εξυπηρετούμενων) αξίας 2,8 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Η Pimco είναι ήδη μεγαλομέτοχος

της Ελληνικής Τράπεζας και έχει το 17,3%. Πρόσθετα, όμως, κατάφερε και αγόρασε το «Helix 2» και «Helix 2 b'» της Τράπεζας Κύπρου, ύψους 1,4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Pimco δημιούργησε την «Themis Portfolio Management Holdings Ltd» και η εταιρεία έχει υπό τη διαχείρισή της μη εξυπηρετούμενα δάνεια με συμβατικό υπόλοιπο γύρω στα 2,2 δισ. ευρώ κυρίως ιδιωτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα οποία είναι εξασφαλισμένα με ακίνητα.

Η κοινοπραξία στο νησί

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) ανακοίνωσε το 2020 ότι υπέγραψε σύμβαση για την πώληση του 100% της θυγατρικής εταιρείας εξαγοράς πιστώσεων στην Κύπρο, CAC Coral Ltd, η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 600 εκατομμυρίων ευρώ μκτής λογιστικής αξίας, ή λογιστικής αξίας 325 εκατομμυρίων ευρώ (περίπου 200 εκατ. διασφαλιστική αξία ακινήτων), με την επενδυτική εταιρεία Bain Capital. Όπως είχε αποκαλύψει η «Κ» παλαιότερα, η doValue θα διαχειριστεί τα κυπριακά μη εξυπηρετούμενα δάνεια που απέκτησε η Bain από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου), γνωστού και ως «project Marina». Επίσης, η doValue είχε συμφωνήσει με την Alpha Bank από τον Νοέμβριο του 2019 συμφωνία συνεργασίας μακροχρόνιας διάρκειας με την εταιρεία doValue S.p.A. με σκοπό τη διαχείριση χαρτοφυλακίου της Τράπεζας στην Κύπρο, το οποίο περιλαμβάνει ΜΕΔ (NPEs) και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία (REO), συνολικής λογιστικής αξίας (Gross Book Value) 3,2 δισ. ευρώ.

Στο «ακουστικό» η Cerberus

Η Cerberus, αν και έφτασε κοντά στο να αγοράσει τα δάνεια της Τράπεζας Κύπρου στο πλαίσιο του «Helix 2», δεν τα κατάφερε, άρα και δεν έχει δραστηριοποίηση στο νησί. Επίσης είχε ενδιαφερθεί για δάνεια της Ελληνικής Τράπεζας ύψους 1,5 δισ. κατά την πρώτη προσπάθεια της Ελληνικής για πώληση του προβληματικού της χαρτοφυλακίου, ωστόσο η έλευση του κορωνοϊού σταμάτησε αυτή τη διαδικασία.

Ψάχνεις ευκαιρία επένδυσης σε εισοδηματικό ακίνητο ...

με ενοικιαστή αξιόπιστο Οργανισμό ...

και απόδοση πέραν του 6%;

Επένδυσε σε Εμπορικά Ακίνητα με Υψηλή Απόδοση!

Βρείτε τα μόνο εδώ!

Για όρους και προϋποθέσεις επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας.

www.altamirarealestate.com.cy | T. 8000 8200

Altamira
doValue Group

Ελλείψεις προσωπικού εμποδίζουν νέα ανοίγματα

Με προσωπικό ασφαλείας οι πλείστες επιχειρήσεις, άρχισαν οι υπερωρίες στο λιανικό, γύρω στο 50% οι ελλείψεις στα ξενοδοχεία

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Γύρω στις 11.500 θέσεις εργασίας αναζητούν εταιρείες στη δημόσια υπηρεσία εξεύρεσης εργασίας, ενώ σε κάποιες χιλιάδες ανέρχονται και οι ανάγκες προσωπικού σε ιδιωτικές πλατφόρμες αναζήτησης εργασίας. Ενδεικτικά σε μια τέτοια πλατφόρμα υπάρχουν αυτή την στιγμή αναρτημένες 3.500 θέσεις εργασίας, εκ των οποίων οι περισσότερες είναι στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού. Οι 2610 αφορούν θέσεις μόνιμης απασχόλησης και οι 2230 πλήρους απασχόλησης. Αναλυτικότερα ανά κλάδο, ο μεγαλύτερος αριθμός θέσεων προσφέρεται στο λιανικό εμπόριο, καταστήματα ένδυσης και υπόδησης, καταστήματα τεχνολογίας, πολυκαταστήματα και υπεραγορές. Ιδιαίτερη ζήτηση έχουν τα ξενοδοχειακά επαγγέλματα και οι θέσεις εξυπηρέτησης πελατών, ενώ αυξημένες ανάγκες υπάρχουν στους τομείς της διοίκησης επιχειρήσεων, τα χρηματοοικονομικά και τα γραμματοεπικοινωνία. Η κατάσταση έχει σημάνει συναγερμό στην αγορά αφού υπάρχει η πεποίθηση ότι τα κενά στην στελέωση επιχειρή-

Αρχές Νοεμβρίου αναμένεται να καθοριστεί συνάντηση των εργοδοτικών οργανώσεων και των συντεχνιών για να συζητηθεί η στρατηγική απασχόλησης ξένων εργατών.

σεων, είτε πρόκειται για ένα κατάστημα ένδυσης, είτε για ξενοδοχείο, είτε για υπεραγορά, είναι τεράστια και θέτουν εν αμφιβόλω την εύρυθμη λειτουργία του συνόλου των επιχειρήσεων και κατ'επέκταση της οικονομίας. Η ισορροπία στην αγορά εργασίας «έσπασε» την περίοδο του κορωνοϊού. Αφενός η ανεργία μειώθηκε στο 4,4% ίσως λόγω της εφαρμογής των προγραμμάτων στήριξης του Υπουργείου Εργασίας. Αφετέρου, τους προηγούμενους μήνες η πλειοψηφία των κοινοτικών εργαζομένων με την εμφάνιση του κορωνοϊού επέστρεψαν στην χώρα τους και στην συνέχεια αναζητήσαν επαγγελματική στέγη σε χώρες με φθηνότερο βιοτικό επίπεδο σε σχέση με την Κύπρο. Ήδη ΟΕΒ και ΚΕΒΕ έχουν απευθυνθεί, μέσω επιστολής στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, θέτοντας ενώπιόν του το πρόβλημα και την λύση- εκσυγχρονισμό του πλαισίου απασχόλησης προσωπικού από τρίτες χώρες. Το θέμα αναμένεται να συζητηθεί σε συνάντηση με την Υπουργό Εργασίας, περί τις αρχές Νοεμβρίου. Σύμφωνα με τον γ.γ. του ΚΕΒΕ Μάριο Τσιακκά, ήδη έχουν κατατεθεί οι απόψεις των πλευρών σε προσέχριο το

Η περίοδος των Χριστουγέννων προκαλεί από τώρα πανικό στο λιανικό εμπόριο, αφού οι επιχειρήσεις για το πώς θα καλύψουν τα κενά των εργαζομένων έχουν ήδη αρχίσει να αναζητούν προσωπικό από τρίτες χώρες.

οποίο απέστειλε το Υπουργείο και πλέον ξεκινά η συζήτηση στην βάση αυτών.

Τα νέα ανοίγματα

Το δικό τους ρόλο στην υφιστάμενη κατάσταση είχαν βεβαίως τα νέα ανοίγματα στο λιανικό εμπόριο όπως εξήγησε ο Μάριος Αντωνίου, γ.γ. του ΠΑΣΥΔΕ (Παγκύπριος Σύνδεσμος Λιανικού Εμπορίου). Το νέο εμπορικό κέντρο στην Λάρνακα αλλά και πιο πρόσφατα το άνοιγμα του εκπαιδευτικού χωριού στην Κοκκινοτριμιθιά εκτόξευσαν την ζήτηση προσωπικού σε αυτό τον κλάδο προσφέροντας αρκετές εκατοντάδες θέσεις εργασίας. Συγκεκριμένα, το νέο Metropolis Mall στην Λάρνακα είχε ανοίξει πέραν των 600 θέσεων εργασίας ενώ το εκπαιδευτικό χωριό στην Κοκκινοτριμιθιά απορρόφησε άλλες 350

θέσεις. Πέραν του λιανικού, όμως, αίζει να σημειωθεί ότι μόνο το καζίνο Melco στη Λεμεσό, έχει προκηρύξει 2.500 νέες θέσεις εργασίας. Σε κάθε περίπτωση, η ζήτηση προσωπικού υπερτερεί της προσφοράς.

Δύσκολα Χριστούγεννα

Το πρόβλημα είναι πλέον πρακτικό. Ειδικότερα στον τομέα του λιανικού, υπάρχουν περιπτώσεις όπου καταστήματα καθυστέρησαν το άνοιγμά τους λόγω ανεπαρκούς προσωπικού και καταστήματα σε τουριστικές περιοχές που παρά το γεγονός ότι υπάρχει ακόμα κινητικότητα, εντούτοις κλείνουν τα καταστήματα τους ένεκα ελλείψεων προσωπικού. Όπως περιγράφει ο Μάριος Αντωνίου, η πραγματική εικόνα σήμερα είναι ότι αριθμός ε-

πιχειρήσεων ήδη αναγκάζεται να προχωρήσει σε υπερωριακή απασχόληση του υφιστάμενου προσωπικού για να καλυφθούν τα κενά. Η κατάσταση οξύνεται και επιδεινώνεται σε σημείο που αριθμός καταστημάτων είναι ήδη σε προβληματισμό για το πώς θα λειτουργήσει η επιχείρηση κατά την περίοδο των Χριστουγέννων. Θεωρείται δεδομένο ότι θα υπάρχουν θέματα εύρυθμης λειτουργίας καταστημάτων- το υφιστάμενο προσωπικό θα κληθεί να δουλέψει υπερωρίες με όλες τις αλυσιδωτές επιπτώσεις που συνεπάγονται και για τους ίδιους αλλά και για την επιχείρηση.

Από τρίτες χώρες

Κοινή θέση όλων των εμπλεκόμενων φαίνεται να αποτελεί η κάλυψη αναγκών

με προσωπικό από τρίτες χώρες. Ήδη έχει σταλεί σχετική επιστολή από ΚΕΒΕ και ΟΕΒ στον πρόεδρο της Δημοκρατίας ζητώντας απλοποίηση των διαδικασιών έγκρισης αιτήσεων για εργοδότηση αλλοδαπών, ενώ στο ίδιο μήκος κύματος βρίσκονται και οι φορείς στο λιανικό εμπόριο αλλά και στον τουριστικό κλάδο.

Από τον σύνδεσμο λιανικού εμπορίου τονίζεται ότι θα έπρεπε να επιδεικθούν άμεσα αντανακλαστικά και να δοθεί άμεση λύση εν τη γενέσει του προβλήματος. «Δεν θα έπρεπε να πακετοποιηθεί το συγκεκριμένο θέμα της νέας στρατηγικής απασχόλησης προσωπικού από τρίτες χώρες μαζί με τον εθνικό κατάτατο μισθό, την υπεργασία και το θεωρούμε εντελώς λανθασμένο. Δεν υπάρχει χρόνος για κοινωνικό διάλογο για το συγκεκρι-

μένο θέμα». Δεν μπορούν να μπαίνουν εμπόδια στην εύρυθμη λειτουργία, ή στην επένδυση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Κατ'επέκταση βάζει εμπόδια στην οικονομία», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Αντωνίου.

Το προσωπικό από τρίτες χώρες αποτελεί φυσικά μια μεσοπρόθεσμη λύση. Σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο, θα πρέπει να γίνει μια έρευνα – manpower planning σχετικά με τις μελλοντικές ανάγκες του κλάδου σε ανθρώπινο δυναμικό και επαγγέλματα-εισήγηση στην οποία προβάλει ο ΣΤΕΚ. Πάντως τις τελευταίες μέρες βρίσκεται σε εξέλιξη σχετική έρευνα της ΟΕΒ με σκοπό ακριβώς την καταγραφή των αναγκών σε προσωπικό μέχρι το τέλος του 2021 και το πρώτο εξάμηνο του 2022.

Στο τοπ 3 των Ρώσων τουριστών η Κύπρος

Εξαιρετικές επιδόσεις για το ενιάμηνο του 2021, στο 60% του 2019 οι αφίξεις από Ρωσία

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Το γεγονός ότι η Κύπρος ήταν από τις πρώτες χώρες που άνοιξαν για τους τουρίστες από την ρωσική αγορά φαίνεται ότι έδωσε δυνατό προβάδισμα στην χώρα, αφού κατατάσσεται ως ο δεύτερος δημοφιλέστερος προορισμός για τα ταξίδια των Ρώσων τουριστών. Σύμφωνα με την εκτελεστική διευθύντρια της Ένωσης Τουριστικών Πρακτόρων της Ρωσίας Μάγια Λομίντζε, μέχρι τις αρχές Σεπτεμβρίου, πραγματοποιήθηκαν ταξίδια 400 χιλιάδων Ρώσων τουριστών στην Κύπρο ανεβάζοντας το νησί στην δεύτερη θέση των δημοφιλέστερων προορισμών για την Ρωσία.

Στην 1η θέση βρίσκεται η Τουρκία με 3,3 εκατ. ταξίδια, στην 2η θέση η Κύπρος με 400 χιλιάδες και ακολουθεί η Αίγυπτος με 350 χιλιάδες τουρίστες.

Την αντίστοιχη περίοδο του 2019 οι αφίξεις Ρώσων τουριστών ανήλθαν στις 654.500. Ως εκ τούτου, οι επιδόσεις για την ρωσική αγορά κατά τη φετινή χρονιά κυμαίνονται στο 60% του 2019. Σύμφωνα δε με τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, μόνο για τον μήνα Σεπτέμβριο, έφτασαν στην Κύπρο σχεδόν 89 χιλιάδες Ρώσοι τουρίστες και αποτέλεσαν το 26,2% των συνολικών τουριστικών αφίξεων.

Μέχρι τον Ιούνιο

Αναλυτικά, στην πρώτη θέση βρίσκεται η Τουρκία με 3,3 εκατ. ταξίδια, στην δεύτερη θέση η Κύπρος με 400 χιλιάδες, α-

Μόνο για τον μήνα Σεπτέμβριο, έφτασαν στην Κύπρο σχεδόν 89 χιλιάδες Ρώσοι τουρίστες και αποτέλεσαν το 26,2% των συνολικών τουριστικών αφίξεων.

κολουθεί η Αίγυπτος με 350 χιλιάδες, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα με 320 χιλιάδες και οι Μαλδίβες με 180 χιλιάδες Ρώσους τουρίστες. Συνολικά, για το ενιάμηνο του 2021, οι Ρώσοι τουρίστες πραγματοποίησαν 5,24 εκατ. ταξίδια στο εξωτερικό, ωστόσο ο όγκος της εξερχόμενης τουριστικής κίνησης είναι πολύ πίσω από τους δείκτες του 2019. Η Κύπρος ήταν στους δημοφιλέστερους προορισμούς για τη

Ρωσία και μέχρι τον Ιούνιο. Συγκεκριμένα, ήταν ο δεύτερος πιο δημοφιλής προορισμός μεταξύ των Ρώσων τουριστών με 172.671 Ρώσους επισκέπτες στο νησί από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο. Στην πρώτη θέση ήταν και πάλι η Τουρκία με γύρω στους 806 χιλιάδες τουρίστες, ενώ στην τρίτη θέση ήταν η Ελλάδα (32.650).

Οι Ρώσοι τουρίστες κινήθηκαν πάντως και τον Οκτώβριο στην Κύπρο, διατηρώ-

ντας ικανοποιητικά ποσοστά στις πληρότητες των ξενοδοχείων κυρίως της επαρχίας Αμμοχώστου.

Ωστόσο, φτάνοντας στο τέλος Οκτωβρίου, η εικόνα φαίνεται να αλλάζει σημαντικά, ενώ ήδη αριθμός ξενοδοχείων ετοιμάζονται να αναστείλουν τις εργασίες τους από τον Νοέμβριο μέχρι την επόμενη καλοκαιρινή περίοδο. Σύμφωνα πάντως με το πρόγραμμα των πτήσεων του αεροδρομίου Λάρνακας, οι πτήσεις από Ρωσία μειώνονται σημαντικά την πρώτη εβδομάδα Νοεμβρίου, συνεχίζοντας την πτωτική πορεία που ξεκίνησε από αρχές Σεπτεμβρίου. Συγκεκριμένα, στην Λάρνακα κατά την τελευταία εβδομάδα Οκτωβρίου, οι πτήσεις από Ρωσία ανέρχονται στις 58, ενώ μια εβδομάδα αργότερα μειώνονται στις 30. Υπενθυμίζεται ότι ο Οκτώβρης μπήκε με 73 πτήσεις εβδομαδιαίως από Ρωσία, ενώ μέχρι τέλος Νοεμβρίου οι πτήσεις μειώνονται στις 19. Ανάλογη εικόνα επικρατεί και στο αεροδρόμιο Πάφου.

Μετά τον Οκτώβριο

Τα δεδομένα στο πτητικό πρόγραμμα των δύο αεροδρομίων επιβεβαιώνουν τις εκτιμήσεις του εθνικού δικτύου ταξιδιωτικών πρακτόρων της Ρωσίας. Και στις δύο περιπτώσεις φαίνεται μια μείωση στα ταξίδια προς την Κύπρο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το εθνικό δίκτυο ταξιδιωτικών πρακτόρων της Ρωσίας, τον Σεπτέμβριο η ζήτηση για διεθνή ταξίδια αυξήθηκε κατά 25-40% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Ωστόσο, η Κύπρος χάνει την δεύτερη θέση στις προτιμήσεις των Ρώσων τουριστών για τα ταξίδια της φθινοπωρινής περιόδου. Στην πρώτη θέση παραμένει η Τουρκία με 57% μερίδιο αγοράς, ενώ σημαντική αύξηση φαίνεται ότι καταγράφει η Αίγυπτος, που συγκεντρώνει το 17% των κρατήσεων.

ΑΡΘΡΟ / REUTERS

Η ατμομηχανή πατάει φρένο

Τον κώδωνα του κινδύνου έκρουσε με έκθεσή της η Τράπεζα της Γερμανίας (Bundesbank), προειδοποιώντας ότι είναι πιθανό η οικονομία της χώρας να επιβραδυνθεί δραστικά κατά το τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Και ο λόγος είναι ότι η βιομηχανία, η κινητήρια δύναμή της, εξακολουθεί να υφίσταται πλήγμα από τις ελλείψεις σε προμήθειες, ενώ εκ παραλλήλου η ζήτηση στον κλάδο παροχής υπηρεσιών φθίνει.

Η ισχυρότερη οικονομία της Γηραιάς Ηπείρου εμφάνισε δυναμική ανάπτυξη κατά την περίοδο των θερινών μηνών, αλλά σήμερα πλέον τα μη αναμενόμενα προβλήματα στο παγκόσμιο σύστημα της προμηθευτικής αλυσίδας παρακώλυνουν την ομαλή λει-

ροχής υπηρεσιών προβλέπεται να εξασθενήσει δραστικά», προσθέτει η Bundesbank.

Ο δε κλάδος της μεταποίησης, όπως επιστημονείται στην έκθεση, ίσως να εξακολουθήσει να ταλανίζεται εξαιτίας των προβλημάτων στην παράδοση προϊόντων.

Στο ίδιο μήκος κύματος το έγκριτο οικονομικό νοστιτούτο της Γερμανίας, Ifo, είχε χθες αναφέρει ότι το κλίμα το οποίο επικρατεί στους επιχειρηματικούς κύκλους έδειξε κάμψη τον Οκτώβριο, τέταρτο μήνα κατά σειρά. Και ο λόγος είναι ότι η συμμόρφωση, η οποία επί μεγάλο διάστημα παρατηρείται στο διεθνές σύστημα της εφοδιαστικής αλυσίδας, παρεμποδίζει την παραγωγή των εργοστασίων. Το πιο βαρύ κτύπημα υφίσταται ο κλάδος του αυτοκινήτου εξαιτίας ελλείψεων σε ημιαγωγούς, ένα ζήτημα το οποίο οι οικονομολόγοι έχουν ήδη τονίσει ότι θα εξακολουθήσει να υφίσταται και το επόμενο έτος, επηρεάζοντας δυσμενώς την οικονομική ανάπτυξη επί σειρά μηνών.

Ωστόσο, τα προβλήματα πηγαίνουν εξ ολοκλήρου από τη δυσλειτουργία της προσφοράς, μια και οι παραγγελίες της βιομηχανίας είναι ζωηρές. Ως αποτέλεσμα, δημιουργείται ένα ιδιόζυγας μεγάλο χάσμα ανάμεσα στη ζήτηση και την παραγωγή, όπως συγκεκριμένα υπογράμμιζε στην έκθεσή της η Bundesbank.

Τέλος, και οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν δραστηριότητα στον κλάδο παροχής υπηρεσιών πιθανόν να δεχθούν πλήγμα.

Ορισμένα μέτρα που συνδέονται με την πανδημία θα παραμείνουν εν ισχύ, ειδικά εφόσον το ποσοστό μολύνσεων συνεχίσει να ανέρχεται πέραν των επιπέδων εκείνων που κατά το πρόσφατο παρελθόν είχε οδηγήσει τις κυβερνήσεις να εφαρμόσουν περιορισμούς.

Ιδιωτικοποίηση ΧΑΚ, από 2023 και βλέπουμε

Στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ένας εκ των 5 συμβούλων που δεν κέρδισε το διαγωνισμό

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με προσφυγή έχει προχωρήσει ένας εκ των πέντε συμβούλων που δεν κέρδισε το διαγωνισμό, ώστε να αναλάβει τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Αυτομάτως, αυτό το γεγονός καθυστερεί την όλη διαδικασία ιδιωτικοποίησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, ίσως και την μόνη του ευκαιρία για να προσφέρει στην οικονομία γενικότερα, να αποκτήσει προοπτική και να μην απομεινεί απλώς ένα «ρηκό» Χρηματιστήριο. Ενώ έγινε η επιλογή ενός εκ των πέντε οίκων συμβούλων που υπέβαλαν προσφορές για να αναλάβει τη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης του ΧΑΚ, τη δεδομένη στιγμή περνά από συμπληρώδες η διαδικασία, άρα και θα καθυστερήσει σημαντικά. Με την κατακύρωση της προσφοράς ο επιτυχών οίκος θα είχε στη διάθεση του 14 μήνες για να υλοποιήσει τη διαδικασία της αποκρατικοποίησης του Χρηματιστηρίου, ενώ τώρα η διαδικασία έχει παγώσει. Αυτό σημαίνει ότι αν και ακόμα η προσφυγή απορριφθεί από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, τότε τουλάχιστον θα φτάσει το 2023 για να ιδιωτικοποιηθεί. Από την άλλη, στο χειρότερο δυνατό σενάριο, αν η προσφυγή γίνει με επιτυχία, τότε θα χρειαστεί άλλος ένας χρόνος για να γίνει νέος διαγωνισμός και επίσης άλλοι 14 μήνες για να υλοποιηθεί εκ νέου η διαδικασία. Επίσης δε με αστερίσκο, αφού και τότε μπορεί

σφαλίζοντας το χρηματοοικονομικό κλείσιμο της συναλλαγής. Η υλοποίηση της μεταρρύθμισης θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Το κόστος των συμβούλων

Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2022 και αναφορικά με τις υπηρεσίες εμπειρογνομόνων συμβούλων, περιλαμβάνονται πιστώσεις ύψους €1.082.800 για αμοιβή εμπειρογνομόνων, για την ετοιμασία ή/και ολοκλήρωση διαφόρων μελετών πάνω σε εξειδικευμένα θέματα. Συγκεκριμένα, για τα του ΧΑΚ, «αφορά μελέτη που στοχεύει στο μετασχηματισμό και την αναβάθμιση του ΧΑΚ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με βάση την οποία έχει δημιουργηθεί Ομάδα Συντονισμού και Ομάδα Υλοποίησης Έργου, οι οποίες βρίσκονται στη διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμού για πρόσληψη εξωτερικών

Με την κατακύρωση της προσφοράς ο επιτυχών οίκος θα είχε στη διάθεση του 14 μήνες για να υλοποιήσει τη διαδικασία της αποκρατικοποίησης του Χρηματιστηρίου, ενώ τώρα η διαδικασία έχει παγώσει.

συμβούλων, οι οποίοι κάτω από την επίβλεψη των προαναφερθεισών ομάδων θα δράσουν για υλοποίηση της Εφικτής Στρατηγικής Επιλογής. Το έργο έχει ενταχθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης

και Ανθεκτικότητας (Εξέγερση στρατηγικού επενδυτή για το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με συνολικό κόστος €0.3 εκ., 2022-€0.26 εκ., 2023-€0.017 εκ.).

Η ιδιωτικοποίηση του ΧΑΚ βρίσκεται και στην ατζέντα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ως μεταρρύθμιση, που η υλοποίησή της πρέπει να ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

να γίνει νέα προσφυγή επί της απόφασης και το «έργο» να έχει και συνέχεια. Σημειώτέ ότι το αρχικό πλάνο ήταν να ολοκληρωθεί η ιδιωτικοποίηση του ΧΑΚ εντός του 2022, κάτι που εκ των πραγμάτων δεν πρόκειται να γίνει, ακόμα και μετά τις πρώτες συζητήσεις για ιδιωτικοποίησή του, από το 2001, δηλαδή 20 χρόνια αργότερα.

Την ίδια ώρα, η ιδιωτικοποίηση του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου βρίσκεται και στην ατζέντα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ως μεταρρύθμιση. Η μεταρρύθμιση έχει τον κωδικό «C3.3R5» και όπως αναγράφεται στο επίσημο έγγραφο που εστάλη στην Κομισιόν και εγκρίθηκε, «στόχος της μεταρρύθμισης είναι η ιδιωτικοποίηση του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου». Η μεταρρύθμιση συνίσταται σε μια διαδικασία υποβολής προσφορών, βάσει της οποίας το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου επιδιώκει να ορίσει εξωτερικό σύμβουλο ή κοινοπραξία συμβούλων εγνωσμένων φήμης, με εκτεταμένη συναφή εμπειρογνομωσύνη ο οποίος θα εντοπίζει τον καταλληλότερο στρατηγικό επενδυτή για το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. «Το στάδιο ιδιωτικοποίησης της σύμβασης θα ολοκληρωθεί μετά την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, αφού εκπληρωθούν όλοι οι υπόλοιποι όροι», σημειώνεται χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με την περιγραφή του οροσήμου, πρέπει να γίνει επιλογή στρατηγικού επενδυτή ο οποίος θα αγοράσει ελέγχουσα συμμετοχή στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, υπογράφοντας τις σχετικές συμφωνίες και εξα-

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Με το βλέμμα στη Λευκωσία του... 23ου αιώνα

Ναι, η Λευκωσία αναμφίβολα αλλάζει. Ένα - ένα τελειώνουν έργα υποδομής που μας ταλαιπώρησαν χρόνια τώρα, προστίθενται άλλα στην πορεία και σίγουρα η πρωτεύουσα σε βάθος πέντε χρόνων θα είναι σοβαρά αναβαθμισμένη.

Σήμερα όμως θα ασχοληθούμε με το προφανές πρόβλημα αντίληψης των μεγεθών και των διαστάσεων κλίμακας που έχουν οι σχεδιαστές των έργων υποδομής, σε σχέση με την κυπριακή πραγματικότητα. Μια βόλτα αρκεί να κάνει κάποιος με τα πόδια ή ξυστά με το αυτοκίνητο στα (προχωρημένα) έργα ανακατασκευής δρόμων της πρωτεύουσας, για να αντιληφθεί πως το μοντέλο της νέας σύγχρονης Λευκωσίας έχει μάλλον κατά νουν το Πεκίνο παρά την Λευκωσία.

Δεν ξεχνείται αλλιώς η δημιουργία τώσων πλατιών πεζοδρομίων και ποδηλατοδρόμων και το ταυτόχρονο στενάωμα των λωρίδων κυκλοφορίας οχημάτων. Θα πρέπει οι σχεδιαστές να θεωρούν – φαντάζομαι βάσει μελετών (μπα) – πως στη Λευκωσία των επόμενων χρόνων θα κυκλοφορούν ανά πάσα στιγμή δυο – τρία εκατομμύρια πεζοί και ένα – ενάμιση εκατομμύριο ποδηλάτες, ενώ τα αυτοκίνητα θα περιοριστούν σε μερικές εκα-

Σχεδιάζουμε και εκτελούμε έργα ωσάν να έχουμε το μετρό μας, το τραμ μας, εκατοντάδες διαδρομές ευέλικτων λεωφορείων, κλιματικές συνθήκες Δανίας, ωσάν να έχουμε πληθυσμό πέντε εκατομμυρίων.

τοντάδες με οδηγούς ακριβείας που θα περνούν πρώτα εκπαίδευση από τα «Κόκκινα Βέλη» της RAF. Αφού, ο μέσος οδηγός θα πρέπει να περνά το αυτοκίνητο του διαμέσου στύλων, κρασιπέδων και αυτοκινήτων με ακρίβεια χιλιοστών αν θέλει να μην τα πάρει βόλτα μαζί του.

Η αναβάθμισή μας σε Ευρωπαϊκά Πρωτεύουσα δεν μπορεί να είναι αλά καρτ. Αντίθετα είναι ένα set menu που σε ό, τι αφορά στις υποδομές απαιτείται η εφαρμογή πληθώρας παράλληλων μέτρων και υποδομών.

Η αναβάθμισή μας σε Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα δεν μπορεί να είναι αλά καρτ. Αντίθετα είναι ένα set menu που σε ό,τι αφορά στις υποδομές απαιτείται η εφαρμογή πληθώρας παράλληλων μέτρων και υποδομών.

χρήσης ιδιωτικών οχημάτων στον μέγιστο βαθμό, χωρίς να υπάρχουν σε πλήρη λειτουργία ολοκληρωμένα δίκτυα εναλλακτικών δημοσίων συγκοινωνιών. Σαφώς και δεν γίνεται. Και αφού δεν μπορούμε να πάμε εκατόν βήματα μπρο-

στά με μια μονοκοντυλιά – όπως ενδεχομένως όλοι θα θέλαμε – τότε ως κάνουμε όσα ρεαλιστικά βήματα μπορούμε μπροστά: ρεαλιστικά όσον αφορά τον εφικτό αριθμό πεζών, ρεαλιστικά όσον αφορά τον εφικτό αριθμό ποδηλατών και ρεα-

λιστικά όσον αφορά τα εναλλακτικά μέσα διακίνησης.

Προς το παρόν έχουμε ένα ημιτέλες δίκτυο δημόσιων υπερμεγεθών λεωφορείων με οδηγούς που χαρακτηρίζονται από απροσεξία, ανυπομονησία, ατσαλοστήνη και μόνιμα νεύρα, κάνοντας μέχρι και σφήνες όπως και όπου τους φέξει – όλα στοιχεία που τους αναγάγουν σε δημόσιο κίνδυνο. Αν θέλετε να τους απολαύσετε δε σε πλήρη άνθηση, δείτε τους να προσπαθούν να στρίψουν σε φανάρια μέσα στις στενές λωρίδες διαφυγής που οι σχεδιαστές θεώρησαν ως απόλυτα ασφαλείς. Τα μισά λεωφορεία περνάνε πάνω στα πεζοδρόμια για να αποφύγουν τα αυτοκίνητα που περιμένουν καρτερικά στο φανάρι της αντίθετης λωρίδας (βλέπε για παράδειγμα φανάρια Αστυνομίας Λυκαβηττού).

Έχουμε και την πρόσφατη εξαγγελία επιδότσης της αγοράς ποδηλάτου. Πολύ ωραία. Είναι κάποιος που πιστεύει πραγματικά πως θα αυξηθεί κατακόρυφα η χρήση του ποδηλάτου σε βάρος της χρήσης του αυτοκινήτου; Και είμαστε βέβαιοι πως όλοι αυτοί οι νέοι wannabe ποδηλάτες ξέρουν να ποδηλατούν με ασφάλεια; Θα τηρούν τον κώδικα κυκλοφορίας; Τις κατευθύνσεις, τα όρια ταχύτητας, θα φοράνε

κράνη κλπ; Και ποιος θα τους ελέγχει και με ποια κριτήρια. Εδώ οι αστυνομία αδυνατεί ή δεν θέλει να ελέγχει τους μοτοσικλετιστές.

Και οι πεζοί; Πόσοι θα κυκλοφορούν μέσα σε σαράντα και βάλε βαθμούς μέσα στην κάθε Καλλιπόλεως με τις «λεωφόρους» πεζοδρομίων και για να πάνε πού; Ξέχασα; φυτεύουμε δέντρα για σκίαση, τα οποία κάθε χρόνο φυσικά κλαδεύουμε σχεδόν στο μηδέν. Μην αναφερθώ στις νέες παρόδους που στένεψαν τόσο που μόνο αλόγα μπορούν να στρίβουν με τέτοια μικρά και κλειστή ακτίνα.

Σχεδιάζουμε και εκτελούμε έργα ωσάν να έχουμε το μετρό μας, το τραμ μας, εκατοντάδες διαδρομές ευέλικτων λεωφορείων, κλιματικές συνθήκες Δανίας, ωσάν να έχουμε πληθυσμό πέντε εκατομμυρίων και ωσάν να μεγαλώνουμε με την παιδεία χρήσης του ποδηλάτου και των ποδών μας βαθιά ριζωμένα στο DNA μας.

Με όλο αυτό, ναι, η πόλη μας θα ομορφαινει, αλλά στην πράξη θα αποτυγχάνει.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Οι δαπάνες της Ε.Ε. έχουν σφάλματα

Οι δαπάνες της ΕΕ εξακολουθούν να έχουν σφάλματα, με τους ελεγκτές της ΕΕ να ζητούν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των κεφαλαίων που θα διατεθούν στο μέλλον για την αντιμετώπιση της κρίσης Covid-19. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν και οι λογαριασμοί της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2020 απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση της και κρίθηκε ότι τα έσοδα δεν περιείχαν σφάλμα, οι πληρωμές εξακολουθούν να περιέχουν υπερβολικά πολλά σφάλματα. Αυτό είναι το συμπέρασμα της ετήσιας έκθεσης για το οικονομικό έτος 2020 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΕ), η οποία δημοσιεύθηκε. Για δεύτερο συνεχές έτος, οι ελεγκτές διατύπωσαν αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες, ενώ εντόπισαν επίσης κινδύνους και προκλήσεις σχετικά με την εκτέλεση και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των κεφαλαίων της ΕΕ που διατίθενται για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού.

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι το συνολικό επίπεδο των παρατυπιών στην εκτέλεση των δαπανών της ΕΕ παρέμεινε σταθερό στο 2,7 % το 2020, έναντι 2,7 % το 2019.

Το συνολικό επίπεδο των παρατυπιών στην εκτέλεσή τους παρέμεινε σταθερό στο 2,7 % το 2020, έναντι 2,7 % το 2019. Στην σχετική ανακοίνωση υπογραμμίζεται πως το 2020, περισσότερο από το ήμισυ των δαπανών που υποβλήθηκαν σε έλεγχο (59 %) θεωρούνταν δαπάνες υψηλού κινδύνου, ποσοστό που παρουσιάζει περαιτέρω αύξηση σε σύγκριση με το 2019 (53 %) και προηγούμενα έτη. «Οι κανόνες και τα κριτήρια επιλεξιμότητας που διέπουν αυτού του είδους τις δαπάνες είναι συχνά πολύπλοκοι», σημειώνουν οι Ελεγκτές, «γεγονός που αυξάνει την πιθανότητα εμφάνισης σφάλματος». Οι δαπάνες υψηλού κινδύνου εξακολουθούν να περιέχουν ουσιώδη σφάλματα, με το επίπεδό τους να εκτιμάται σε 4%, έναντι 4,9 % το 2019. Ως εκ τούτου, όπως και τα προηγούμενα έτη, οι ελεγκτές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το σφάλμα σε αυτό το σημαντικό είδος δαπανών είναι διάχυτο και διατύπωσαν αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2020.

«Το 2020, παραπέμφαμε έξι περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης, οι οποίες προέκυψαν από τις ελεγκτικές εργασίες μας και είναι σαφώς λιγότερες από τις εννέα που παραπέμφαμε το 2019. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) κίνησε διαδικασίες έρευνας για όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις», καταλήγουν οι Ελεγκτές.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν και οι λογαριασμοί της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2020 απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση της και κρίθηκε ότι τα έσοδα δεν περιείχαν σφάλμα, οι πληρωμές εξακολουθούν να περιέχουν υπερβολικά πολλά σφάλματα.

Αρχή από Βουλή με τα Pandora Papers και έπεται συνέχεια

Στην Επιτροπή Θεσμών η πρώτη αναμέτρηση

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Ενα νέο κύκλο όξυνσης του εσωτερικού πολιτικού σκηνικού ανοίγει η ενασχόληση της Βουλής με τα Pandora Papers, μετά και το πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις αναφορές που υπάρχουν σε αυτό για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη. Στις 11.15 το πρωί της Τετάρτης, το όλο θέμα θα βρεθεί ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, μια συζήτηση η οποία αναμένεται να ανεβάσει το πολιτικό θερμόμετρο το επόμενο διάστημα μιας και όπως γίνεται παραδεκτό

Στην συνεδρία δεν έχει καλεστεί το Προεδρικό, ωστόσο κάποια μέλη της αντιπολίτευσης δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο να καλέσουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε επόμενη συνεδρία.

και από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, το όλο θέμα είναι πρωτίστως πολιτικό και όχι νομικό. Ενώπιον της Επιτροπής έχουν κληθεί να παρουσιάσουν το Υ-ΠΟΙΚ, το Τμήμα Φορολογίας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, η Αστυνομία, η ΜΟΚΑΣ, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, το Τμήμα Έφορου Εταιρειών, η Νομική Υπηρεσία, το Ανώτατο Δικαστήριο, η Κεντρική Τράπεζα, ο Σύνδεσμος Έγκειρμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο και το Γραφείο

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο. Η παραπομπή του όλου ζητήματος ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών ουσιαστικά έρχεται ως συνέχεια της προτροπής του Ευρωκοινοβουλίου για εμπλοκή Θεσμών των κρατών στην διερεύνηση των όσων αναφέρονται στις δημοσιογραφικές αποκλύψεις για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος.

Το Προεδρικό
Στη συνεδρία της Επιτροπής Θεσμών δεν έχει κληθεί να παρουσιαστεί, σε πρώτη φάση, εκπρόσωπος του Προέδρου της Δημοκρατίας. Τα κόμματα της αντιπολίτευσης τα οποία εμφανίζονται με κοινή γραμμή στο όλο θέμα θεωρούν πως στην παρούσα φάση αυτό που έχει πρώτητιση σημασία είναι να ακούσουν τα μέλη της Επιτροπής από τους προσκεκλημένους ποια είναι τα περιθώρια διερεύνησης του όλου ζητήματος, σε τοπικό επίπεδο και ποιες οι κινήσεις που μπορούν να γίνουν. Ο Ανδρέας Πασιουρτίδης, επικεφαλής των βουλευτών του ΑΚΕΛ στην Επιτροπή Θεσμών, δεν απέκλεισε στην «Κ» το ενδεχόμενο κλήσης του Προέδρου της Δημοκρατίας σε επόμενη συνεδρία προκειμένου τα μέλη της Επιτροπής να έχουν σαφαιική ενημέρωση. Μία τέτοια εξέλιξη θα εξαρτηθεί από τα όσα θα ακουστούν στη συνεδρία της Επιτροπής Θεσμών την Τετάρτη.

Πρώτη πράξη
Το τι αναμένεται να ακολουθήσει το επόμενο διάστημα στο εσωτερικό με αφορμή την αναζωπύρωση των αποκάλυψεων για τα Pandora Papers εύκολα κάποιος μπορεί να το αντιληφθεί. Οι σχεδόν καθημερινές αντεγκλήσεις Προεδρικού και ΑΚΕΛ δίνουν μια πρώτη γεύση του κλίματος που δημιουργείται και θα ενταθεί τέλος της παρούσας εβδομάδας με τη συγκέντρωση διαμαρτυρίας που έχει εξαγγελίσει το ΑΚΕΛ έξω από το Προεδρικό Μέ-

Στην πρώτη ενασχόληση της Επιτροπής Θεσμών με το ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου έχουν κληθεί 14 πρόσωπα, εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας του ΥΠΟΙΚ της Αστυνομίας του Εφόρου Εταιρειών ευρωπαϊκών οργάνων και άλλοι.

Το ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου

Στο ψήφισμά του, ημερομηνίας 21ης Οκτωβρίου 2021, το Ευρωκοινοβούλιο εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ορισμένοι πολιτικοί, μεταξύ των οποίων και υψηλόβαθμοι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων της ΕΕ, εμφανίζονται επίσης στα Pandora Papers, και καλεί τις αρχές των εμπλεκόμενων κρατών μελών να διεξαγάγουν κατάλληλες έρευνες σε οποιοσδήποτε παρατυπίες. Στο ψήφισμα εκφράζεται επίσης λύπη για το γεγονός ότι πολιτικοί, όπως ο Andrej Babi, Πρωθυπουργός της Τσεχίας, και ο Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος της Κύπρου, οι οποίοι αμφότεροι συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καθώς και ο Wopke Hoekstra, Υπουργός Οικονομικών των Κάτω Χωρών, ο İlham Aliyev, Πρόεδρος του Αζερμπαϊτζάν, ο πρώην πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Tony Blair, ο Milo ukahanović, Πρόεδρος του Μαυροβουνίου, και ο John Dalli, πρώην πρωθυπουργός της Μάλτας και πρώην επίτροπος της ΕΕ, αναφέρονται επίσης στα Pandora Papers ως έχοντες σχέση με υπερκτικές συναλλαγές. Επίσης, στο ψήφισμα υπάρχει παρότρυνση προς τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών διοικήσεων, των κρατών μελών να αναλύσουν τα σύνολα δεδομένων της ICJ και να ξεκινήσουν διεξοδικές έρευνες για τυχόν παρατυπίες που αποκαλύπτονται στα Pandora Papers που αφορούν τις δικαιοδοσίες τους, συμπεριλαμβανομένων λογιστικών ελέγχων σε όλα τα άτομα που αναφέρονται στα Pandora Papers.

γαρο. Απέναντι στα όσα υποστηρίζει το κόμμα της αριστεράς, με αποκορύφωμα το κάλεσμα για παραίτηση του Νίκου Αναστασιάδη, το Προεδρικό απαντά σε υ-

ψηλούς τόνους με τον κυβερνητικό εκπρόσωπο να υπενθυμίζει στην Εξέκία Παπαϊωάννου μια σειρά γεγονότων από την καταστροφή στο Μαρί, την οικονομική

καταστροφή του 2013, την Δρομολαξιά. Ο Μάριος Πελεκάνος, επικαλούμενος διεθνή δημοσιεύματα και απευθυνόμενος στο ΑΚΕΛ, υποστήριξε «πως μέσα από περίπου 12 εκατομμύρια έγγραφα σε ουδεμία περίπτωση εμπλέκεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τα όσα του αποδίδει το ΑΚΕΛ».

Διαφοροποίηση Πάμπου
Το σκηνικό που έχει στηθεί αίσθηση προκάλεσε η δημόσια τοποθέτηση του Πάμπου Παπαγεωργίου, στελέχους του ΑΚΕΛ, την οποία το Προεδρικό έσπευσε να επικαλεσθεί προς στήριξη του αφηγίσματος της. Ο κ. Παπαγεωργίου, παρεμβαίνοντας στα όσα δημόσια τεκταινούνται, με ανάρτησή του σε κοινωνικό δίκτυο ουσιαστικά αυτό που υποστηρίζει είναι πως τα «όσα καταλογίζουν τα Pandora Papers στο οικογενειακό γραφείο του Ν. Αναστασιάδη-χρήση φαινομενικών μετόχων- ήταν μέχρι πριν μερικά χρόνια συνήθης και νόμιμη πρακτική που εφαρμοζόταν από δικηγορικά και λογιστικά γραφεία στην Κύπρο αλλά και σε άλλες

ευρωπαϊκές χώρες». Υπό τον τίτλο «ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΙΚΕΣ ΕΝΤΑΣΕΙΣ», ο κ. Παπαγεωργίου υποστηρίζει το σκεπτικό που αναπτύσσει θεωρώντας πως υπάρχουν «πολλά θέματα για να ασκηθεί έντονη κριτική στον Ν. Αναστασιάδη. Κάποια μάλιστα, όπως οι δοσοληψίες με τον Σαουδάραβα, βρίσκονται στα όρια της νομιμότητας, ίσως και εκτός ορίων». Αξιολογώντας ψηλά τον σταδιακό απεγκλωβισμό της οικονομίας από δραστηριότητες «οι οποίες προσφέρουν αμφιλεγόμενες διενθεις υπηρεσίες, όπως τα εταιρικά σχήματα που διευκολύνουν την απόκρυψη κεφαλαίων ή την εμπορευματοποίηση της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη», ο κ. Παπαγεωργίου θεωρεί πως θα πρέπει να γίνει συνείδηση στους πολιτικούς αξιωματούχους αλλά και στους πολίτες που τους εκλέγουν, ότι η χρήση δημοσίου αξιώματος για ίδιο όφελος, έστω και αν είναι νόμιμη, δεν πρέπει να τυγχάνει ανοχής. «Αυτά είναι τα σημαντικά και τα δύσκολα. Τα άλλα είναι εντάσεις της στιγμής. Καθγάδες και συνθήματα που γρήγορα ξεχνιούνται».

Πολιτική κρίση με ροζ φόντο στα κατεχόμενα

Η πορεία προς ένα χαοτικό συνέδριο - «Βγήκαν τα μαχαίρια» στην τουρκοκυπριακή Δεξιά - Αποσύρθηκε ο Σανέρ

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η μεγάλη πολιτική κρίση που ξέσπασε στα κατεχόμενα με την παραίτηση της «κυβέρνησης» μειοψηφίας και την κυκλοφορία ενός ροζ βίντεο που έφερε σε πολύ δύσκολη θέση τον «Πρωθυπουργό», συνεχίζεται και προσλαμβάνει νέες διαστάσεις. Λίγα εικοσιτετράωρα πριν από την έναρξη του κρίσιμου συνεδρίου του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (UBP), η μεγάλη αναμέτρηση για την ηγεσία του μεγαλύτερου τουρκοκυπριακού κόμματος έχει μεταφερθεί στο «δικαστήριο».

Σε «δική» που συνεχίστηκε την Δευτέρα σε «δικαστήριο» της Αμμοχώστου, η υπεράσπιση των κατηγορουμένων άφησε να εννοηθεί ότι ο Φαίτζ Σουτζούογλου, ο οποίος φιλοδοεί να αναλάβει την ηγεσία του UBP από τον Ερσάν Σανέρ, φέρει μερίδιο ευθύνης στο μεγάλο σκάνδαλό που «ταρακουνά» τα κατεχόμενα από τα μέσα της προηγούμενης εβδομάδας.

Ο Σανέρ αποχώρησε το απόγευμα της Τρίτης, από την κούρσα της διεκδίκησης της ηγεσίας του UBP, εξαιπλύνοντας μετωπική επίθεση κατά του Σουτζούογλου.

Στο μεταξύ, ο Τατάρ δέχεται κριτική από μεγάλες μερίδες της τ/κ κοινότητας με το σκεπτικό ότι δεν στέκεται στο ύψος των περιστάσεων και δεν λαμβάνει τις αναγκαίες πρωτοβουλίες για άμεση διέξοδο από την μεγάλη πολιτική κρίση. Εν μέσω της συνεχιζόμενης κρίσης, ο Τ/κ ηγέτης συνεχίζει τις επισκέψεις του στην Τουρκία και καθυστέρει την παράδοση της εντολής σχηματισμού της νέας, μεταβατικής «κυβέρνησης».

Οι εξελίξεις στο ροζ βίντεο

Την Δευτέρα, 5 κατηγορούμενοι για την υπόθεση του ροζ βίντεο εμφανίστηκαν ενώπιον «δικαστηρίου» της Αμμοχώστου. Η ακρόαση της Δευτέρας διήρκεσε περίπου 4 ώρες. Στο τέλος της «δικής», οι «δικαστές» αποφάσισαν την συνέχιση της «προφυλάκισης» των 5 κατηγορουμένων με το σκεπτικό ότι υπάρχουν εύλογες υποψίες για την εμπλοκή τους στην υπόθεση του ροζ βίντεο.

Στα μέσα της προηγούμενης εβδομάδας, στο διαδίκτυο κυκλοφόρησε ένα

βίντεο στο οποίο εμφανίζονται μια γυναίκα και ένας άνδρας σε προσωπικές στιγμές τους. Σύμφωνα με τον τ/κ τύπο, ο άνδρας που εμφανίζεται στο βίντεο δεν είναι άλλος από τον Σανέρ, ο οποίος πριν από δυο εβδομάδες παραιτήθηκε από το αξίωμα του «πρωθυπουργού». Μάλιστα, σύμφωνα με ορισμένους Τ/κ δημοσιογράφους, ο Σανέρ συμμετείχε στο επίμαχο βίντεο από ένα αποχωρητήριο της «βουλής». Η κυκλοφορία του βίντεο και αυτών των πληροφοριών προκάλεσαν μεγάλη αναστάτωση στην τ/κ κοινότητα.

Προς τα τέλη της εβδομάδας, η πολιτική αναστάτωση στα κατεχόμενα έλαβε νέες διαστάσεις με την κυκλοφορία νέων ροζ βίντεο που αφορούν Τ/κ πολιτικούς και αξιωματούχους και την δήλωση του Τούρκου μαφιόζου Σεντάτ Πεκέρ ότι είναι έτοιμος να μοιραστεί με την κοινή γνώμη ένα αρχείο που αφορά τις προσωπικές στιγμές πολλών Τ/κ πολιτικών. Το συγκεκριμένο αρχείο προηγουμένως ήταν στην κατοχή του Τ/κ «επιχειρηματία» Χαλίλ Φάλγιαλι. Ο Φάλγιαλι «προφυλακίστηκε» πριν από λίγες ημέρες για υπόθεση άσκησης βίας σε εργαζόμενο της επιχείρησής του. Σύμφωνα με τους Τ/κ δημοσιογραφικούς κύκλους, το γεγονός ότι το ροζ βίντεο που αφορά τον Σανέρ ήρθε στο προσκήνιο αμέσως μετά από την «προφυλάκιση» του Φάλγιαλι δεν είναι τυχαίο. Ο Φάλγιαλι ενδέχεται προηγουμένως να απείλησε την «κυβέρνηση» για να προλάβει τις εξελίξεις που αφορούν τον ίδιο και τους συνεργάτες του.

Το σίγουρο είναι ότι η υπόθεση του ροζ βίντεο θα εξακολουθήσει να απασχολεί την τ/κ επικαιρότητα κατά την επόμενη περίοδο. Η «εκδίκαση» της όλης υπόθεσης έλαβε παράταση. Προς τα τέλη αυτής της εβδομάδας, μόλις λίγα εικοσιτετράωρα πριν από την έναρξη του μεγάλου συνεδρίου του UBP, οι «δικαστές» θα εστιάσουν για μια ακόμη φορά στο «ροζ βίντεο». Η τ/κ κοινότητα αναμένει με μεγάλο ενδιαφέρον την τελική γνωμάτευση των νομικών για την όλη υπόθεση.

Δεν διεκδικεί ο Σανέρ

Το αποτέλεσμα της «δικής» αναμένει με μεγάλο ενδιαφέρον και ο ίδιος ο Σανέρ,

Ο Σανέρ αποχώρησε από την κούρσα της διεκδίκησης της ηγεσίας του UBP, εξαιπλόυντας μετωπική επίθεση κατά του Σουτζούογλου.

Σύμφωνα με Τ/κ αναλυτές, υπό την σκιά των εξελίξεων στα κατεχόμενα, ουδείς είναι σε θέση να προβλέψει το αποτέλεσμα του συνεδρίου.

ο οποίος πριν από λίγες ώρες ανακοίνωσε την απόσυρση του από το συνέδριο του UBP. «Τόσο οι αποκλύψεις της αστυνομίας όσο και οι ομολογίες του Φαίτζ Σουτζούογλου για τη γυναικα στο επίμαχο βίντεο αποδεικνύουν [τον ρόλο του κ. Σουτζούογλου στην σκευωρία]». Ο Φαίτζ Σουτζούογλου δεν μπορεί να αθωωθεί λέγοντας «δεν ήξερα». Είμαι βέβαιος ότι ο Σουτζούογλου θα λογοδοτήσει ενώπιον της δικαιοσύνης. Είμαι έτοιμος να αγωνιστώ σε μια νομική μάχη εναντίον του», δήλωσε ο Σανέρ, ο οποίος ανακοίνωσε επίσης, την αποχώρηση του από την «πρωθυπουργία».

Τα όσα ακούστηκαν στο «δικαστήριο»

της Αμμοχώστου την Δευτέρα έφεραν σε δύσκολη θέση τον Σουτζούογλου, ο οποίος εδώ και ένα έτος δίνει αγώνα δρόμου για να αναλάβει την ηγεσία της τ/κ Δεξιάς. Την Δευτέρα, σε ορισμένα τ/κ μέσα ενημέρωσης, κυκλοφόρησε η πληροφορία ότι ο Σουτζούογλου ήταν ενήμερος για το ροζ σκάνδαλο πριν από την κυκλοφορία του επίμαχου βίντεο. Ο Τ/κ πολιτικός αρχικά επικέρνησε να διαψεύσει αυτήν την πληροφορία. Ωστόσο, στην πορεία άλλαξε στρατηγική και ανακοίνωσε ότι στο παρελθόν προσεγγίστηκε από άτομα που πρότειναν στον ίδιο την δημοσιοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών που αφορούν τον «Πρωθυπουργό». Ο Σουτζούογλου ισχυρίζεται ότι δεν έλαβε υπόψη του τις σχετικές συστάσεις και ότι δεν πρόκειται να αποκομίσει πολιτικά οφέλη από τα προβλήματα στην προσωπική ζωή των πολιτικών αντιπάλων του.

Σημειώνεται ότι ένας από τους πέντε κατηγορούμενους στην υπόθεση του ροζ βίντεο που «προφυλακίστηκαν» είναι ο πρώην γραμματέας του Σουτζούογλου. Η συγκεκριμένη εξέλιξη ήρθε μόλις μια εβδομάδα πριν από το κρίσιμο

συνέδριο του UBP. Το συνέδριο του UBP θα πραγματοποιηθεί αυτό το Σαββατοκύριακο και την ηγεσία του θα διεκδικήσουν : ο Σουτζούογλου, ο Χασάν Τατοσί και ο Ζορλού Τορέ. Σύμφωνα με Τ/κ αναλυτές, υπό την σκιά των εξελίξεων στα κατεχόμενα ουδείς είναι σε θέση να προβλέψει το αποτέλεσμα του συνεδρίου.

Βολές κατά του Τατάρ

Στο μεταξύ ο Τατάρ δέχεται κριτική από μεγάλες μερίδες της τ/κ κοινότητας. Η κριτική αφορά δυο κινήσεις του «Προεδρικού». Πρώτον, ο Τατάρ καθυστέρει το σχηματισμό της μεταβατικής «κυβέρνησης» και δεύτερον παρά την συνέχιση της μεγάλης πολιτικής κρίσης, συνεχίζει τις επισκέψεις του στην Τουρκία. Ως προς το πρώτο ζήτημα, τα τ/κ ΜΜΕ εκτιμούν ότι ο Τατάρ θα αναμένει το τελικό αποτέλεσμα του συνεδρίου του UBP προτού λάβει τις αποφάσεις του για την μεταβατική «κυβέρνηση» και τις πρόωρες «εκλογές». Σύμφωνα με τους Τ/κ δημοσιογράφους, ο Τ/κ ηγέτης επιθυμεί να παραδοθεί στον νικητή του συνεδρίου του UBP την εντολή σχηματισμού της μεταβατικής «κυβέρνησης». Αυτή η επιλογή προκαλεί την δυσανασχετίση της αντιπολίτευσης και κύκλων της τ/κ Δεξιάς, με το σκεπτικό ότι ο Τατάρ περιπλέκει τις πολιτικές εξελίξεις και ενθυνείται για το χάσιμο πολύτιμου χρόνου.

Πολλοί είναι οι Τ/κ πολιτικοί και αναλυτές που τονίζουν ότι ο Τατάρ θα έπρεπε να παραμείνει στο νησί και να επικεντρώσει την προσοχή του στην αντιμετώπιση της μεγάλης κρίσης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, παράλληλα με την κριτική που δέχεται ο νυν ηγέτης της τ/κ κοινότητας, στο προσκήνιο της επικαιρότητας ήρθε την Δευτέρα η νέα αναμέτρηση του τέως Τ/κ ηγέτη με την Άγκυρα. Ο Μουσταφά Ακιντζί εξαπέλυσε νέα μετωπική επίθεση κατά του αυταρχισμού της Άγκυρας με αφορμή την υπόθεση των 10 πρεσβευτών δυτικών χωρών στην Άγκυρα, οι οποίοι βρέθηκαν μόλις ένα βήμα πριν από την απέλασή τους από την Τουρκία. Η απάντηση του Τούρκου Αντιπροέδρου Φουάτ Οκτάϊ στον Ακιντζί υπήρξε άμεση και σε ιδιαίτερα υψηλούς τόνους.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

«Εξυπνη» αστυνομία

Ήρθε ο καιρός για την αστυνομία να μπορέσει να εκμεταλλευτεί την τεχνολογία προς όφελος της ίδιας αλλά και των πολιτών. Είναι μια στρατηγική επιλογή για να μπορεί να χρησιμοποιεί «εξυπνα» συστήματα όπως καινοτόμες εφαρμογές, αναλύσεις και εργαλεία που βρίσκουν τις απαιτούμενες αποδείξεις εγκλημάτων. Ήδη στους δρόμους κυκλοφορούν αυτοκίνητα που μπορούν και διαβάζουν πινακίδες και αυτόματα μπορούν να υποδείξουν στους χειριστές αν κάποιο έχει κλαπεί ή δεν φέρει άδεια κυκλοφορίας. Κάμερες θα πρέπει να μπουν σε όλα τα αυτοκίνητα όπως και στις στολές των αστυνομικών, ώστε ανά πάσα στιγμή να υπάρχουν αποδείξεις που θα προστατεύουν τους ίδιους και τους πολίτες από διαφωνίες. Επίσης, αυτό είναι ένα εργαλείο μέτρησης της αποτελεσματικότητας της αστυνομίας που θα βοηθήσει και στην πιο δίκαιη ανάλιξη των μελών της αλλά θα βελτιώσει και τις διαδικασίες μέσω αλλαγών. Βάζοντας λοιπόν την τεχνολογία στη λειτουργία της αστυνομίας θα μπορέσει να ανακαλύψει νέες τακτικές αλλά και στρατηγικές που θα τη βοηθήσουν να γίνει πιο αποτελεσματική και οικονομική. Στην Αμερική έχει δημιουργηθεί το Smart Policing Initiative που έχει ως σκοπό να αναδείξει την επιστήμη μέσω αστυνομικών πρακτικών και να ενισχύσει τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων με σκοπό την αποτελεσματικότερη φύλαξη των πολιτών. Αυτό επιτυγχάνεται θέτοντας την επιστημονική τεχνολογική έρευνα και τη συνεργασία διαφορετικών οργανισμών ως κεντρικών πυλώνων αυτού του προγράμματος. Στην Ευρώπη είμαστε τυχεροί που μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τα Ευρωπαϊκά κονδύλια, πράγμα που η Ελληνική και η Κυπριακή αστυνομία κάνουν για την αντιμετώπιση των μεγάλων εγκλημάτων. Οι εποχές αλλάζουν όπως και το έγκλημα. Η στρατηγική της αστυνομίας πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο στην πρόληψη παρά στην καταστολή. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τις νέες τεχνολογίες, τα «εξυπνα» συστήματα και τη συμβολή του απλού πολίτη στην πληροφόρηση μέσω νέων μέσων. Με αυτόν τον τρόπο ο πολίτης θα έρθει πιο κοντά στην αστυνομία, βοηθώντας το έργο της αλλά πρωτίστως προφυλάσσοντας τον εαυτό του και την οικογένειά του. Μια «έξυπνη» αστυνομία είναι το αποτέλεσμα μιας έξυπνης κοινωνίας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

20^η ΑΠΟΝΟΜΗ

Τράπεζα Κύπρου MAN OF THE YEAR

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

- MANAGER / ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ
- ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
- INVESTOR OF THE YEAR
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΥΠΡΙΟΣ
- ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
- ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
- LIFETIME ACHIEVEMENT
- MAN OF THE YEAR

© Η Διοργάνωση και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματική ιδιοκτησία του ομίλου SprMedia

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Οδηγεί με ασφάλεια

Χαρ. Πηλακούτσας Απ.δ.

ΕΛΕΓΧΤΕ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ο αντίκτυπος των νέων παγκόσμιων κανονισμών αναμένεται να είναι πολύ πιο περιορισμένος από τα 52,2 δισ. ευρώ που είχε υπολογίσει πέρυσι η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών.

10 από τις 99 τράπεζες θα χρειαστούν αύξηση κεφαλαίου

Μόνο δέκα μεγάλα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πιθανώς να χρειαστεί να αντλήσουν νέα κεφάλαια, ως αποτέλεσμα της εισαγωγής νέων παγκόσμιων κανονισμών για τον κλάδο, ενώ το έλλειμμα που θα πρέπει να καλύψουν ίσως να είναι κάτω των 27 δισ. ευρώ, σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Reuters, επικαλούμενο το προσχέδιο των κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Ο αντίκτυπος, συνεπώς, αναμένεται να είναι πολύ πιο περιορισμένος από τα 52,2 δισ. ευρώ που είχε υπολογίσει αντιστοίχως πέρυσι η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, οπότε αυτό θεωρείται ως εν-

«Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, αυτό μπορεί να σημάνει ότι ολιγάρημες τελικά τράπεζες, δηλαδή 10 από το σύνολο των 99, οι οποίες εξετάστηκαν, να πρέπει αθροιστικά να βρουν νέα κεφάλαια κάτω από 27 δισ. ευρώ», αναφέρει στο σχετικό έγγραφο η Κομισιόν. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών υπογραμμίζει ότι τα προαναφερθέντα 99 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν έδρα σε 17 ευρωπαϊκές χώρες και αντιπροσωπεύουν το σχεδόν 75% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών στην Ε.Ε. Η οδηγία αναμένεται να δοθεί στη δημοσίευση εντός της προσεχούς εβδομάδας, ενώ στο πλαίσιο αυτό οι ρυθμιστικές Αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να επιβάλουν συγκεκριμένες προδιαγραφές με γνώμονα την κλιματική αλλαγή. Επιπροσθέτως, η εποπτεία των υποκαταστημάτων ξένων τραπεζών στο έδαφος της Ε.Ε. θα καταστεί αυστηρότερη. Ειδικότερα, για όσα από τα ξένα υποκαταστήματα εμφανίζουν περιουσιακά στοιχεία αξίας 510 δισ. ευρώ στο τέλος του περασμένου έτους και είναι συγκεντρωμένα σε Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία και Λουξεμβούργο, οι οδηγίες προβλέπουν ότι θα υπόκεινται πλέον σε ενιαίες διαδικασίες έγκριστος. Συν τοις άλλοις, οφείλουν να συμμορφώνονται με συγκεκριμένες απαιτήσεις στα κεφάλαια, στη ρευστότητα, στη διακυβέρνηση και τη διαχείριση ρίσκου, σύμφωνα με το προσχέδιο της Επιτροπής. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει τον τελευταίο λόγο να εγκρίνει τους κανονισμούς.

Ο εν λόγω κλάδος παράγει κάθε χρόνο ένα δισεκατομμύριο τόνους ρύπου, δηλαδή τόσους όσους ολόκληρη η Γερμανία.

Στροφή σε «πράσινα» πλοία από 9 ομίλους

Εννέα μεγάλοι κολοσσοί του λιανεμπορίου σε παγκόσμια κλίμακα, μεταξύ των οποίων οι Amazon, Ikea και Unilever, δεσμεύθηκαν από κοινού έως το 2040 να χρησιμοποιούν για τη μεταφορά των προϊόντων τους μόνο πλοία τα οποία θα εκπέμπουν μηδενικούς αέριους ρύπους. Ευελπιστούν πως με τον επιθετικό στόχο που έθεσαν, όπως τον χαρακτηρίζουν, θα μπορέσουν να ασκήσουν πίεσεις στη ναυτιλία για να μειώσει πιο γρήγορα τους ρύπους της, όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το BBC. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο εν λόγω κλάδος παράγει κάθε χρόνο ένα δισεκατομμύριο τόνους ρύπους, δηλαδή τόσους όσους ολόκληρη η Γερμανία. Παρά ταύτα, όπως παρατηρούν όσοι του ασκούν κριτική, δεν κινητοποιείται επαρκώς για να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις του στο πλαίσιο της Συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα. Το Ινστιτούτο

Ασπεν, ο διακυβερνητικός οργανισμός που συντονίζει τη σχετική εκστρατεία, αναμένει πως θα ενστερνιστούν το μήνυμά του και άλλοι όμιλοι λιανικής, καθώς και εταιρείες του κλάδου της μεταποίησης. Ηδη συμμετέχουν στην προσπάθεια πέραν των Amazon, Ikea και Unilever, και ο κολοσσός ελαστικών της Michelin, καθώς και ο ιαπωνικός όμιλος ένδυσης της Inditex. Η σημασία του ρόλου των προαναφερθέντων ομίλων στην άσκηση πιέσης στις εταιρείες πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων φαίνεται από το γεγονός πως διά θαλάσσις μεταφέρεται το 90% του παγκόσμιου εμπορίου και η ναυτιλία αντιστοιχεί στο 3% όλων των ρυπογόνων εκπομπών. Τέλος, ειδικοί επισημαίνουν την προσοχή πως, αν δεν υπάρξει στροφή σε πράσινα πλοία, το ποσοστό θα φθάσει το 10%, ήτοι θα υπερτριπλασιαστεί έως το 2050.

Ναυάγιο στη συνεργασία Apple με Κινέζους για μπαταρίες I.X.

Ζήτησε εργοστάσιο στις ΗΠΑ και αποκλειστικότητα χρήσης και εισέπραξε άρνηση

Ο λόγος ο οποίος ναυάγησαν οι συνομιλίες του αμερικανικού κολοσσού της Apple με τις κινεζικές εταιρείες κατασκευής μπαταριών CATL και BYD είναι ότι εμμένει σε μια μονοπωλιακή οπτική. Ζήτησε από τις δυνητικές συνεταιρούς της να στελεχώσουν ομάδες και να κατασκευάσουν εργοστάσια μπαταριών στις Ηνωμένες Πολιτείες, τις οποίες μπαταρίες, όμως, θα χρησιμοποιούσε μόνον η ίδια για τα μελλοντικά ηλεκτρικά της αμάξια. Η απάντηση που έλαβε και από τις δυο ήταν αρνητική, ενώ και η CATL ούτως ή άλλως δεν ενδιαφερόταν να διατηρεί μονάδα στις ΗΠΑ. Τα σχετικά αναφέρει σε αποκλειστικό δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς, επικαλούμενο έγκυρες

Ο αμερικανικός κολοσός εξετάζει το ενδεχόμενο να προσεγγίσει ιαπωνικές κατασκευάστριες εταιρείες.

πηγές και επισημαίνοντας ότι οι κινεζικές εταιρείες ενημέρωσαν κάποια στιγμή το προηγούμενο δίμηνο τον αμερικανικό κολοσσό για την αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις προδιαγραφές του. Παρά ταύτα, όπως αναφέρουν οι ίδιες πηγές, η Apple δεν απελπίζεται και προσβλέπει σε επανάληψη των επαφών μαζί τους.

Αξίζει να αναφερθεί ότι οι κινεζικές εταιρείες κατασκευής μπαταριών για τα αυτοκίνητα που κυλούνται με ηλεκτρική ενέργεια, βρίσκονται σε πιο προχωρημένη φάση από τις ανταγωνιστριές τους ως προς την παραγωγή φθηνότερων προϊόντων. Πρόκειται για μπαταρίες λιθίου-σιδήρου-φωσφορικού άλατος (LFP), που απαιτούν λιγότερο κόστος κατασκευής και αυτές προτιμά η Apple. Καθόλου

Η Apple σχεδιάζει να παρουσιάσει στη διεθνή αγορά το δικό της ηλεκτρικό αυτοκίνητο έως το 2024.

τυχαία προ ολίγων ημερών και η καλιφορνέζικη αυτοκινητοβιομηχανία Tesla ανακοίνωσε πως για τα φθηνότερα μοντέλα της θα χρησιμοποιεί αυτές τις μπαταρίες και όχι εκείνες των ιόντων λιθίου, όπως έκανε μέχρι πρότινος.

Από τη δική της πλευρά η CATL, η μεγαλύτερη εταιρεία στον κόσμο στην κατασκευή μπαταριών ηλεκτρικών οχημάτων, δεν δείξει να

ενδιαφέρεται για εργοστάσιο στις ΗΠΑ, αφενός λόγω δαπάνης, αφετέρου λόγω των τεταμένων sino-αμερικανικών σχέσεων, όπως τόνισαν οι προαναφερθείσες πηγές. Συν τοις άλλοις, η κινεζική εταιρεία θεώρησε αδύνατον να δημιουργήσει αποκλειστικά και μόνο για την Apple μια ξεχωριστή ομάδα ανάπτυξης του προϊόντος λόγω των δυσκολιών εξεύρεσής του α-

νάλογου προσωπικού. Η CATL σε ανακοίνωσή της αρνήθηκε τα περί συνομιλιών με τον κολοσσό, επιμένοντας στο ότι αξιολογεί κάθε ευκαιρία και πιθανότητα κατασκευής μονάδας στις ΗΠΑ. Η δε BYD, η οποία διατηρεί εργοστάσιο μπαταριών σιδήρου-φωσφορικού άλατος στο Λάνκαστερ της Καλιφόρνιας, αρνήθηκε να κατασκευάσει ακόμη ένα και να συμπλέξει ομάδα με μοναδικό έργο να προμηθεύει τον αμερικανικό κολοσσό τεχνολογίας.

Οπως επισημαίνει το Ρόιτερς, οι εξελίξεις αυτές φέρουν την Apple στο σημείο να εξετάζει εναλλακτικές, όπως το να προσεγγίσει ιαπωνικές κατασκευάστριες μπαταριών. Κατά τις καλά πληροφορημένες πηγές, που έχουν προαναφερθεί, εκπρόσωποι της μετέβησαν προ ημερών στην Ιαπωνία για τον λόγο αυτό. Μία από τις επilogές της Apple φαίνεται πως είναι η Panasonic.

Το 2020, πάντως, πηγές με γνώση του θέματος είχαν αποκαλύψει στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς ότι η Apple σχεδιάζει να παρουσιάσει στη διεθνή αγορά το δικό της ηλεκτρικό αμάξι έως το 2024. Θα πρέπει, τέλος, να επισημανθεί ότι το αδιέξοδο των συζητήσεων παρατηρείται σε μια περίοδο κατά την οποία ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν επιδιώκει να αναδειχθεί η χώρα σε κόμβο ηλεκτρικών οχημάτων, αποσκοπώντας με ορίζοντα το 2030 τα μισά από τα νέα αυτοκίνητα να είναι ηλεκτρικά.

REUTERS

Η επισφαλής εργασία αλλάζει στην Πορτογαλία

Σημαντική πρόοδος παρατηρείται στην Πορτογαλία όσον αφορά τη ρύθμιση των εργασιακών συνθηκών όσων εργάζονται στις πλατφόρμες ψηφιακής οικονομίας με επισφαλείς συνθήκες απασχόλησης. Τέτοιες πλατφόρμες, οι οποίες έχουν συχνά βρεθεί στο στόχαστρο των διεκδικήσεων των εργαζομένων τους, οι οποίοι προσέφευγαν στη Δικαιοσύνη στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες, είναι μεταξύ άλλων οι Uber και Glovo. Αμφότερες δραστηριοποιούνται στο πεδίο διасυνδέσσης οδηγών και οχημάτων, και η Πορτογαλία έκανε ένα βήμα ακόμη στο να τις αναγκάσει να απασχολούν ορισμένους από τους εργαζομένους τους ως υπαλλήλους και μέλη του προσωπικού τους με επίσημες συμβάσεις, εργασιακά δικαιώματα και παροχές, όπως αναφέρει το ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς.

Οπότε κατέστη μία από τις χώρες της Γηραιάς Ηπείρου, οι οποίες προσφέρουν ρύθμιση τα θέματα της ψηφιακής οικονομίας των πλατφορμών, που στηρίζεται σε περιστασιακή και ευέλικτη απασχόληση (gig economy).

Συγκεκριμένα, το νομοσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από την κυβέρνηση μεν, χρειάζεται να ψηφιστεί δε και από το Κοινοβούλιο, στόχο έχει να αναγνωρίσει σε χιλιάδες οδηγούς τα εργασιακά δικαιώματα που απορρέουν από το καθεστώς της υπαλληλικής σχέσης τους με την εργοδοσία, και όχι από εκείνου του ελεύθερου επαγγελματία.

Το εν λόγω νομοσχέδιο πιθανότατα θα εγκριθεί, μιας και η σοσιαλιστική κυβέρνηση του Αντόνιο Κόστα υποστηρίζεται και από αριστερά κόμματα. Εφόσον λάβει το πράσινο φως, θα είναι άλλη μία

Με συμβάσεις, εργασιακά δικαιώματα και παροχές οι εργαζόμενοι σε ψηφιακές πλατφόρμες.

νίκη για τα συνδικάτα στην Πορτογαλία, αλλά και σε όλον τον κόσμο, που αγωνίζονται για καλύτερες εργασιακές συνθήκες και αμοιβές για όσους απασχολούνται στην επισφαλή αγορά των ψηφιακών πλατφορμών. Ειδικότερα, η υπουργός Εργασίας της Πορτογαλίας, Άνα Μέντες Γκοντίνιο, δήλωσε ότι «το νομοσχέδιο προβλέπει πως ένας εργαζόμενος σε ψηφιακή

Πλατφόρμες ψηφιακής οικονομίας με επισφαλείς συνθήκες εργασίας, όπως οι Uber και Glovo, έχουν συχνά βρεθεί στο στόχαστρο των διεκδικήσεων των εργαζομένων τους, οι οποίοι προσέφευγαν στη Δικαιοσύνη στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

πλατφόρμα ανήκει στο προσωπικό της εταιρείας με επίσημη σύμβαση, όπου καταγράφεται επισημώς η σχέση μεταξύ της πλατφόρμας, του ατόμου που απασχολείται και παρέχει υπηρεσίες, αλλά και των πελατών, προς τους οποίους απευθύνεται». Και προσέθεσε η υπουργός σε συνέντευξη Τύπου ότι «η καταπολέμηση της επισφαλούς απασχόλησης είναι μία από τις

κύριες προτεραιότητες της κυβέρνησής μας». Επισημάνει ακόμη πως οι ψηφιακές πλατφόρμες έχουν επίσης «την υποχρέωση να ενημερώνουν με διαφάνεια την Επιθεώρηση Εργασίας και τους εκπροσώπους της για τα κριτήρια των αλγορίθμων και τους μηχανισμούς τεχνητής νοημοσύνης που χρησιμοποιούνται».

Έχουν προηγηθεί η Βρετανία,

REUTERS

Σε γκρίζα λίστα για ξέπλυμα χρήματος η Τουρκία

Ενώ οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Τουρκία έχουν ήδη υποχωρήσει σε ιστορικό χαμηλό ρεκόρ από την αρχή της θητείας του Ταγίπ Ερντογάν στο τιμόνι της χώρας και ενώ η τουρκική λίρα σημειώνει το ένα ιστορικό χαμηλό μετά το άλλο, έχοντας χάσει το 20% της αξίας της από την αρχή του έτους, η αξιοπιστία της τουρκικής οικονομίας δέχεται νέο πλήγμα, που μπορεί να αποθαρρύνει περαιτέρω το ξένο κεφάλαιο.

Η Παγκόσμια Ομάδα Δράσης για το Χρηματοπιστωτικό Σύστημα (FATF) ετοιμάζεται να εντάξει και επισήμως σήμερα την Τουρκία στην «γκρίζα λίστα» των χωρών που ευνοούν το ξέπλυμα χρήματος και χρηματοδοτούν την τρομοκρατία. Εν ολίγοις η Τουρκία αναμένεται να ενταχθεί στην ίδια κατηγορία ύποπτων χωρών μαζί με άλλες 22, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται Αλβανία, Σουδάν, Υεμένη και Μαρόκο. Συνιστά, ως εκ τούτου, συστηματικά και ειδικά παρακολούθηση των κινήσεων στην χώρα.

Η κίνηση συμπίπτει με μια συγκυρία εξαιρετικά αρνητική για τη γεγονική χώρα, καθώς οι άμεσες ξένες επενδύσεις περιορίστηκαν πέρυσι στα 5,7 δισ. δολάρια, ενώ είχαν εκτοξευθεί πάνω από 19 δισ. δολάρια το 2007, μέσα στην πρώτη πενταετία από την έναρξη της θητείας Ερντογάν, όταν η Τουρκία ήταν η αγαπημένη των ξένων επενδυτών. Σε ό,τι αφορά το σύνολο των ξένων επενδύσεων σε τουρκικά ομόλογα και μετοχές τουρκικών εταιρειών, στα τέλη Αυγούστου βρίσκονταν μόλις στα 30,6 δισ. δολάρια.

Οπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, με την έναρξη της στην «γκρίζα λίστα» θα ενταθούν οι πιέσεις στην Ε.Ε. για να την καταχωρίσει στη δική της μαύρη λίστα χωρών που ξεπλύνουν χρήμα και υπό αυτήν την έννοια απειλούν το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Ενδέχεται, άλλωστε, να απομακρύνει περαιτέρω τους ξένους επενδυτές που ήδη έχουν γυρίσει την πλάτη στην Τουρκία. Σύμφωνα

Στην Τουρκία οι άμεσες ξένες επενδύσεις περιορίστηκαν πέρυσι στα 5,7 δισ. δολάρια, ενώ είχαν εκτοξευθεί πάνω από 19 δισ. δολάρια το 2007.

με σχετική μελέτη του ΔΝΤ που δόθηκε στη δημοσιότητα τον Μάιο, η καταχώριση μιας χώρας στην «γκρίζα λίστα» της FATF έχει μεγάλο αρνητικό αντίκτυπο στις εισροές ξένων κεφαλαίων, δηλαδή έχει σαν αποτέλεσμα να μειωθεί σημαντικά το ξένο κεφάλαιο στη

χώρα.

Ο λόγος για τις βραχυπρόθεσμες επενδύσεις που συχνά αναφέρονται ως το «ζεστό χρήμα» και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των στελεχών του ΔΝΤ που συνέταξαν τη σχετική έκθεση, η μείωση αυτών των εισροών ανέρχεται συνήθως

όπου το Ανώτατο Δικαστήριο αναγνώρισε τον Φεβρουάριο ότι οι οδηγοί της Uber έχουν εργασιακά δικαιώματα ως υπάλληλοι, και μετά λίγους μήνες η Ισπανία έδωσε περὶθώριο τριών μηνών στις εταιρείες διανομής φαγητού να προσλάβουν τους διανομείς τους ως κανονικούς εργαζομένους. Η δε Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία δέχεται πιέσεις για να παρουσιάσει μια ευρεία αποδοχής πρόταση για όλα την Ε.Ε., ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση προ καιρού. Στόχος των διεργασιών να οριστεί το νομικό καθεστώς απασχόλησης των διανομέων και το πώς θα βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας τους. Τέλος, υπενθυμίζεται πως η οικονομία των πλατφορμών γνώρισε εκρηκτική ανάπτυξη ειδικά στη διάρκεια της πανδημίας, διότι οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο είχαν ανάγκη τη διανομή προϊόντων και φαγητού στα σπίτια τους και εκατομμύρια νέοι άνεργοι ήθελαν πολύ να εργαστούν. Όμως, πολλοί εργαζόμενοι διαμαρτύρονται, θεωρώντας τον εαυτό τους αντικείμενο εκμετάλλευσης, απασχολούμενοι πολλές ώρες, με χαμηλές αμοιβές και περιορισμένη ασφαλιστική κάλυψη.

στο 3% του ΑΕΠ μιας χώρας και προκαλεί αντιστοίχη μείωση στις άμεσες ξένες επενδύσεις. Στην περίπτωση της Τουρκίας, το ποσοστό του 3% ισοδυναμεί με περίπου 23 δισ. δολάρια.

Η βρετανική εφημερίδα επισημαίνει πως για την Τουρκία ο αντικτυπος ενδέχεται να είναι σχετικά περιορισμένος, ακριβώς επειδή το ξένο κεφάλαιο έχει προ πολλού εγκαταλείψει τη χώρα. Η τουρκική κυβέρνηση έχει ψηφίσει νέα νομοθεσία από τον Δεκέμβριο του περασμένου έτους σε μια προσπάθεια να συμμορφωθεί με τις παλαιότερες συστάσεις της FATF.

Τα κόμματα της αντιπολίτευσης, όμως, όπως και πολλές οργανώσεις για την προστασία των πολιτικών δικαιωμάτων, επικρίνουν τη νομοθεσία και κατηγορούν την κυβέρνηση ότι επικαλείται τις προειδοποιήσεις της FATF για να πληθεί τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και να περιορίσει περαιτέρω τις ατομικές ελευθερίες και την ελευθερία της έκφρασης και τον συνδικαλισμό.

17TH CYPRUS SUMMIT

Working towards a secure environment for sustainable recovery

November 15th-16th 2021 • Hilton Nicosia, Cyprus

John Peet
Political and Brexit editor
The Economist

Elizabeth Spehar
Special representative
of the secretary-general and head
of the United Nations Peacekeeping Force
in Cyprus (UNFICYP)

Myrto Zambarta
Head
European Commission
Representation in Cyprus

Paraskevi Michou
Director-general
DG ECHO, European Commission
(via connection)

George Theodorides
Chairman
Cyprus Securities
and Exchange Commission

Vassiliki Lazaraki
Chair
Hellenic Capital Market Commission

Paolo Scaroni
Deputy chairman
Rothschild Group
President
A.C. Milan

Mikhail Kostarakos
Former chief, Hellenic National Defence
General Staff
Former chairman
EU Military Committee (CEUMC)

Evgenios Evgeniou
CEO
PwC Cyprus

John Ardill
Vice-president, exploration
and new ventures frontier
ExxonMobil Upstream Business
Development

Michael Charalambides
CEO and managing director
EcommBX

Christoforos Hadjikyprianou
CEO and president of the council
European University Cyprus

Christodoulos Angastiniotis
President
Cyprus Chamber
of Commerce and Industry

Manolis Plionis
Director and chairman
of the board
National Observatory of Athens

Yannis Matsis
Chairperson
Invest Cyprus

George Boustras
Professor in risk assessment,
school of sciences
European University Cyprus

Hilton Nicosia (physical presence as per covid-19 health protocols)
All speakers and participants attending in person should be fully vaccinated or have proof
that they have tested positive with covid-19 during the last six (6) months.

www.hazliseconomist.com (livestreaming) | 17thcyprussummit.economist.com

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe
 @Economist_SEUR

The Economist SE Europe Events
 The Economist SE Europe Events

In collaboration with:

Premium gold sponsor:

Premium energy sponsor:

Gold sponsor:

Silver sponsor:

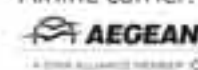
Bronze sponsors:

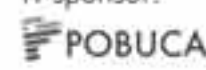
Communication sponsor:

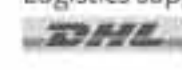
Airline carrier:

IT sponsor:

Logistics supplier:

Contributors:

Supported by:

Supporters:

Κλάουντια Μπουχ

Το Νο 2 στην κεντρική τράπεζα της Γερμανίας που ενδεχομένως θα προαχθεί. Η 55χρονη οικονομολόγος υπήρξε μέλος της επιτροπής οικονομικών συμβούλων της κυβέρνησης και είναι η δεύτερη γυναίκα που ανέλαβε τέτοιο ρόλο. Διορίστηκε στη θέση της αντιπροέδρου της Bundesbank όταν θριάμβευαν οι Χριστιανοδημοκράτες, που τώρα μάλλον δεν θα συμμετάσχουν στον νέο κυβερνητικό συνασπισμό.

Ιζαμπέλ Σνάμπελ

Εντάχθηκε στην Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ το 2020 και έκτοτε έχει αναδειχθεί σε πρόσωπο-κλειδί ως προς την ενσωμάτωση του γεωμετρικού κοινού για τις πολιτικές της Τράπεζας. Αν τελικά αναλάβει πρόεδρος της κεντρικής τράπεζας της Γερμανίας, το Βερολίνο θα ψάξει να βρει υποψήφιο για να την αντικαταστήσει στην Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ.

Μαρσέλ Φράτζερ

Ο 50χρονος κ. Φράτζερ ηγείται του οικονομικού ινστιτούτου DIW του Βερολίνου και έχει διατελέσει επικεφαλής του τμήματος Ανάλυσης Διεθνούς Πολιτικής στην ΕΚΤ. Συστηματικός επικριτής του γεωμετρικού οικονομικού μοντέλου και υπερασπιστής των πολιτικών της ΕΚΤ, έχει πολλές πιθανότητες να τον προτιμήσουν οι κεντροαριστεροί Σοσιαλδημοκράτες και οι Πράσινοι.

Ανατροπές φέρνει η «έξοδος» Βάιντμαν

Ο αντίκτυπος της παραίτησης στην οικονομική πολιτική της ΕΚΤ – Οι εκτιμήσεις των ειδικών

Η αποχώρηση του Γενς Βάιντμαν από το τιμόνι της Bundesbank και –άρα– από το διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, πέντε χρόνια πριν από τη λήξη της θητείας του, αιφνίδιασε όλους και δημιούργησε σημαντικά ερωτήματα. Κάποιοι «μετέφρασαν» αυτήν την κίνηση ως απόδειξη ότι η στρατηγική της Κριστίν Λαγκάρντ να προσελκύσει στην «ήπια» γραμμή που η ίδια στηρίζει τα «γεράκια», που αντιτίθενται στις πιστωτικές πολιτικές της ΕΚΤ, δεν απέδωσε και ότι η ρήξη μεταξύ της ΕΚΤ και της Γερμανίας, του μεγαλύτερου

Κάποιοι «μετέφρασαν» αυτήν την κίνηση ως απόδειξη ότι η ρήξη μεταξύ κεντρικής τράπεζας και Γερμανίας δεν έχει επουλωθεί.

μετόχου της, δεν έχει επουλωθεί. Είναι γεγονός πως ο Βάιντμαν δεν είχε μπει στη διαδικασία να αποχωρήσει επί εποχής Μάριο Ντράγκι στην ΕΚΤ, όταν οι διαφωνίες των δύο ανδρών ήταν έντονες και γνωστές, με τον Γερμανό να είναι ο μοναδικός που διαφωνούσε στο σχέδιο Ντράγκι για τη διάσωση του ευρώ το 2011. Επέλεξε, ωστόσο, να το κάνει επί ηγεσίας Λαγκάρντ.

Την ίδια στιγμή, υπάρχουν και εκτιμήσεις που δεν αποκλείουν την πιθανή συμμετοχή του στη νέα κυβέρνηση της Γερμανίας, ως επιλογή των Φιλελευθέρων για τη θέση του υπουργού Οικονομικών.

Το σίγουρο είναι πως αυτή η αλλαγή σελίδας που αποφάσισε να κάνει ο Βάιντμαν για προσωπικούς λόγους όπως είπε, δημιουργεί νέα

Υπάρχουν εκτιμήσεις που δεν αποκλείουν την πιθανή συμμετοχή του Γενς Βάιντμαν στη νέα κυβέρνηση της Γερμανίας, ως επιλογή των Φιλελευθέρων για τη θέση του υπουργού Οικονομικών.

δεδομένα τόσο για την ίδια την πολιτική της ΕΚΤ όσο και για τη στάση της Γερμανίας στο γενικότερο ντιμπέιτ για την αλλαγή των δημοσιονομικών κανόνων που έχει ξεκινήσει. Σύμφωνα με αναλυτές, οικονομολόγους και «παρατηρητές

της ΕΚΤ» (ECB watchers) που μιλούσαν στην «Κ», ο επόμενος επικεφαλής της Bundesbank, αν και σίγουρα δεν θα ταχθεί με την πλευρά των «περιστερών», αναμένεται να είναι λιγότερο «γεράκι» απ' ό,τι ο Βάιντμαν.

Όπως σημειώνει στην «Κ» ο επικεφαλής αναλυτής της Nordea και παρατηρητής της ΕΚΤ, Γιαν Βον Γκέρικ, δεδομένου ότι η επόμενη γερμανική κυβέρνηση είναι πιθανό να είναι μια κυβέρνηση «φανάρι» (SPD, FDP και Πράσινοι)

και θα επιλέξει τον διάδοχο του Βάιντμαν, πιθανότατα θα είναι λιγότερο «επιθετικός». Αλλωστε, οι Πράσινοι και οι Σοσιαλδημοκράτες είναι πιο ανεκτικοί απέναντι στις ενέργειες της ΕΚΤ και στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση γενικότερα σε

σύγκριση με το CDU/CSU. Ο Βάιντμαν ήταν πολύ «πικρός» στις απόψεις του και επηρέασε τις γενικές εντυπώσεις περισσότερο από την πραγματική πολιτική. Ο επόμενος πρόεδρος έχει πραγματικά την ευκαιρία να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στις πραγματικές αποφάσεις νομισματικής πολιτικής, εάν έχει απόψεις ακόμη και λίγο πιο κοντά στην ήπια γραμμή της ΕΚΤ.

«Προσωπικά πιστεύω ότι η φήμη του Βάιντμαν ήταν πιο επιθετική από ό,τι στην πραγματικότητα. Δεν είναι τόσο απόλυτος όσο ο προκατόχος του, Αξελ Βέμπερ ή ο Βόλφγκανγκ Σόμπλε, αλλά πολύ πιο ισορροπημένος», σημειώνει στην «Κ» ο Κάρστεν Μπρζέσκι, επικεφαλής οικονομολόγος της ING. Σε κάποιο βαθμό, έπαιξε επίσης τον ρόλο που κάποιος περιμένει από έναν πρόεδρο της Bundesbank. Αυτό υποδηλώνει ότι ο οποίος διάδοχος σε κάποιο βαθμό θα ωθηθεί να υποθετήσει αυτόν τον ρόλο και τη στάση, ανεξάρτητα από το τι μπορεί να πιστεύει προσωπικά.

Και κατά τον επικεφαλής οικονομολόγο της Berenberg, Χόλγκερ Σμιέντινγκ, η αποχώρηση του Βάιντμαν δεν θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στις πολιτικές της ΕΚΤ. «Ο Βάιντμαν είναι γεράκι, αλλά ακόμη και ο ίδιος έμαθε με την πάροδο του χρόνου ότι οι μεγάλες ενέσεις ρευστότητας της ΕΚΤ και άλλα μη συμβατικά μέτρα ως απάντηση στις κρίσεις της Lehman και του ευρώ δεν προκάλεσαν την έκρηξη του πληθωρισμού που φοβούνταν τα γεράκια», σημειώνει στην «Κ». Αν και είναι ίσως ο «ηγέτης» των «γερακιών» στην ΕΚΤ, οι απόψεις του ήταν μερικές φορές πολύ μακριά από την επικρατούσα τάση, έτσι η επιρροή του στις πραγματικές αποφάσεις της ΕΚΤ ήταν πολύ περιορισμένη.

Ευκολότερη η παροχή ρευστότητας στην Ελλάδα

Οι ειδικοί εκτιμούν ότι η «έξοδος» Βάιντμαν κάνει τα πράγματα για την Ελλάδα λίγο πιο εύκολα ενόψει και των κρίσιμων αποφάσεων για τη συνέχιση ή όχι της στήριξης της χώρας μετά το τέλος του έκτακτου προγράμματος PEPP, και συμφωνούν στο ότι το πιθανότερο σενάριο είναι ότι η ΕΚΤ πιθανότατα θα βρει έναν τρόπο να συνεχίσει να στηρίζει την Ελλάδα μετά το PEPP. Το «ιστορικό» του Βάιντμαν σε σχέση με τη χώρα μας είναι αρκετά «εχθρικό», δεδομένου ότι ακόμα και πριν αναλάβει την Bundesbank έπαιξε σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις για τη χώρα μας, καθώς ως επικεφαλής οικονομικός σύμβουλος της Άγκελα Μέρκελ το 2006-2011 ήταν αυτός που ουσιαστικά έπεισε την καγκελάριο να σπρώξει την Ελλάδα στην «πόρτα» του ΔΝΤ και των μνημονίων. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, που επιλέγει να αποχωρήσει από την Bundesbank την ίδια χρονική στιγμή που αποχωρεί και η Μέρκελ από την πολιτική σκηνή της Γερμανίας.

«Μπορεί πλέον να υπάρχει ένα “γεράκι” λιγότερο στη διαφωνία να συμπεριληφθούν και ελληνικά ομόλογα στις αγορές».

«Μπορεί πλέον να υπάρχει ένα “γεράκι” λιγότερο στη διαφωνία να συμπεριληφθούν και ελληνικά ομόλογα στις αγορές υπό το κλασικό πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης, όταν τελειώσει το PEPP», σημειώνει ο Βον Γκέρικ της Nordea. «Αν και η απόφαση σχετικά με την Ελλάδα παραμένει αβέβαιη με ή χωρίς τον Βάιντμαν, συνολικά αναμένεται η ΕΚΤ να καταστήσει την Ελλάδα επιλέξιμη για αγορές ομολόγων υπό το QE, μετά τη λήξη του PEPP τον Μάρτιο του 2022», επισημαίνει από την πλευρά του ο Ντουκρόζετ της Pictet, ενώ στις ίδιες γραμμές κινείται και η ING. «Η ΕΚΤ αναμένεται

Ο πρόεδρος της Bundesbank με την πρόεδρο της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ.

να εφαρμόσει ένα τρίτο νέο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων για να επιτρέψει την αγορά ελληνικών ομολόγων μετά το τέλος του PEPP», τονίζει ο Μπρζέσκι.

Δεδομένου του μακροχρόνιου «ιστορικού» του Βάιντμαν ότι βρίσκεται στην πιο «αυστηρή» πλευρά της ΕΚΤ, η ξαφνική αποχώρησή του ενδέχεται να ενισχύσει την πιθανότητα μιας πιο «ήπιας» στάσης της ΕΚΤ έπειτα από αυτή την κρίση της COVID-19 – αυτό περιλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο η ΕΚΤ προσαρμόζει τις αγορές περιουσιακών στοιχείων της για το τέλος του PEPP το 2022, όπως, για παράδειγμα, να εδραιωθεί η πρόσβαση στην αγορά εύκολων εκδοτών όπως η Ελλάδα στο πλαίσιο της μετάβασης μετά την κρίση, σημειώνει ο επικεφαλής για την Ελλάδα αναλυτής του οίκου αξιολόγησης Scope Ratings, Ντένις Ασέν. «Οι πιθανότητες αναβάθμισης της Ελλάδας θα βελτιωθούν σημαντικά εάν η ΕΚΤ συνεχίσει τη στήριξη της και μετά το PEPP», όπως επισημαίνει.

Λιγότερο σκληρή η Γερμανία για τα δημοσιονομικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στη γενικότερη εικόνα, η αποχώρηση Βάιντμαν κρίνεται πως εντάσσεται και στο πλαίσιο της ελαφρώς χαλάρωσης της γερμανικής στάσης απέναντι στους δημοσιονομικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς γίνεται στην «καρδιά» των συζητήσεων που θα οδηγήσουν στις αρχές του επόμενου έτους στις τελικές αποφάσεις.

Όπως τονίζει ο Βον Γκέρικ της Nordea, η νέα κυβέρνηση της Γερμανίας θα επιτρέψει μια ελαφρώς χαλάρωση της γερμανικής στάσης απέναντι στο δημόσιο χρέος και στους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε γενικότερα. Ωστόσο, αυτά είναι

επίσης σημαντικά ζητήματα για το FDP, όπως προσθέτει, που είναι πιθανό να είναι μέρος της επόμενης γερμανικής κυβέρνησης. Έτσι οι αλλαγές στη γερμανική στάση πιθανότατα θα καταλήξουν να είναι μικρότερες απ' ό,τι πολλοί ελπίζουν.

Κατά τον Κρίστοφ Ρίεγκερ, επικεφαλής της αγοράς ομολόγων της Commerzbank και επίσης «παρατηρητής της ΕΚΤ», η έξοδος του Βάιντμαν είναι ένα άλλο βήμα προς το μεταβαλλόμενο πρόσωπο της Γερμανίας, που οδηγεί σε λιγότερη επιμονή για λιτότητα, περισσότερη έκδοση κοινού χρέους, και μια ΕΚΤ που είναι

Η επιλογή του επόμενου προέδρου της Bundesbank θα στείλει ένα πολύ σημαντικό μήνυμα.

στενά συνυφασμένη με τη δημοσιονομική πολιτική και διατηρεί έντονη εστίαση στις ανησυχίες της χρηματοπιστωτικής αγοράς και όχι στον κίνδυνο πληθωρισμού, όπως επισημαίνει μιλώντας στην «Κ».

Η επιλογή του επόμενου προέδρου

της Bundesbank θα στείλει ένα πολύ σημαντικό μήνυμα σε αυτό το πλαίσιο, εκτιμούν οι ειδικοί. Σύμφωνα με τον Μπρζέσκι της ING, ο διάδοχος του Βάιντμαν θα αποτελέσει το «κλειδί» για να εξηγήσει τις αποφάσεις της ΕΚΤ στο ευρύτερο κοινό και να αντιμετωπίσει και να ελαχιστοποιήσει τη γερμανική αντίθεση σε τυχόν επόμενα βήματα. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει μια Γερμανία που θα δεχθεί πιο σιωπηλά περισσότερα δημοσιονομικά κίνητρα, περισσότερο QE, και μια ΕΚΤ που θα εκπληρώσει τον ρόλο του δανειστή έσχατης ανάγκης.

«Είναι αλήθεια ότι ο Γενς Βάιντμαν ή-

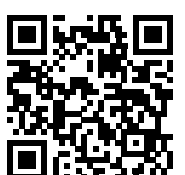
ταν ένα διαβόητο νομισματικό γεράκι και ο μεγαλύτερος αντίπαλος στις ριζοσπαστικές πολιτικές της ΕΚΤ, αλλά αυτό άλλαξε κάπως κατά τη διάρκεια της πανδημίας», σημειώνει από την πλευρά του ο στρατηγικός αναλυτής της Pictet Wealth Management, Φρέντερικ Ντουκρόζετ, και γνωστός «ECB watcher». Συνειπώς, η αποχώρησή του από την Bundesbank θα μπορούσε να αυξήσει τις πιθανότητες για ένα πιο υποστηρικτικό μείγμα πολιτικών στη ζώνη του ευρώ, εδραιώνοντας ουσιαστικά την ιδέα ότι η ΕΚΤ έχει γίνει ένα (μόνιμο) «δίκτυο ασφαλείας» για τη δημοσιονομική πολιτική.

Η αλλαγή των δημοσιονομικών κανόνων είναι δύσκολη, όπως σημειώνει ο Σμιέντινγκ της Berenberg, από την άλλη πλευρά. Μεγάλες αλλαγές στη Συνθήκη του Μάαστριχτ θα πρέπει να εγκριθούν από όλα τα κράτη-μέλη. Αυτό είναι εξαιρετικά απίθανο, εν μέρει επειδή η γερμανική ανώτερη Κοινοβούλιο, όπου το CDU/CSU έχει βέτο, πιθανότατα δεν θα συμφωνούσε με αυτό. Πιο πιθανό είναι μια συμφωνία να συνεχίσει να ερμηνεύει και να εφαρμόζει τους κανόνες με ευελιξία στον απόηχο της COVID και να διευκλύνει τη μετάβαση σε μια πιο πράσινη οικονομία, εκτιμά ο οικονομολόγος.

The New Equation.
Οι άνθρωποί μας αναζητούν &
σας προσφέρουν καινοτόμες λύσεις.

Μάθετε περισσότερα στο www.pwc.com.cy/en/the-new-equation.html

ΑΝΑΛΥΣΗ

Στη δίνη των πληθωριστικών πιέσεων η διεθνής οικονομία

Των **TON SIDDHARTH CAVALE** και **ANTHONY DEUTSCH / REUTERS**

Οι κεντρικοί τραπεζίτες διερωτώνται εάν οι πληθωριστικές πιέσεις θα αποδειχθούν παροδικές, αλλά οι ηγέτες των επιχειρηματικών ομίλων έχουν την απάντηση και γνωρίζουν ότι οι τιμές θα ακολουθήσουν έναν και μόνο δρόμο, αυτόν της ανόδου.

Οι ελλείψεις εργατικών χεριών, καυσίμων, πλοίων για τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων, ημιαγωγών και οικοδομικών υλικών, ενδω η παγκόσμια οικονομία ανακάμπτει από τον εγκλεισμό της πανδημίας, έχει υποχρεώσει όλες τις επιχειρήσεις, από τις κατασκευάστριες ηλεκτρικών οχημάτων έως τις σοκολατοποιίες, να κάνουν καθετί δυνατό να ελέγξουν το κόστος τους.

Ορισμένοι από τους κολοσσούς με τα γνωστότερα εμπορικά σήματα, τώρα πλέον μετακυλίνουν τις υψηλότερες τιμές στο καταναλωτικό κοινό,

Οι βρετανικές επιχειρήσεις στον κλάδο της μεταποίησης έκαναν τις μεγαλύτερες αυξήσεις από τη δεκαετία του 1980.

προειδοποιώντας την πολιτική ηγεσία που χαράσσει τη νομισματική πολιτική, ότι τα πράγματα θα εκτρακυνθούν. «Αναμένουμε ο πληθωρισμός να ανέλθει σε υψηλότερα επίπεδα του χρόνου σε σύγκριση με τα φετινά», επισημαίνει ο Γκραμ Πίτκετλι, οικονομικός διευθυντής της Unilever, προσθέτοντας ότι τα προϊόντα της τελευταίας, από τα σαπουνία Dove μέχρι τα παγωτά Ben & Jerry's και το απορρυπαντικό Persil καταναλώνονται από 2,5 δισεκατομμύρια ανθρώπους ημερησίως.

Η Unilever προέβη σε αύξηση τιμών κατά 4,1% το τρίτο τρίμηνο, προειδοποιώντας πως επηρεείται και άλλη, τουλάχιστον το τέταρτο τρίμηνο του έτους, ενώ ίσως να υπάρξει περαιτέρω άνοδος τιμών το 2022. Προ ημερών ο μεγαλύτερος όμιλος τροφίμων στον κόσμο, αυτός της Nestle, δήλωσε ότι πρόκειται να αυξήσει τις τιμές των προϊόντων του, όπως του Nescafe και των τροφών για οικόστυα Purina, τόσο εντός του 2021 όσο και

του 2022, διότι οι πρώτες ύλες ολοένα και ακριβαίνουν.

Μία πρόσφατη έρευνα στη Βρετανία αποτύπωσε το εξής: το τρίμηνο Αυγούστου - Οκτωβρίου οι επιχειρήσεις στον κλάδο της μεταποίησης στη χώρα έκαναν τις μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών από τη δεκαετία του 1980 και εντεύθεν, ούτως ώστε να αντεπεξέλθουν στην άνοδο του κόστους και τις ελλείψεις προσωπικού. Οι δε προσδοκίες τους σχετικά με τις δαπάνες τους για το επόμενο τρίμηνο ήταν οι υψηλότερες από το 1977 και μετά. Η εκτίμηση των πραγμάτων από τις αίσουσες συσκέψεων έρχεται σε αντίθεση με την περισσότερο αμφίσημη προσέγγιση των υπουργών Οικονομικών και των διοικητών των κεντρικών τραπεζών, που βρίσκονται αντιμέτωποι με το ερώτημα του πότε θα αρχίσουν να αποσύρουν τα μέτρα δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής για τη στήριξη της οικονομίας, χωρίς, ωστόσο, να ανασχέσουν την πορεία της ανάκαμψης. Σε προσχέδιο ανακοινωθέντος προ της συνόδου του ΔΝΤ στην Ουάσιγκτον την προηγούμενη εβδομάδα απευθυνόταν έκκληση προς τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών να τελούν σε ετοιμότητα για να λάβουν με αποφασιστικότητα μέτρα διατήρησης της σταθερότητας των τιμών. Εντούτοις, με την ολοκλήρωση των εργασιών η διατύπωση ήταν πιο συγκρατημένη. Αντί των μέτρων, το ΔΝΤ ζήτησε από τους χαράσσοντες πολιτική να παρακολουθούν στενά τη δυναμική των τιμών, αλλά να εξετάζουν τα πράγματα διά μέσου των πληθωριστικών πιέσεων, οι οποίες υποχωρούν όσο εξομαλύνεται η λειτουργία των οικονομιών. «Το καίριο ερώτημα έχει να κάνει με το εάν διακρίνουμε ενώπιόν μας έναν θαρήμερο πληθωρισμό ή όχι. Και επί του παρόντος ουδείς μπορεί να το απαντήσει», υπογράμμισε ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινόν Λε Μερ. Τέλος, ο διοικητής της Τραπεζής της Αγγλίας, Αντρίου Μπέιλι, τόνισε πως δεν έχει σταματήσει να πιστεύει πως η πρόσφατη εκτίναξη του πληθωρισμού στο 3,1% είναι παροδική, αλλά η εν λόγω τράπεζα αναμένεται να είναι η πρώτη από τις μεγάλες που μετά την πανδημία θα αυξήσει το κόστος δανεισμού.

Σε άνοδο οι αποδόσεις διετών ομολόγων σε ΗΠΑ και Ευρώπη

Οι επενδυτές προεξοφλούν αύξηση επιτοκίων λόγω πληθωρισμού

Αυξάνεται το κόστος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού τόσο των ΗΠΑ όσο και των ευρωπαϊκών χωρών εντός και εκτός Ε.Ε. και Ευρωζώνης. Αιτία η πεποίθηση που επικρατεί τελευταία μεταξύ επενδυτών πως οι κεντρικές τράπεζες θα αναθεωρήσουν την πεποίθησή τους περί παροδικότητας του πληθωρισμού, θα αυξήσουν τα επιτόκια, αλλά σύντομα θα διαπιστώσουν ότι επιβραδύνεται η οικονομία και θα αρχίσουν και πάλι να μειώνουν το κόστος του δανεισμού. Η ανησυχία της αγοράς για τις ταλαντεύσεις αυτές των κεντρικών τραπεζών έχει επηρεάσει ακόμη και τα βραχυ-

Σε έναν μόνο μήνα διπλασιάστηκαν οι αποδόσεις των αμερικανικών διετών στο 0,49%.

πρόθεσμα ομόλογα της Ευρωζώνης μολονότι η ΕΚΤ εξακολουθεί να διακηρύσσει ότι είναι πρόωρη οποιαδήποτε συζήτηση για αύξηση των επιτοκίων: έχει οδηγήσει τις αποδόσεις των διετών ομολόγων της Γερμανίας στο -0,65% από το -0,78% στο οποίο βρίσκονταν τον Αύγουστο. Στο μεταξύ, σε έναν μόνο μήνα διπλασιάστηκαν οι αποδόσεις των διετών ΗΠΑ στο 0,49%, καθώς η αγορά προεξοφλεί άνοδο των επιτοκίων του δολαρίου από τον Σεπτέμβριο του επόμενου έτους. Σε ό,τι αφορά τις αποδόσεις των διετών ομολόγων της Βρετανίας έφτασαν το 0,7% από το 0,1%.

Όπως επισημαίνει σχετικά ρεπορτάζ των Financial Times, σε αντίθεση με το βραχυπρόθεσμο χρέος που είναι εύλωτο πάντα στις αυξήσεις των επιτοκίων, επικρατεί, αντιθέτως, σχετική ηρεμία στην αγορά μακροπρόθεσμων ομολόγων ιδιαίτερα εάν συγκριθεί η τρέχουσα κατάσταση με τις μαζικές πωλήσεις που προ-

Η ανησυχία της αγοράς έχει επηρεάσει και τα βραχυπρόθεσμα ομόλογα της Ευρωζώνης μολονότι η ΕΚΤ εξακολουθεί να διακηρύσσει ότι είναι πρόωρη οποιαδήποτε συζήτηση για αύξηση των επιτοκίων.

γήθηκαν στις αρχές του έτους. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα, η Μάριον Λερεντέκ, στέλεχος της επενδυτικής AXA Investment Managers, τονίζει πως «έχουν όλοι εκπλαγεί από

την άνοδο του πληθωρισμού και έχουν καταγραφεί μαζικές πωλήσεις ομολόγων από τον Αύγουστο και μετά». Τον κίνδυνο εκτόξευσης του πληθωρισμού επισήμανε, άλλωστε, ο απερχόμενος

πρόεδρος της γερμανικής Bundesbank, Γεφς Βάιντιμαν, την περασμένη εβδομάδα, όταν ανακοίνωσε αιφνιδιαστικά ότι θα αποχωρήσει από τον προεδρικό θώκο πριν από τη λήξη της θη-

τείας του και συγκεκριμένα στα τέλη Δεκεμβρίου.

Στην Ευρωζώνη, ο πληθωρισμός βρίσκεται στο 3,4%, το υψηλότερο επίπεδο που έχει σημειωθεί μετά το 2008, και αναμένεται να αγγίξει το 4% στα τέλη του έτους. Μιλώντας στο Reuters, ο Ανατόλι Ανένκοφ, οικονομολόγος της Societe Generale, προέβλεψε πως και πάλι η ΕΚΤ θα διατηρήσει την ίδια στάση υπέρ της αναπτυξιακής νομισματικής πολιτικής στη συνεδρίαση της Πέμπτης, «και οι αγορές θα εξακολουθήσουν να στοιχηματίζουν ότι δεν θα υπάρξει αύξηση των επιτοκίων του ευρώ». Όπως, πάντως, τονίζει το Reuters, μερίδα στελεχών της ΕΚΤ εκτιμά πως δεν μπορούν να αγνοθούν περαιτέρω οι πληθωριστικές πιέσεις. Ως εκ τούτου, οικονομολόγοι και αγορές θα ακούσουν και θα διαβάσουν προσεκτικά όσα θα ανακοινώσει η τράπεζα την Πέμπτη. Ενώ τους πρώτους μήνες του έτους, οπότε άρχιζαν να ανοίγουν και πάλι οι οικονομίες, οι κεντρικές τράπεζες φαίνονταν αποφασισμένες να ανεχθούν τις πληθωριστικές πιέσεις, τώρα επικρατεί στις αγορές η ανησυχία πως ενδέχεται να υπερ-αντιδράσουν οι κεντρικοί τραπεζίτες στην εκτόξευση των τιμών και να προχωρήσουν σε κινήσεις που θα κάμψουν την ανάπτυξη.

Ήδη τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας υπονομεύουν την ανάκαμψη πολλών οικονομιών. Στη Γερμανία γίνεται ήδη αισθητός ο αντίκτυπος από τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, με τα μεγαλύτερα οικονομικά ινστιτούτα της χώρας να υποβαθμίζουν την πρόβλεψή τους για ανάπτυξη το τρέχον έτος στο 2,4% από την προηγούμενη εκτίμηση για 3,7%. Αναλύτες της Bank of America δήλωσαν στο Reuters ότι περιμένουν «πας περισσότερα στελέχη της ΕΚΤ θα αναγνωρίσουν τους κινδύνους που απειλούν την ανάπτυξη».

Η εκτόξευση του ενεργειακού κόστους έχει έντονο το χρώμα των μαζικών διαδηλώσεων που γνώρισε η Γαλλία στη διάρκεια του 2018.

Μόλις 100 ευρώ δίνει ο Μακρόν στα ευάλωτα νοικοκυριά

Ανάμεσα στις χώρες που λαμβάνουν μέτρα στήριξης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων είναι και η Γαλλία, που πάντως δεν φαίνεται και ιδιαίτερος γενναιοδωρη. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του BBC, η κυβέρνηση Μακρόν θα προσφέρει μόλις 100 ευρώ σε κάθε νοικοκυριό με μηνιαίο εισόδημα κάτω των 2.000 ευρώ, συνολικά 38 εκατ. ανθρώπων. Πρόκειται για το λεγόμενο «επίδομα πληθωρισμού», που θα δοθεί αρχικά στους χαμηλόμισθους ιδιω-

περίπου 13 εκατομμύρια συνταξιούχοι που παίρνουν χαμηλές συντάξεις. Θα δοθεί επίσης στα 2/3 του συνόλου των φοιτητών στη χώρα, καθώς και στους μισούς περίπου εργαζομένους, εφόσον ο μέσος μηνιαίος μισθός στη Γαλλία δεν υπερβαίνει τα 2.000 ευρώ και είναι αρκετοί όσοι εισπράττουν σαφώς λιγότερα. Ανακοινώνοντας το μέτρο, ο πρωθυπουργός Ζαν Καστέξ τόνισε πως το επίδομα θα είναι αφορολόγητο, ενώ το συνολικό του κόστος για τα ταμεία του γαλλικού κράτους θα ανέλθει στα 3,8 δισ. ευρώ. Αυτό σημαίνει πως θα είναι πολύ μικρότερο από τη μείωση του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα.

Το μέτρο ανακοινώνεται έξι μήνες πριν από τις προεδρικές εκλογές, που θα γίνουν στη Γαλλία τον Απρίλιο. Είναι όμως και μια συγκυρία εξαιρετικά αρνητική για τον Γάλλο πρόεδρο, καθώς βρίσκεται αντιμέτωπος με ένα νέο κύμα από μαζικές διαμαρτυρίες που οφείλονται στην εκτόξευση του κόστους της ενέργειας. Οι αντιδράσεις έχουν έντονο τα χρώμα των μαζικών διαδηλώσεων που γνώρισε η Γαλλία στη διάρκεια του 2018, όταν η κυβέρνηση Μακρόν αύξησε τους φόρους στα καύσιμα. Δημιουργήθηκε τότε το ισχυρό αντικυβερνητικό κίνημα, που έμεινε γνωστό ως «κίτρινα γιλέκα», καθώς τα φορούσαν οι Γάλλοι αυτοκινητιστές που είναι υποχρεωμένοι να έχουν ένα κίτρινο γιλέκο μέσα στο αυτοκίνητό τους.

«Δώστε έγκριση στον Nord Stream 2 για να αυξήσουμε τις προμήθειες»

Απροκάλυπτα πιέζει πλέον την Ε.Ε. ο Ρώσος πρόεδρος, καλώντας την να εγκρίνει τον αγωγό Nord Stream 2 για να της διαθέσει 10% περισσότερο φυσικό αέριο «την άλλη μέρα κιόλας». Ο Βλαντιμίρ Πούτιν είχε προβεί σε ανάλογες δηλώσεις πριν από λίγες ημέρες, αλλά πολύ πιο συγκεκριμένα, εκφράζοντας την προθυμία της Ρωσίας να χορηγήσει περισσότερο φυσικό αέριο στην Ευρώπη, αλλά χωρίς να εξαρτήσει την προσφορά περισσότερου ρωσικού αερίου από την έγκριση του επίμαχου αγωγού. Είχε απλώς προσθέσει πως «θα ήταν καλό να εγκριθεί εσπευσμένα ο Nord Stream 2». Τώρα, όμως, εγκαταλείπει τα προσχήματα και ουσιαστικά θέτει τους όρους υπό τους οποίους προτίθενται η Ρωσία και ο ενεργειακός κολοσσός της, η Gazprom, να συνδράμουν στην αποκλιμάκωση της ενεργειακής κρίσης στην Ευρώπη.

Μιλώντας σε διεθνή ΜΜΕ ο κ. Πούτιν τόνισε πως η Gazprom μπορεί να αυξήσει τις ροές φυσικού αερίου κατά 17,5 δισ. κυβικά μέτρα μέσω του νέου αγωγού «την επομένη από την ημέρα που θα τον εγκρίνουν οι ρυθμιστικές αρχές». Η ποσότητα αυτή αντιπροσωπεύει περίπου το 10% του ρωσικού φυσικού αερίου που εξάγει η Μόσχα

Πιέσεις Πούτιν προς την Ε.Ε. για να διαθέσει περισσότερο φυσικό αέριο.

στην Ευρώπη και την Τουρκία, με δεδομένα του 2020, και θα ήταν σημαντική αύξηση της προσφοράς σε μια στιγμή που οι τιμές της ενέργειας βρίσκονται στα ύψη. Η στάση του Ρώσου προέδρου αναμένεται, πάντως, να προκαλέσει αντιδράσεις, καθώς καθιστά σαφές ότι η Ρωσία διαθέτει αποθέματα, αλλά εξαρτά τη χορήγησή τους από την έγκριση του αγωγού. Ουσιαστικά δικαιώνει την Ουάσιγκτον και πολλές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που έχουν κατηγορήσει τη Μόσχα ότι χρησιμοποιεί τον αγωγό των 10 δισ. δολαρίων ως γεωπολιτικό όπλο για να καταστήσει τη Γηραιά Ήπειρο πλήρως εξαρτημένη ενεργειακά από τη Ρωσία. Ο εν λόγω αγωγός έχει, άλλωστε, αποτελέσει αντικείμενο διενέξεων ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς διασχίζει υποθαλάσσια τη Βαλτική και παρακάμπτει την Ουκρανία, που χάνει, έτσι, τις όποιες προμήθειες θα έπαιρνε αν περνούσε από το έδαφός της.

Ο Ρώσος πρόεδρος τόνισε πως η Gazprom μπορεί να αυξήσει τις ροές φυσικού αερίου κατά 17,5 δισ. κυβικά μέτρα μέσω του νέου αγωγού «την επομένη από την ημέρα που θα τον εγκρίνουν οι ρυθμιστικές αρχές».

ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με τον Ρώσο πρόεδρο, το αποτέλεσμα της ευρωπαϊκής πολιτικής ήταν να μειώσουν οι ΗΠΑ και οι χώρες της Μέσης Ανατολής την προσφορά υδρογονανθρακικού φυσικού αερίου στην Ευρώπη και να την αυξήσουν προς τις χώρες της Ασίας. Γι' αυτό και δημιουργήθηκε το έλλειμμα των 70 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου που μπορεί να διευθετηθεί με την έγκριση του Nord Stream 2.

Όπως τόνισε ο ίδιος μιλώντας σε διεθνή ΜΜΕ, όταν οι Ευρωπαίοι καθόρισαν τις αρχές που θα διέπουν την αγορά του βασίστηκαν στην υπόθεση ότι είναι μια αγορά που προσφέρει μεγάλα κέρδη, αλλά δεν είναι, και έτσι το φυσικό αέριο κατέληξε στη Λατινική Αμερική και την Ασία». Και κατέληξε «τι φταίει σε όλο αυτό η Ρωσία; Αυτά είναι τα αποτελέσματα της πολιτικής που διάλεξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή».

Bloomberg, Reuters, F.T.

Η Atrato θα εισαχθεί τον Νοέμβριο στο χρηματιστήριο του Λονδίνου.

Η πρώτη εισηγμένη στο Λονδίνο με αμιγώς γυναικεία ηγεσία

Η **πρώτη** εταιρεία η οποία θα εισαχθεί τον Νοέμβριο στο χρηματιστήριο του Λονδίνου και στο σύνολό της η διοίκηση της θα αποτελείται από γυναίκες, είναι ένα επενδυτικό ταμείο με εστίαση στην ανανεώσιμη ενέργεια. Ονομάζεται Atrato Onsite Energy, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσή της η βρετανική εφημερίδα The Guardian και επιδιώκει να συγκεντρώσει σε κεφάλαια περί τα 150 εκατ. στερλίνες μέσω της εισαγωγής του. Το διοικητικό του συμβούλιο απαρτίζεται από τρεις γυναίκες, οπότε ο εθελοντικός στόχος που έχει τεθεί από την κυβέρνηση της Βρετανίας για αύξηση της γυναικείας εκπροσώπησης έχει υπέρ το δέον εκπληρωθεί. Η Atrato Onsite Energy σηματοδοτεί ακόμα μία νίκη

γραφεί κάτι αντίστοιχο.

Σύμφωνα με την έρευνα Χάμπτον-Αλεξάντερ, την οποία είχε θεσπίσει η κυβέρνηση το 2016, ο στόχος του να καταλαμβάνεται από γυναίκες το 33% των θέσεων στα διοικητικά συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών στους δείκτες FTSE 100 και FTSE 250 του λονδρέζικου χρηματιστηρίου είχε κατά μέσον όρο επιτευχθεί στα τέλη του 2020. Απομένει ακόμη το 21% των διοικητικών συμβουλίων των αντίστοιχων εταιρειών στον FTSE 110 και το 32% στο FTSE 250, ενώ και η πρόοδος στις διοικητικές ομάδες με τους εκτελεστικούς διευθυντές και όσους αναφέρονται σε αυτούς δεν είναι μεγάλη. Και εκεί ο στόχος είναι το 33%, αλλά έχει καλυφθεί το 29,4%. Η πρόεδρος του Δ.Σ. της Atrato είναι η Τζούλιετ Ντέιβενपोर्ट, υπεύθυνη της επιτροπής λογιστικού ελέγχου είναι η Μαρλέν Γουντ και μη εκτελεστική διευθύντρια είναι η Φέι Γκος, όπως αναφέρει ο Guardian. Πρωτεύων στόχος της επενδυτικής εταιρείας τους είναι να διοικήσει κεφάλαια σε φωτοβολταϊκά συστήματα, που τοποθετούνται επί της οροφής κτιρίων επαγγελματικής χρήσεως, όπως είναι, επί παραδείγματι, οι αποθήκες, τα εργοστάσια και βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Κατά την ανακοίνωση της Atrato, τέλος, η διοίκηση κεφαλαίων στην ηλιακή ενέργεια και στη σχετική υποδομή θα συνδράμει τις επιχειρήσεις στο Ην. Βασίλειο να μειώσουν τις εκπομπές ρύπων και τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Τα **φετινά** Χριστούγεννα θα είναι πολύ διαφορετικά από όσα έχουν συνηθίσει οι άνθρωποι, μικροί και μεγάλοι, στις Ηνωμένες Πολιτείες, διότι οι μεγάλοι όμιλοι λιανικής δεν θα οργανώσουν τις δημοφιλείς «γενναίες» προσφορές της περιόδου αυτής, αλλά κάποιες πιο περιορισμένες. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά σε δημοσίευσή της η εφημερίδα The Wall Street Journal, οι έμποροι στην καλύτερη περίπτωση θα κάνουν εκπτώσεις 5%-25%, όταν παλαιότερα έφθαναν το 30% και αυτό οφείλεται στα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας και τον πληθωρισμό. Υπό τις συνθήκες αυτές οι όμιλοι τώρα μπορούν να κάνουν επιθετικότερη τιμολόγηση, ύστερα από χρόνια εκπτώσεων και αποπληθωρισμού, η οποία δυναμικά ενισχύει τα κέρδη τους. Κι αυτό παρατηρείται σε μια περίοδο κατά την οποία οι πωλήσεις τελούν ακόμα σε φάση ανάκαμψης από την πανδημία. Παράλληλα, η συνθήκη αυτή κάνει ορισμένους

Στις Ηνωμένες Πολιτείες οι έμποροι, στην καλύτερη περίπτωση, θα κάνουν εκπτώσεις 5%-25%, όταν παλαιότερα έφθαναν το 30%.

από τους καταναλωτές να το σκεφθούν δυο φορές προτού οργανώσουν τα δώρα των Χριστουγέννων.

«Είναι σίγουρο πως φέτος θα αγοράσω λιγότερα πράγματα. Κάθε φορά που παγαίνω στα μαγαζιά οι τιμές είναι ολοένα και υψηλότερες, το οποίο σημαίνει και αναδιאμόρφωση του προϋπολογισμού μου», λέει η Μισέλ Κλίντγκορντ, κάτοικος Ρέντλαντς στην Καλιφόρνια. Κι αυτό το σκόλο είναι ενδεικτικό της αλλαγής στη συμπεριφορά των καταναλωτών. Η κ. Κλίντγκορντ, η οποία διατηρεί ισολόγιο, δηλώνει ότι σκέφτεται να πείσει τα δυο της παιδιά στην Ντίσεϊντ να Χριστούγεννα, αντί να τους αγοράσει δώρα – κι αυτά τα δώρα θα ήταν ένα σετ τουβλάκια

Οι **μεγαλύτερες** ελλείψεις προϊόντων στην αμερικανική αγορά εντοπίζονται στην ένδυση, ενώ ακολουθούν τα αθλητικά είδη, τα μωρουδιακά και οι ηλεκτρονικές συσκευές.

Lego για την κόρη της και ένα λεωφορείο Fortnite battle bus για τον γιο της, καθώς και ρούχα, τζιν και πυτζάμες. Η δυσκολία να αγοράσει κανείς αυτά τα είδη έγκειται στην έλλειψή τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας Adobe, παρακολουθώντας τις επισκέψεις σε καταστήματα λιανικής και τις προϊόντικές κατηγορίες, από τις εξετασθείσες δεκαοκτώ, ειδικά η ένδυση παρουσιάζει τα μεγαλύτερα κενά, ενώ ακολουθούν τα αθλητικά είδη, τα μωρουδιακά και οι ηλεκτρονικές συσκευές. Κατά την Adobe, οι εμποϊκές εκπτώσεις θα κυμανθούν από 5% έως 25%, όταν το σύνθετο ήταν 10% με 30%.

Θα πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι οι όμιλοι λιανικής δεν είχαν προβλέψει προ-

σφορές πέρυσι, διότι ήταν η χρονιά της πανδημίας, προκαλώντας σοβαρές ελλείψεις σε αλυσίδες καταστημάτων. Την ίδια στιγμή οι καταναλωτές, ορισμένοι εκ των οποίων προβληματίζονταν με την εξέλιξη του κορωνοϊού, ήταν πιο πιθανό να κάνουν αγορές εισερχόμενοι σε ένα κατάστημα, παρά το αντίθετο. Πριν από την πανδημία πολλοί λιανέμποροι είχαν αυξήσει τις προσφορές των εορτών, οι οποίες προβλέπονταν κάθε χρόνο τη συγκεκριμένη περίοδο. Κι αυτό σημαίνει πως είχαν εκπαιδευθεί οι άνθρωποι να αναμένουν τέτοιες εκπτώσεις, προτού αποφασίσουν να ξεδέψουν. Σήμερα τα στελέχη μεγάλων αλυσίδων καταστημάτων, όπως οι Walmart, Costco Wholesale

Corporation και Home Depot αναφέρουν ότι θα ήθελαν να έχουν περισσότερα αποθέματα για να πουλήσουν, αλλά η ανεπάρκεια σε προμήθειες ουσιαστικά εξουδετερώνει τις εκπτώσεις. Ενα παράδειγμα, τέλος, των προσφορών αποτυπώνεται στις αγορές το πρώτο Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου και πριν από την αργία της Ημέρας της Εργασίας στο ηλεκτρονικό κατάστημα Brad Deals. Οι προσφορές στην ανδρική ένδυση κατά μέσο όρο διαμορφώθηκαν στο 54% έναντι 71% πέρυσι, στην υπόδηση στο 51% από 62% πέρυσι, όταν στα γυναικεία ρούχα οι εκπτώσεις αυξήθηκαν, ενώ στα ηλεκτρονικά και τα είδη σπιτιού ήταν αμετάβλητες από πέρυσι.

Πρόταση του ESM για αύξηση του ορίου χρέους στο 100% του ΑΕΠ

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Τιμή αναφοράς για το δημόσιο χρέος στο 100% του ΑΕΠ, έναντι του 60% του ΑΕΠ που προβλέπεται από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης στην παρούσα μορφή του, προτείνεται σε discussion paper που δημοσιεύθηκε χθες από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM). Η πρόταση, που όσον αφορά τα δημοσιονομικά ελλείμματα προτείνει να παραμείνουν στο 3% του ΑΕΠ, δεν αποτελεί την επίσημη θέση του ESM. Κατατέθηκε, ωστόσο, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για τη μεταρρύθμιση της δημοσιονομικής διακυβέρνησης της Ε.Ε., ένευσα για την επανένταξη της οποίας έδωσε στις 19 Οκτωβρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όπως αναφέρουν οι συντάκτες της επιστημονικής εργασίας –τέσσερις οικονομολόγοι του ESM, ένα στέλεχος του ΔΝΤ και ο Γιώργος Παλαιολόγος της Τραπεζής της Ελλάδος–, στον απόηχο της πανδημίας «η οικονομική πραγματικότητα καθιστά αναγκαία μια φρέσκα ματιά στους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες». Το παλαιό καθεστώς του ΣΣΑ, σημειώνουν (η εφαρμογή του οποίου έχει ανασταλεί έως το τέλος του 2022 με την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής), συνέβαλε στη δημοσιονομική πειθαρχία, αλλά είχε γίνει ιδιαίτερα πολύπλοκο, «υπονομεύοντας τη συμμόρφωση και την αξιοπιστία του».

Η πρότασή τους είναι ένα απλοποιημένο

Συντάκτες της πρότασης, είναι τέσσερις οικονομολόγοι του ESM, ένα στέλεχος του ΔΝΤ και ο Γιώργος Παλαιολόγος της Τραπεζής της Ελλάδος.

Διατηρείται το όριο του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 3%.

πλαίσιο, με στόχους πρωτογενών πλεονασμάτων και κανόνες για τις δαπάνες που θα καθορίζουν τον ρυθμό μείωσης του χρέους προς ΑΕΠ για χώρες που βρίσκονται πάνω από το όριο του 100%. Η μείωση, σύμφωνα με την πρόταση, θα πρέπει να φτάνει τουλάχιστον 1/20 ετη-

σίως, «εκτός εάν σοβαρές οικονομικές συνθήκες ή ένα επενδυτικό χάσμα δικαιολογούν αποκλίσεις». Η παραβίαση του ορίου του 3% του ΑΕΠ για το έλλειμμα ή των στόχων για πρωτογενή πλεονάσματα θα πυροδοτεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

Ειδική σημασία έχει η εξής αναφορά: «Στη μεταπανδημική εποχή, η νέα οικονομική πραγματικότητα θα αποτελέσει πρόκληση για κράτη-μέλη που θα αγωνίζονται να συρρικνώνουν το χρέος τους μέσω παρατεταμένων περιόδων υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων σε ευθυγράμμιση με το υφιστάμενο όριο χρέους και ρυθμό μείωσης». Οι συντάκτες κάνουν αναφορά σε χώρες (όπως η Ελλάδα) που έχουν πετύχει πρωτογενή πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ, σημειώνοντας ότι «τα μεταπανδημικά επίπεδα χρέους είναι υψηλότερα, διευρύνοντας την απόσταση από την τιμή αναφοράς του 60%» και άρα, ελλείψει αναμόρφωσης του ΣΣΑ, καταδικάζοντας τις χώρες αυτές σε υπερβολικά μεγάλες περιόδους με υψηλά πλεονάσματα. Επιπλέον, όπως αναφέρουν, τα υψηλά πλεονάσματα του παρελθόντος συνδέονταν με υψηλότερους δείκτες μεγέθυνσης από αυτούς που προβλέπονται μακροπρόθεσμα (άρα η επίτευξή τους στο μέλλον θα είναι ακόμη δυσκολότερη). Τέλος, όπως υπογραμμίζεται, η επιδίωξή τους δεν είναι συμβατή με τις μεγάλης κλίμακας επενδύσεις που είναι αναγκαίες για τον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών οικονομιών και την πράσινη μετάβαση.

Υπηρεσίες κρυπτονομισμάτων αποφάσισε να προσφέρει η Mastercard

Καθώς αυξάνεται διαρκώς το ενδιαφέρον μεγάλων και μικρών επενδυτών για τα κρυπτονομίσματα, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, η Mastercard, αποφάσισε να προσφέρει εφεξής υπηρεσίες κρυπτονομισμάτων. Όλοι οι πελάτες στο δίκτυο πληρωμών της θα μπορούν να ενσωματώσουν τα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία.

Ετοιμάζεται, έτσι, να ανακοινώσει ότι οποιαδήποτε εταιρεία από τις χιλιάδες τράπεζες και τα εκατομμύρια των εμπορών στο δίκτυο πληρωμών της θα είναι σύντομα σε θέση να ενσωματώσουν κρυπτονομίσματα στα προϊόντα τους.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του αμερικανικού δικτύου CNBC, σε αυτά τα προϊόντα θα περιλαμβάνονται τα λεγόμενα ψηφιακά πορτοφόλια του bitcoin, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες που κερδίζουν ανταμοιβές σε κρυπτονομίσματα και προσφέρουν τη δυνατότητα να γίνονται δαπάνες με πληρωμές σε ψηφιακές αξίες, αλλά και προγράμματα εξαργύρωσης πόντων όπως είναι, για παράδειγμα, οι πόντοι αεροπορικών εταιρειών ή ξενοδοχείων, που θα μπορούν να μετατραπούν σε bitcoin ή άλλες κρυπτογραφημένες αξίες. Σύμφωνα με στελέχη των δύο εταιρειών στο CNBC, προκειμένου να προσφέρουν αυτού του είδους τις υπηρεσίες Remaining Time-0:00 Fullscreen η Mastercard και το δίκτυο πληρωμών της

Η **Mastercard** και το δίκτυο πληρωμών της συνεργάζονται με την εταιρεία κρυπτογράφησης Bakkt, που εφεξής θα είναι ο πάροχος υπηρεσιών για όσους εγγραφούν.

συνεργάζεται με την εταιρεία κρυπτογράφησης Bakkt, που εφεξής θα είναι ο πάροχος υπηρεσιών για όσους εγγραφούν. «Θέλουμε να προσφέρουμε σε όλους τους συνεργάτες μας τη δυνατότητα να προσθέτουν πιο εύκολα υπηρεσίες crypto σε ό,τι και αν κάνουν», δήλωσε σε συνέντευξή της η Σέρι Χάιμοντ, εκτελεστική αντιπρόεδρος ψηφιακών συνεργασιών της Mastercard. Η Mastercard διαχειρίζεται ένα από τα κυρίαρχα παγκόσμια δίκτυα πληρωμών μαζί με τη Visa και σχετίζεται με περισσότερα από 20.000 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Υπάρχουν 2,8 δισεκατομμύρια κάρτες

Mastercard σε χρήση, σύμφωνα με την εταιρεία. Καθώς το ενδιαφέρον για το bitcoin παραμένει υψηλό, οι πελάτες της Mastercard ζητούν βοήθεια από το δίκτυο για την παροχή υπηρεσιών κρυπτονομισμάτων, σύμφωνα με τη Χάιμοντ. Με αυτόν τον τρόπο, οι τράπεζες μπορούν να κρατούν τους πελάτες στις δικές τους πλατφόρμες αντί να βλέπουν τα δολάρια να μεταναστεύουν σε ανταλλακτήρια κρυπτογράφησης, είπε. Από τη στιγμή που διέρρευσε η είδηση, η μετοχή της Bakkt έκανε άλμα 70% και λίγο αργότερα περιόρισε τα κέρδη της, αλλά εξακολούθησε να σημειώνει άνοδο 35%.

ecommbx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

SWIFT AND
SEPA PARTICIPANTS

MULTI-CURRENCY
CONVERSIONS

UNIQUE IBAN
PER ACCOUNT

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCX2N

www.ecommbanx.com
27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301,
Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus
+357 22270349 | info@ecommbx.com

Ισχυροί δεσμοί με το Ριάντ

Θεσμοθετείται ανώτατο συμβούλιο συνεργασίας Ελλάδας - Σαουδικής Αραβίας

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Στη θεσμοθέτηση ανωτάτου συμβουλίου συνεργασίας Ελλάδας και Σαουδικής Αραβίας συμφώνησαν χθες ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και ο διάδοχος του θρόνου πρίγκιπας Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν μπιν Αμπντουλαζίζ αλ Σαούντ στο τετ α τετ που είχαν στο ανάκτορο Αλ Γιαμάμα στο Ριάντ. Η ατμόσφαιρα στη συνάντηση ήταν άριστη, με τους δύο άνδρες να συνομιλούν για τις προοπτικές περαιτέρω εμβάθυνσης της συνεργασίας στις επενδύσεις, στην ενέργεια, στον τουρισμό και την άμυνα, που χαρακτηρίζονται από το Μέγαρο Μαξίμου ως τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Επί τούτου, οι δύο πλευρές υπογράμμισαν τη σημασία του νεοϊδρυθέντος Επιχειρηματικού Συμβουλίου Ελλάδας - Σαουδικής Αραβίας.

Ο κ. Μητσοτάκης και ο πρίγκιπας διάδοχος συζήτησαν για τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιφέρεια. Ο πρωθυπουργός εξέφρε τον σταθεροποιητικό ρόλο της Σαουδικής Αραβίας στην περιοχή, ενώ ε-

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης και ο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν μπιν Αμπντουλαζίζ αλ Σαούντ συζήτησαν για τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή, ενώ ο πρίγκιπας διάδοχος φέρεται να εξέφρασε τις θερμές ευχαριστίες της Σαουδικής Αραβίας για τη διάθεση των πυραύλων τύπου «Patriot» για την αεράμυνα της χώρας του.

Στην Αθήνα ο Κινέζος ΥΠΕΞ

Τον υπουργό Εξωτερικών της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Γουάνγκ Γι, θα συναντήσει σήμερα το πρωί στο Μέγαρο Μαξίμου ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης. Στη συνάντηση θα παρακάθονται ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας και ο υφυπουργός Εξωτερικών Κώστας Φραγκογιάννης και αναμένεται να συζητηθεί ευρεία ατζέντα θεμάτων. Εν συνεχεία θα πραγματοποιηθεί στο υπουργείο Εξωτερικών η συνάντηση των δύο ομολόγων Δένδια και Γι, ενώ εκεί θα λάβουν χώρα και διευρυνμένες συνομιλίες των αντιπροσωπειών Ελλάδας και Κίνας. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του υπουργείου Εξωτερικών, οι συζητήσεις μεταξύ των δύο αντιπροσωπειών αναμένεται να εστιάσουν στις διμερείς σχέσεις, σε τομείς όπως οι επενδύσεις, η οικονομία ο πολιτισμός και ο τουρισμός, καθώς και στις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και το Κυπριακό. Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά τη συνάντηση οι δύο υπουργοί θα προβούν σε κοινές δηλώσεις.

Εξέφρασε τις θερμές ευχαριστίες της Σαουδικής Αραβίας για τη διάθεση μιας συστοιχίας αντιαεροπορικών πυραύλων τύπου «Patriot» για την αεράμυνα της χώρας του. Σε γενικές γραμμές η αποστολή των πυραύλων και 120 στελεχών της Πολεμικής Αεροπορίας (Π.Α.) αποτελεί μια χειρονομία, η οποία έχει εκτιμηθεί δυνάμει από το Ριάντ. Ευρισκόμενος στο Ριάντ ο κ. Μητσοτάκης συναντήθηκε με τρεις αξιωματικούς της Π.Α. που λειτουργούν ως σύνδεσμοι για τη μεταφορά

και εγκατάσταση των «Patriot» στη Σαουδική Αραβία.

Στο περιθώριο της επίσημης επίσκεψής του, ο κ. Μητσοτάκης συναντήθηκε και με τον πρίγκιπα διάδοχο και πρωθυπουργό Μπαχρέιν Σαλμάν μπιν Χαμάντ αλ Καλίφα. Οι δύο ηγέτες συνομιλήσαν για τις δυνατότητες συνεργασίας στους τομείς της επιχειρηματικότητας και του τουρισμού, ενώ αναφέρθηκαν και στις πρόσφατες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές ο

κ. Μητσοτάκης αναφέρθηκε ιδιαίτερώς στη Γαλλία για την εγκαθίδρυση στρατηγικής εταιρικής σχέσης, καθώς και στην πενταετή ανανέωση της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας (MDCA) με τις ΗΠΑ, ενώ εκφράστηκε η πρόθεση για ανταλλαγή επισκέψεων σε Αθήνα και Μανάμα, σε εύθετο χρόνο.

Ο πρωθυπουργός επέστρεψε στην Αθήνα χθες βράδυ. Ωστόσο, χθες το πρωί, εκτός από τις διμερείς επαφές που είχε, πραγματοποιίσε και σύσκεψη με Σαουδάραβες επιχειρηματίες. Επρόκειτο για μια ομάδα επιχειρηματιών που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να επενδύσουν στην Ελλάδα. Στη συνέχεια ο πρωθυπουργός συναντήθηκε και με ανώτατα στελέχη ελληνικών εταιρειών, που είτε δραστηριοποιούνται ήδη είτε ενδιαφέρονται να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας.

Η ενσκόληση του κ. Μητσοτάκη με την ευρύτερη περιοχή της Βόρειας Αφρικής - Μέσης Ανατολής δεν περιορίζεται στη Σαουδική Αραβία. Στις 12 Νοεμβρίου είναι προσκεκλημένος να συμμετάσχει σε διάσκεψη για τη Λιβύη που θα πραγματοποιηθεί στο Παρίσι και έχει ανακοινωθεί από τον υπουργό Εξωτερικών της Γαλλίας Ζαν-Ιβ Λε Ντριάν από τον περασμένο Σεπτέμβριο.

Σήμερα το τελευταίο αντίο στη Φώφη Γεννηματά

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΔΑΝΗΛΟΠΟΥΛΟΥ**

Με τη σκιά της απώλειας της Φώφης Γεννηματά να πλανάται βαριά πάνω από τη Χαρ. Τρικούπη, σύσσωμο το Κίνημα Αλλαγής ετοιμάζεται σήμερα να αποχαιρετίσει την πρόεδρό του. Υπό αυτό το κλίμα, όλα τα εσωκομματικά στρατόπεδα, πέρα από το αυτονόητο «πάγωμα» κάθε προεκλογικής δραστηριότητας, δεν έχουν εισέλθει επισήμως σε συζητήσεις για την επόμενη μέρα. Ωστόσο, με τις εκλογές για την ηγεσία να πλησιάζουν, αρκετά είναι τα ερωτήματα που θα αναδυθούν τις προσεχείς ημέρες, ζητώντας μάλιστα άμεσες απαντήσεις, αφού τα χρονικά περιθώρια είναι ιδιαίτερα στενά.

Ο παράγοντας του χρόνου, άλλωστε, έχει αρχίσει να τροφοδοτεί σενάρια περί μεταθέσης της κάλπης πέραν της 5ης Δεκεμβρίου. Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, πάντως, δεν πρόκειται για ισχυρό ενδεχόμενο, ενώ εκτιμάται ότι σίγουρα βρίσκει αντίθετες –τουλάχιστον– τις πλευρές των Ανδρέα Λοβέρδου και Νίκου Ανδρουλάκη. Το αν θα εκφραστεί διαφορετικά άποψη από κάποιον υποψήφιο μένει να φανεί τις επόμενες ημέρες.

Το βασικό ερώτημα είναι τι θα γίνει με την εκπροσώπηση του ΚΙΝΑΛ στο Κοινοβούλιο. Πρόβλεψη στον Κανονισμό της Βουλής συγκεκριμένα για περίπτωση θανάτου προέδρου Κοινοβουλευτικής Ομάδας δεν υφίσταται, παρά μόνον για αντικατάστασή του σε περίπτωση απουσίας, όπου αναλαμβάνει ο κοινοβου-

λευτικός εκπρόσωπος, δηλαδή εν προκειμένω ο Κώστας Σκανδαλίδης (και ο Μιχάλης Κατρίνης ως δεύτερος τῆς τάξης). Επομένως, το αν θα υπάρξει εκλογή νέου επικεφαλής της Κ.Ο. ή «προβολή» του Κανονισμού στις υπάρχουσες συνθήκες αποτελεί καθαρά εσωκομματικό θέμα.

Εφόσον η παράταξη αποφασίσει να προχωρήσει σε ψηφοφορία, υπάρχουν δύο ενδεχόμενα. Πρώτον, να επιδιωχθεί ευρεία συναίνεση προς ένα πρόσωπο «κοινής αποδοχής», εξαιρουμένων, φυσικά, των τριών βουλευτών που είναι υποψήφιοι (Παπανδρέου, Λοβέρδους, Κασσιανίδης). Λύση, δηλαδή, που προσφέρει εν πολλοίς η περίπτωση Σκανδαλίδη. Δεύτερον, να θέσει υποψηφιότητα ο-ποιοσδήποτε βουλευτής, ενδεχομένως και κάποιος εκ των υποψηφίων, σενάριο το οποίο, ωστόσο, θα προκαλούσε μεγάλες εσωτερικές αναταράξεις.

Σε κάθε περίπτωση, όλα τα παραπάνω θα απασχολήσουν το ΚΙΝΑΛ μετά την κηδεία της Φ. Γεννηματά. Η σορός της θα εκτεθεί σε λαϊκό προσκύνημα σήμερα στις 10.00 στη Μητρόπολη Αθηνών, όπου στις 14.00 θα τελεστεί η εξόδιος ακολουθία. Θα ακολουθήσει η ταφή της στο Α΄ Νεκροταφείο, στο μνήμα που είχε ταφεί και ο πατέρας της, Γιώργος Γεννηματάς. Επικηδειο θα εκφωνήσουν η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, ο πρόεδρος της Βουλής Κώστας Τασούλας, ο γραμματέας του ΚΙΝΑΛ Μακάριος Χριστοδουλάκης και ένα μέλος της οικογένειας της Φ. Γεννηματά.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, συνοδευόμενος από τον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής κ. Ελπιδοφόρο και τον μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνα κ. Εμμανουήλ, επισκέφθηκε στον Λευκό Οίκο τον Αμερικανό πρόεδρο Τζο Μπάιντεν.

Χάλκη στην ατζέντα με Μπάιντεν

Του **ανταποκριτή** μας στην ΚΛΗΝΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ **ΜΑΝΟΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ**

Το αίτημα της επαναλειτουργίας της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης ήταν ένα από τα βασικά θέματα των συναντήσεων του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου με τον πρόεδρο των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν και τον υπουργό Εξωτερικών Άντονι Μπλίνκεν στην Ουάσινγκτον. Σύμφωνα με πληροφορίες, οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν σε πολύ καλό κλίμα.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης επισκέφθηκε στο Οβάλ Γραφείο τον Αμερικανό πρόεδρο, ο οποίος τον καλωσόρισε δείχνοντας το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του για την πορεία της υγείας του. Ο κ. Βαρθολομαίος έθεσε στον κ. Μπάιντεν το ζήτημα της επαναλειτουργίας της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, η οποία παραμένει κλειστή εδώ και 50 χρόνια, ενώ συζητήθηκε η κλιματική κρίση και η πανδημία. Μετά την ολοκλήρωση της συνάντησης ο αρχιεπίσκοπος Αμερικής Ελπιδοφόρος, ο οποίος μαζί με τον μητροπολίτη γέροντα Χαλκηδόνα Εμμανουήλ συνόδευε τον Παναγιώτατο, έγραψε στο Twitter: «Βαθιά ευγνώμων στον πρόεδρο Τζο Μπάιντεν για τη συνάντησή μας στο Οβάλ Γραφείο, όπου ο Οικουμενικός Πατριάρχης απύθυνε την επείγουσα ανάγκη των πολιτικών αρχηγών να ανταποκριθούν στην κλιματική κρίση, την ανάγκη διανομής εμβολίων COVID σε όλα τα έθνη και την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης».

Με τον κ. Μπλίνκεν

Πριν από τη συνάντηση με τον κ. Μπάιντεν ο κ. Βαρθολομαίος επισκέφθηκε τον υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ Άντονι Μπλίνκεν στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Στη

συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με τις αντιπροσωπείες των δύο πλευρών, ο κ. Μπλίνκεν δήλωσε πως «οι ΗΠΑ υποστηρίζουν σθεναρά την αρχή της θρησκευτικής ελευθερίας και την προσεπίζουμε στην εξωτερική μας πολιτική, όπως την προσεπίζουμε στην ίδια μας τη χώρα. Η Εκκλησία του Παναγιωτάτου εκτείνεται σε όλο τον κόσμο όπως κι εδώ στις ΗΠΑ». Ο κ. Βαρθολομαίος ανέφερε: «Είμαστε ευγνώμονες στην αμερικανική διοίκηση, στην κυβέρνηση των ΗΠΑ για τη συνεχή υποστήριξη προς τον οικουμενικό θρόνο, τις ιδέες του, τις αξίες του, τις οποίες προσπαθούμε να προστατεύσουμε αγωνιζόμενοι ταυτόχρονα να επιβιώσουμε στην ιστορική μας έδρα την Κωνσταντινούπολη».

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Αρχιεπισκοπής Αμερικής, ο Οικουμενικός Πατριάρχης εξέφρασε ανησυχίες για τα δεινά των χριστιανών στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, εκφράζοντας την ελπίδα του για σταθερότητα και θρησκευτική ελευθερία στην περιοχή. Αναφέρθηκε επίσης στην επείγουσα ανάγκη για άμεση πολιτική δράση ως απάντηση στην κλιματική κρίση, υπογραμμίζοντας την ευθύνη όλων των ηγετών να εκπαιρώσουν τις υποσχέσεις τους για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Τέλος, τόνισε τη ζωτική σημασία της διαθρησκευτικής συνεργασίας μεταξύ όλων των θρησκευτικών ηγετών για χάρις της αμοιβαίας ανεκτικότητας και της ειρηνικής συνύπαρξης σε όλο τον κόσμο. Πληροφορίες αναφέρουν πως στις συναντήσεις τέθηκαν και τα ζητήματα του διαθρησκευτικού διαλόγου, αλλά και το θέμα της αυτοκεφαλίας της Ουκρανικής Εκκλησίας και οι συστηματικές κινήσεις που γίνονται από την πλευρά του Πατριαρχείου της Μόσχας εναντίον του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Αγώνας δρόμου για επενδύσεις στα Βαλκάνια

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ενας αθέατος «ελληνοτουρκικός» πόλεμος με επίκεντρο την οικονομία και τις επενδύσεις εξελίσσεται το τελευταίο διάστημα στα Βαλκάνια. Ενας από τους βασικούς στόχους της κυβερνήσεως Μητσοτάκη είναι η δυναμική επιστροφή της χώρας στην περιοχή, καθώς η επιρροή της Ελλάδας στα Βαλκάνια μειώθηκε πάρα πολύ κατά τα χρόνια του μνημονίου και δη την περίοδο 2015-2019. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει η «Κ», η Ελλάδα από το 2000 έως το 2015 ήταν ο μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στην Αλβανία, καθώς καταλάμβανε σταθερά την πρώτη θέση μεταξύ των επενδυτριών χωρών στη γειτονική χώρα. Τη δεκαεπενταετία αυτή πραγματοποιήθηκαν σημαντικότητες επενδύσεις σε υποδομές της αλβανικής οικονομίας, όπως ο χρηματοπιστωτικός, οι τηλεπικοινωνίες, οι κατασκευές, υπηρεσίες εκπαίδευσης, νομικές και υγείας. Αντίθετα, την πενταετία 2015-2019 η Ελλάδα υποχώρησε στην όγδοη θέση, με συνολικό απόθεμα επενδύσεων 500 εκατ. ευρώ, καθώς αποχώρησαν από τη χώρα πέντε σημαντικές ελληνικές επενδύσεις, δύο από τον τραπεζικό τομέα (Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα Πειραιώς), από τον τομέα υγείας (Νοσοκομείο Υγεία), τον εκπαιδευτικό τομέα (New York College) και τον τομέα των τηλεπικοινωνιών (Ομίλος ΟΤΕ/Telekom Albania). Σήμερα δρομολογείται και η πώληση της Alpha Bank, της τελευταίας ελληνικής τράπεζας που δραστηριοποιείται στην Αλβανία. Το τελευταίο έτος η Αθήνα προ-

Μεταξύ Ελλάδα και Τουρκίας - Η Αθήνα προσπαθεί να κερδίσει το χαμένο έδαφος κατά τα χρόνια των μνημονίων και κυρίως την περίοδο 2015-19.

σπαθεί να ανακόψει αυτή την πορεία του οικονομικού «αφελληνισμού» της Αλβανίας. Το 2020, το συνολικό απόθεμα των ελληνικών επενδύσεων αυξήθηκε κατά 6% σε σχέση με το 2019 και διαμορφώθηκε στα 530 εκατ., καταλαμβάνοντας μερίδιο της τάξεως του 6% επί του συνολικού αποθέματος άμεσων ξένων επενδύσεων στην Αλβανία.

Η πρόσφατη επίσκεψη του υφ. Εξωτερικών υπεύθυνου για την οικονομική διπλωματία στα Τίρανα, Κώστα Φραγκογιάννη, εντάσσεται σε αυτή τη στρατηγική του πρωθυπουργού. «Η ελληνική οικονομική διπλωματία παρούσα στα Βαλκάνια» δήλωσε από τα Τίρανα ο κ. Φραγκογιάννης. Πράγματι η Αλβανία έχει μεγάλες ευκαιρίες επενδύσεων που αναμένεται να προκύψουν στο πλαίσιο του Οικονομικού και Επενδυτικού Σχεδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Δυτικά Βαλκάνια, δεδομένου ότι θα διατεθεί στην περιοχή ποσό ύψους 9 δισ. ευρώ, ενώ μέσω του Μπχανισμού Εγγυήσεων των Δυτικών Βαλκανίων, αναμένεται να προκύψουν επενδύσεις ανερχόμενες σε 20

δισ. ευρώ, ένα σημαντικό τμήμα των οποίων θα αφορά και την Αλβανία. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» οι τομείς που δίνουν ευκαιρίες συνεργασίας των δύο χωρών είναι σε ενέργεια, ΑΠΕ (δημοπράτηση χερσαίων εγκαταστάσεων οδικών πάρκων παραγωγής ενέργειας), έργα υποδομής, κατασκευές, δομικά υλικά, αγροτικό τομέα, είδη διατροφής, ποτά, προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, φαρμακευτικά προϊόντα, υπηρεσίες υγείας. Για παράδειγμα, ο όμιλος American Hospital, ο οποίος προ διετίας εξαγόρασε το Νοσοκομείο Υγεία στα Τίρανα, αναζητεί αγοραστή για το σύνολο των μονάδων υγείας που διαχειρίζεται στην Αλβανία. Ιδies ευκαιρίες παρουσιάζονται και στις μεταφορές, στον περιβάλλον και τη διαχείριση αποβλήτων, τη δισυνοριακή συνεργασία και βιώσιμη συνδεσιμότητα, πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Σήμερα η Ελλάδα είναι 3η χώρα μεταξύ των προμηθευτών της Αλβανίας, θέση που φιλοδοξεί να κάνει ακόμα υψηλότερη. Τέλος, κατά πληροφορίες σχεδιάζεται να υπάρξει παράρτημα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ενώ θα υπάρξει και συνεργασία των δύο χωρών στον τουριστικό κλάδο, καθώς η Αλβανία θέλει το know how δημιουργίας resort για την εκμετάλλευση του παραλιακού της μετώπου.

Η Τουρκία

Το come back της Ελλάδας στη γειτονιά της γίνεται σχεδόν εθνική ανάγκη, καθώς την ίδια προσπάθεια κάνει και η Τουρκία, στη λογική της δημιουργίας του «μουσουλμανικού τόξου». Χαρακτηριστικό

είναι πως ο Τούρκος υπουργός Εμπορίου κ. Πεκάν είχε δηλώσει στις αρχές του έτους πως η Τουρκία θέλει να ενισχύσει τους εμπορικούς και επενδυτικούς δεσμούς με γειτονικές χώρες και στο πλαίσιο αυτό οι τουρκικές επενδύσεις στην Αλβανία ανέρχονται σε 1 δισ. δολ., καθώς και ότι παρουσιάζονται σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες στη βιομηχανία, στον τουρισμό, στις γεωργικές τεχνολογίες και τις υποδομές. Έναν χρόνο ωρίτερα, ο κ. Ράμα είχε δηλώσει πως η Αλβανία δεν πρόκειται να περμηνεί κάτι παραπάνω όσον αφορά το ελεύθερο εμπόριο με την Ευρώπη, αλλά αντιθέτως θα αξιολογήσει τις προοπτικές με άλλες ανατολικές αγορές, αναφέροντας ενδεικτικά την Τουρκία.

Ακολούθησαν τα εγκαίνια του νοσοκομείου στο Φιέρ, δωρεά του Ερντογάν. Αντίστοιχη πολιτική εφαρμόζει η Ελλάδα και στη γειτονική Βόρεια Μακεδονία. Κατά την πρόσφατη επίσκεψη του αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη, ο Ζόραν Ζάεφ για μια ακόμη φορά ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας στον τομέα της ενέργειας και των επενδύσεων. Σύμφωνα μάλιστα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Ζάεφ επιθυμεί να γίνει η Aegean βασικός αερομεταφορέας της Βόρειας Μακεδονίας, ενώ κομβικό κομμάτι είναι η επαναλειτουργία του αγωγού πετρελαίου Θεσσαλονίκης - Σκοπίων. Χαρακτηριστικό της μάχης που γίνεται στα Βαλκάνια είναι πως αρχές Νοεμβρίου ο κ. Φραγκογιάννης θα επισκεφθεί και τη Σερβία, σε μια επίσκεψη με ίδιο πολιτικό και οικονομικό προσανατολισμό.

Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722

www.rcbcy.com

RCB
25 ΧΡΟΝΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

RCB Bank Ltd. Κινητή Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη Έδρα: Αμμότοπος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Κοινωνικές κατοικίες σε κτίρια υπουργείων που μετακομίζουν

Στο επίκεντρο του σχεδίου για φθηνή στέγη 127 ακίνητα συνολικής επιφάνειας 350.000 τ.μ.

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Σχηματοποιείται σταδιακά η πρωτοβουλία που θα αναλάβει η κυβέρνηση τις αμέσως προσεχείς εβδομάδες προκειμένου να αναπτυχθούν οικονομικά προσιτές κατοικίες για την εξασφάλιση στέγης σε οικονομικά ευάλωτα νοικοκυριά. Στο επίκεντρο αναμένεται να βρεθούν τα 127 κτίρια, συνολικής επιφάνειας 350.000 τ.μ., τα οποία αναμένεται ότι θα απελευθερωθούν από τη διαδικασία μετακίνησης εννέα υπουργείων στις εγκαταστάσεις της πρώην ΠΥΡΚΑΛ στη Λάφνη.

Σύμφωνα με όσα ανέφερε ο Ακνης Σκέρτσος, υπουργός Επικρατείας, στο πλαίσιο του συνεδρίου ακινήτων Prodepro 2021, «το σχέδιο μετακίνησης των εννέα υπουργείων στην περιοχή της πρώην ΠΥΡΚΑΛ μάς αφήνει πολύ χώρο να σκεφτούμε πώς θα αξιοποιήσουμε τα κτίρια που θα μείνουν κενά στο κέντρο της Αθήνας. Κάποια εξ αυτών θα κατεδαφιστούν προκειμένου να απελευθερωθεί δημόσιος χώρος και κάποια άλλα θα μετατραπούν σε κατοικίες». Ο κ. Σκέρτσος σημείωσε ότι η ελληνική πολιτεία δεν είναι πολύ καλός «νοικοκύρης», χαρακτηρίζοντας απαραίτητο να δημιουργηθεί ένας φορέας μαζί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την αξιοποίηση αυτών των κτιρίων που θα απελευθερωθούν.

Με βάση τα στοιχεία που παρέθεσε ο κ.

Μέσω έργων ΣΔΙΤ η μετατροπή τους σε κατοικίες για οικονομικά ευάλωτα νοικοκυριά.

Σκέρτσος, σήμερα, μετά την καταγραφή που έγινε αναφορικά με τα ακίνητα που χρησιμοποιεί το Δημόσιο, προέκυψε ότι για 19 υπουργεία χρησιμοποιούνται 191 κτίρια, εκ των οποίων 50 είναι ιδιόκτητα. Το ετήσιο κόστος σε ενοίκια και κοινόχρηστες δαπάνες ανέρχεται σε 60 εκατ. ευρώ.

Περιγράφοντας τις προθέσεις της κυβέρνησης, ο Ευθύμιος Μπακογιάννης, γενικός γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, προσέθεσε ότι στόχος είναι, ως επί το πλείστον, τα κτίρια που θα αδειάζουν στο κέντρο της Αθήνας να μετατρέπονται σε κοινωνικές κατοικίες. Αυτό θα συμβεί μέσω

Το σχέδιο μετακίνησης των εννέα υπουργείων στην περιοχή της πρώην ΠΥΡΚΑΛ μάς αφήνει πολύ χώρο να σκεφτούμε πώς θα αξιοποιήσουμε τα κτίρια που θα μείνουν κενά στο κέντρο της Αθήνας, σημείωσε ο υπουργός Επικρατείας Ακνης Σκέρτσος.

έργων ΣΔΙΤ, που θα προκηρυχθούν προφανώς όταν προχωρήσει και το σχέδιο μετεγκατάστασης των υπουργείων, το οποίο έχει πενταετή ορίζοντα. Σύμφωνα με τον κ. Μπακογιάννη, η κίνηση αυτή θα έχει πολλαπλά οφέλη, καθώς όχι μόνο θα εξασφαλιστεί στέγη για ανθρώπους χαμηλότερων εισοδημάτων, αλλά θα βελτιωθεί και το κυκλοφοριακό, καθώς με τη μετακόμιση περισσότερων ανθρώπων στο κέντρο της πόλης θα περιοριστούν και οι ανάγκες μετακινήσεων. Επιπλέον, τα ακίνητα που θα αξιοποιηθούν αναμένεται να αναβαθμιστούν ενεργειακά.

Σημειωτέον ότι ήδη υπάρχουν πολλά ακί-

νητα του Δημοσίου που είναι σήμερα κενά και θα μπορούσαν να ενταχθούν στην πρωτοβουλία αυτή. Σύμφωνα με τον Κώστα Μπακογιάννη, δήμαρχο Αθηναίων, «το Δημόσιο έχει ένα πολύ κακό προηγούμενο σε ό,τι αφορά την αξιοποίηση των ακινήτων του. Υπάρχουν πολλά κενά κτίρια, είτε ανήκουν στην κεντρική κυβέρνηση είτε στον ΕΦΚΑ και άλλους φορείς του Δημοσίου. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στεγαστικά προγράμματα, που απευθύνονται ιδίως προς νέους, “τρέχουν” σε μια σειρά από ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, καθώς βρίσκονται στην καρδιά των ευρωπαϊκών προγραμμάτων».

Πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αναμένονται και από ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι έχουν εντοπίσει τις σημαντικές στεγαστικές ανάγκες, ιδίως για προσιτά ακίνητα, τόσο ως προς την τιμή πώλησης όσο και ως προς την τιμή ενοικίασης. Σύμφωνα με τον επικεφαλής της Dimand Real Estate Δημήτρη Ανδριόπουλο, τα επόμενα επτά χρόνια εκτιμάται ότι τουλάχιστον 200 κτίρια στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας θα ανακατασκευαστούν και αναπλάσσουν και θα αλλάξουν χρήση. Ενα εξ αυτών είναι, π.κ., το πρώην MINION, το οποίο οδεύει προς αξιοποίηση το προσεχές διάστημα.

Αναβάθμιση περιοχών μέσω έργων ανάπλασης ακινήτων στην Αττική

Με «μπροστάρη» το Δημόσιο εξελίσσεται σειρά έργων ανάπλασης ακινήτων στο λεκανοπέδιο της Αττικής, τα οποία θα αναδιαμορφώσουν την εικόνα της αγοράς ακινήτων, δημιουργώντας έτσι και νέους «θυλάκους» ζήτησης. Όπως ανέφερε χθες ο κ. Θανάσης Κοντογεώργης, γενικός γραμματέας Συντονισμού της κυβέρνησης, μεταξύ άλλων, προχωρούν έργα όπως η διπλή ανάπλαση Βοτανικού - Ελαιώνα, η ανακαίνιση του ΟΑΚΑ με τη διεύθυνση των εμπορικών των χρήσεων, όπως επίσης και το νέο πρωτοδικείο της Αθήνας, η κατασκευή του οποίου θα γίνει στην περιοχή πίσω από το κτίριο του Αρείου Πάγου.

Από την πλευρά του, ο κ. Γρηγόρης Δημητριάδης, διευθύνων σύμβουλος της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας, σημείωσε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη μια σοβαρή προσπάθεια για την αποτίμηση της αξίας των ακινήτων του υπερταμείου, σε συνεργασία με την ΕΤΑΔ, ενώ θα απευθυνθεί και πρόσκληση προς τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να συνδράμει στην προσπάθεια που θα γίνει, ώστε να υπάρχει σωστή εκτίμηση της αξίας και εντοπισμός των βασικών προβλημάτων. Σύμφωνα με τον κ. Δημητριάδη, πολλά ακίνητα έχουν προβλήματα και δεν μπορούν να αξιοποιηθούν. Σε δεύτερο στάδιο, θα γίνει μια παρακολούθηση της πορείας ωρίμανσης του κάθε ακινήτου, ώστε στη συνέχεια να προκύπτει και η κατάλληλη κατηγοριοποίηση, προκειμένου να προχωρήσει η σταδιακή αξιοποίησή τους.

«Η ΕΤΑΔ διαθέτει 77.569 τίτλους ακινήτων, οι οποίοι έχουν τελείως διαφορετικές χρήσεις και αποτύπωμα, καθώς και άλλο βαθμό ωρίμανσης. Εξ αυτών, 28.000 είναι καταπατημένα», προσέθεσε ο κ. Στέφανος Βλαστός, διευθύνων σύμβουλος της ΕΤΑΔ. Το θετικό είναι, πάντως, ότι η επενδυτική ζήτηση για τα ακίνητα του Δημοσίου είναι ιδιαίτερα υψηλή. Το ενδιαφέρον

Προχωρούν τα έργα για τη διπλή ανάπλαση Βοτανικού - Ελαιώνα, την ανακαίνιση του ΟΑΚΑ και του νέου πρωτοδικείου.

αφορά από μαρίνες και άλλα τουριστικά ακίνητα μέχρι την εγκατάσταση βιομηχανιών. Σύμφωνα με τον κ. Γιώργο Φιλίπουλο, διευθύνοντα σύμβουλο του Enterprise Greece, επειδή υπάρχει ενδιαφέρον για επενδύσεις, δημιουργείται και η ανάγκη για χώρους εγκατάστασης αυτών των επενδύσεων, ιδίως βιομηχανικών χώρων, ανάγκη που δύσκολα μπορεί να εξυπηρετηθεί με ταχύτητα σήμερα. Συγκεκριμένα, όπως συμπλήρωσε ο κ. Δημητριάδης, υπάρχουν κορεσμένες βιομηχανικές περιοχές ή άλλες όπου υπάρχει μεν διαθεσιμότητα, αλλά όχι επαρκής ενέργεια.

Ωστόσο, κατά τον κ. Φιλίπουλο, «τα μηνύματα από το εξωτερικό είναι πολύ ενθαρρυντικά για τις επενδύσεις στα ακίνητα, καθώς παρά το γεγονός ότι η πανδημία έβαλε αρχικά φρένο σε οποιαδήποτε επενδυτικά πλάνα, από την άνοιξη του 2021 υπάρχει αύξηση στον αριθμό των ενδιαφερομένων, με κορυφαίο τον ενεργειακό τομέα, ειδικά τις ΑΠΕ, και τον τουρισμό».

Το καζίνο της Πάρνηθας ποντάρει στα Χριστούγεννα για να... ρεφάρει

Το 2020 η Regency Casino Mont Parnes εμφάνισε ζημιές 12,3 εκατ. ευρώ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Κρίσιμο για την πορεία των οικονομικών αποτελεσμάτων της Regency Casino Mont Parnes, της ιδιοκτήτριας εταιρείας του καζίνο της Πάρνηθας, θα είναι το προσεχές διάστημα, με αιχμή την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων, οπότε, παραδοσιακά, η επισκεψιμότητα στους χώρους τυχερών παιγνίων είναι ιδιαίτερα ενισχυμένη. Η διοίκηση της εταιρείας έχει εκτιμήσει ότι κατά τη φετινή χρονιά οι επισκέψεις και τα έσοδα θα αυξηθούν κατά 8% και 14% αντίστοιχα, σε σχέση με το 2020. Κατά τη φετινή χρονιά, λόγω της εφαρμογής των μέτρων περιορισμού της πανδημίας, το καζίνο παρέμειναν κλειστά για 4,5 μήνες –επαναλειτούργησαν στις 14 Μαΐου– κι ενώ είχε προηγηθεί το 2020 πεντάμηνη αναστολή λειτουργίας. Στην περίπτωση του Μον Παρνές η επιστροφή στην κανονικότητα διαταράχθηκε λόγω των πυρκαγιών του περασμένου Αυγούστου στην Αττική, που κατέστησαν απαραίτητη την αναστολή λειτουργίας για δύο εβδομάδες.

Η διοίκηση εκτιμά ότι τα έσοδα του 2021 θα είναι αυξημένα κατά 14%, με αιχμή του δόρατος την εορταστική περίοδο.

Κατά τη χρήση του 2020, τα μεγέθη της Regency Casino Mont Parnes, που βρίσκεται υπό τη διαχείριση της Regency Entertainment, υποχώρησαν σημαντικά εξαιτίας των αλλεπάλληλων lockdowns. Είναι χαρακτηριστικό ότι πρώτου εκδηλώθηκε η πανδημία, ο μεγαλύτερος «πονοκέφαλος» της αγοράς επίγειων τυχερών παιγνίων ήταν το μέτρο της απαγόρευσης του καπνίσματος στους εσωτερικούς δημόσιους χώρους, που είχε εκτιμηθεί ότι θα μείωνε έως 10% τα έσοδα και τις επισκέψεις.

Η COVID-19, όμως, εκτόξευσε τις απώλειες, με το καζίνο της Πάρνηθας να εμφανίζει το 2020, έναντι του 2019, μειωμένο κύκλο εργασιών κατά 63,5%, στα 27,6 εκατ. ευρώ, και μεικτό περιθώριο κέρδους που συρρικνώθηκε σε 4,6% από 30,8% το 2019. Η εταιρεία, που βρέθηκε αντιμέτωπη με μειωμένη κατά 59% επισκεψιμότητα, εμφάνισε ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBITDA) ύψους 12,4 εκατ. ευρώ έναντι κερδών

Τα αλλεπάλληλα lockdowns του 2020 έπληξαν σημαντικά την επισκεψιμότητα στο καζίνο της Πάρνηθας, με αποτέλεσμα ο συνολικός κύκλος εργασιών να υποχωρήσει κατά 63,5%, στα 27,6 εκατ. ευρώ.

508.000 ευρώ, με τις καθαρές ζημιές να διαμορφώνονται σε 12,3 εκατ. ευρώ. Κατέγραψε ακόμη εκροές από λειτουργικές δραστηριότητες ύψους 3 εκατ. ευρώ έναντι εισροών 7,8 εκατ. ευρώ, ενώ τα ίδια κεφάλαια διαμορφώνονται σε 49,3 εκατ. ευρώ. Ο δανεισμός του καζίνο της Πάρνηθας ανέρχεται σε 5 εκατ. ευρώ, από τα οποία τα 4,6 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν στο μακροπρόθεσμο τμήμα του. Η εταιρεία, μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19, έχει συνάψει πενταετές ομολογιακό δάνειο 5 εκατ. ευρώ, έχοντας εισπράξει 250.000 ευρώ ως επιστρεπτέα προκαταβολή.

Εκτός από την ανάκαμψη των μεγεθών, σε άμεση προτεραιότητα για το καζίνο της Πάρνηθας βρίσκεται το εγχείρημα της μετεγκατάστασής του στο Μαρούσι, που αντιστοιχεί σε επένδυση 200 εκατ. ευρώ.

Η εταιρεία έχει υποβάλει αίτημα στην Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ) για τη μεταφορά του καζίνο, συνοδευόμενο

από φάκελο τεκμηρίωσης που περιλαμβάνει business plan, αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης, το άμεσο και έμμεσο δημοσιονομικό όφελος κ.τ.λ. Εκτιμάται ότι μέχρι το τέλος του μήνα η Αρχή θα ολοκληρώσει την εισήγησή της, η οποία θα αποσταλεί στο υπουργείο Οικονομικών. Εάν η εισήγηση λάβει το πράσινο φως, θα εκδοθεί, ύστερα από πρόταση των συναρμόδιων υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης, Τουρισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το προσχέδιο Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο «εξεικλιδώνει» η διαδικασία μεταφοράς του καζίνο. Βάσει του νόμου 4790 –με τον οποίο τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του Ν.4499/17– για τη μετεγκατάσταση του Μον Παρνές η εταιρεία από την έναρξη λειτουργίας του καζίνο στο Μαρούσι θα πρέπει να καταβάλει, ετησίως, για μία πενταετία 1,5 εκατ. ευρώ για τη συντήρηση και λειτουργία των σημερινών εγκαταστάσεων και του τελεφερικ.

Εκτινάχθηκε κατά 35% το κόστος κατασκευής στην οικοδομή

Με «βραδυφλεγή βόμβα» στα θεμέλια της αγοράς ακινήτων και της οικοδομικής δραστηριότητας φαντάζει η κατακόρυφη αύξηση του κόστους κατασκευής τους τελευταίους μήνες. «Υπολογίζουμε ότι το κατασκευαστικό κόστος έχει αυξηθεί πάνω από 35% τον τελευταίο χρόνο. Αν δεν επιμεριστεί η πρόσθετη αυτή επιβάρυνση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων (π.κ. επενδυτές, κατασκευαστές, προμηθευτές υλικών και τελικοί χρήστες), είναι δεδομένο ότι θα σταματήσουν πολ-

Η μεγάλη αύξηση το τελευταίο έτος υπονομεύει την ανάκαμψη του κλάδου.

λές επενδύσεις το προσεχές διάστημα. Ήδη ξαναγράφονται από την αρχή όλα τα επιχειρηματικά πλάνα που έχουν εκπονηθεί», ανέφερε χθες στο πλαίσιο του Executive Leaders' Meeting, του φετινού συνεδρίου ακινήτων Prodepro 2021, ο Πάνος Παναγιωτίδης, γενικός διευθυντής εργασιών της Dimand Real Estate, η οποία σήμερα διαθέτει επτά εργοτάξια σημαντικών έργων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Πιθανός εκτροχιασμός νέων επενδύσεων για αναπτύξεις ακινήτων και αναπλάσεις περιοχών θα ήταν ένα σημαντικό πισωγύρισμα για την κτηματαγορά, σε μια περίοδο που αναμένεται ότι έχει εισέλθει σε έναν νέο κύκλο ανάπτυξης.

Μάλιστα, όπως σημείωσε ο Γιάννης Ορφανός, διευθύνων εταιρός της Arbitrage Real Estate, χρειάζομαστε πολλά μικρότερα «Ελληνικά», δηλαδή όχι μόνο νέα κτίρια, αλλά κυρίως νέες αστικές αναπλάσεις, που να διαμορφώσουν νέες γειτονιές στην πόλη. «Για παράδειγμα, υπάρχουν πολλά και παλιά βιομηχανικά κτίρια κατά μήκος του άξονα της οδού Πειραιώς, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση».

Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και ο Γιάννης Παρασκευόπουλος,

Ορατός ο κίνδυνος να σταματήσουν πολλές επενδύσεις το επόμενο διάστημα.

γενικός διευθυντής της Δανός-BNP Paribas Real Estate, σημειώνοντας ότι «η αγορά χρειάζεται μεγάλες νέες αναπτύξεις, όπως η ανάπτυξη στα πρώην Κτήματα Καμπά και το Θριάσιο Πεδίο, καθώς είναι πολύ δύσκολο να εξασφαλιστούν τα απαιτούμενα κεφάλαια για την αναβάθμιση του υφιστάμενου αποθέματος παλαιών κτιρίων».

Η «δίψα» των επενδυτών για νέα έργα, μετά την υποειπένδυση των προηγούμενων 10 ετών σε όλες τις κατηγορίες ακινήτων (από κτίρια γραφείων μέχρι κατοικίες και από εμπορικά κέντρα μέχρι logistics), είναι πάντως δεδομένη. Όπως ανέφερε χθες ο Αζίζ Φράνσις, διευθύνων σύμβουλος του επενδυτικού fund Brooklane Capital, «η ελληνική αγορά προσφέρει πολύ μεγάλες ευκαιρίες ύστερα από ένα κόμμα 10 χρόνων. Οι επενδύσεις σήμερα γίνονται όχι μόνο επειδή η Ελλάδα έχει καλές τιμές, αλλά επειδή διαθέτει πολλά ενδιαφέροντα ακίνητα». Ωστόσο, το μεγαλύτερο εμπόδιο είναι ακριβώς οι δυσκολίες των εγκώριων επιχειρηματιών να ανταποκριθούν στη ζήτηση των ξένων επενδυτών, αν και ο κ. Αζίζ εκτίμησε ότι αυτό είναι κάτι που θα ξεπεραστεί, καθώς έχει βελτιωθεί σημαντικά και η ποιότητα της συνεργα-

σίας μεταξύ επενδυτών και επιχειρηματιών, που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη ακινήτων. Αισιόδοξος για την πορεία της αγοράς ακινήτων εμφανίστηκε και ο Φώτης Γιόφτσος, διευθύνων σύμβουλος της Ten Brinke Hellas, ελληνικής θυγατρικής του ομίλου ολλανδικού ομίλου ανάπτυξης ακινήτων. «Επί χρόνια δεν επενδύαμε στην ελληνική αγορά επειδή βλέπαμε ότι δεν δικαιολογούνταν οι αξίες που υπήρχαν στην αγορά. Ηρθαμε το 2006 και πρώτο επενδύσαμε το 2013. Σήμερα η εικόνα είναι διαφορετική. Εκτιμώ ότι τα επόμενα χρόνια θα δούμε μια γρήγορη αύξηση τιμών που θα ακολουθεί τους κανόνες της προσφοράς και της ζήτησης».

Σύμφωνα με τον Δημήτρη Ανδριόπουλο, διευθύνοντα σύμβουλο της Cerved Property Services, «έχει πλέον ολοκληρωθεί η πτώση των τιμών. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να ξαναγίνει η κτηματαγορά η αιτία της κρίσης της οικονομίας. Μπορεί να βρει τη θέση της και να χρηματοδοτηθεί με το μερίδιο που της αναλογεί, χωρίς όμως ο ρόλος της να είναι κυρίαρχος για την ανάπτυξη της οικονομίας. Μόνο με τον τρόπο αυτό θα αποφύγουμε νέες φουσκές στο μέλλον».

ΝΙΚΟΣ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Χρονιά μεγάλων επιχειρηματικών ντιλ το 2021

Ξεπερνούν τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ οι συμφωνίες εξαγορών ελληνικών εταιρειών από ξένους ομίλους και funds

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σε χρονιά των μεγάλων επιχειρηματικών συμφωνιών εξελίσσεται το 2021, καθώς πριν ακόμη ολοκληρωθεί η χρονιά μεγάλοι όμιλοι, και μάλιστα σε διάφορους κλάδους, έχουν αλλάξει χέρια, με τη συνολική αξία των ντιλ να διαμορφώνεται σε τουλάχιστον 5,5 δισ. ευρώ. Το ενδιαφέρον μάλιστα είναι ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων οι εξαγορές που έχουν γίνει είναι σε τμήμα αρκετές φορές μεγαλύτερο του EBITDA των εξαγοραζόμενων επιχειρήσεων, με πλέον χαρακτηριστική περίπτωση αυτήν της εξαγοράς της Chipita από τη Mondelez.

Με άλλα λόγια, αυτό πλέον που φαίνεται να αναζητούν πολυεθνικές εταιρείες και μεγάλα funds του εξωτερικού στην Ελλάδα είναι εταιρείες με γερές βάσεις και υπεραξία και όχι εταιρείες στο χείλος του γκρεμού, όπως γινόταν στο πρόσφατο παρελθόν με την έλευση των distress funds.

Στον τομέα των τροφίμων είχαμε την πλέον κηρή εξαγορά της Chipita από τον αμερικανικό κολοσσό των σνακ, τη Mondelez International, με το τμήμα να ανέρ-

Οι ξένοι αναζητούν εταιρείες με γερές βάσεις και υπεραξία και όχι εταιρείες στο χείλος του γκρεμού, όπως γινόταν πρόσφατα με την έλευση των distress funds.

χεται σε περίπου 2 δισεκατομμύρια δολάρια. Στον κλάδο των τροφίμων είχε προηγηθεί η απόκτηση από το fund CVC Capital Partners του 100% της Vivartia έναντι 175 εκατ. ευρώ, με το fund βεβαίως να αναλαμβάνει και τις δανειακές υποχρεώσεις της εταιρείας, αποτιμώντας έτσι την αξία της επιχείρησης στο επίπεδο των 620 εκατ. ευρώ. Το CVC προχώρησε μέσα στη χρονιά, και συγκεκριμένα τον Απρίλιο, και στην απόκτηση υψηλού ποσοστού, περίπου 70%, της γαλακτοβιομηχανίας «Δωδώνη», με τις πληροφορίες να κάνουν λόγο για αποτίμηση της εταιρείας πάνω από 10 φορές του EBITDA της.

Το CVC βεβαίως έχει πρωταγωνιστήσει

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι εξαγορές έχουν γίνει με τμήμα αρκετές φορές μεγαλύτερο του EBITDA των εξαγοραζόμενων επιχειρήσεων, με πλέον χαρακτηριστική περίπτωση την εξαγορά της Chipita από τη Mondelez.

φέτος και σε έναν άλλο κλάδο, αυτόν των ασφαλιστικών υπηρεσιών, με την υπογραφή της συμφωνίας για την απόκτηση του 90,01% της Εθνικής Ασφαλιστικής, με το ονομαστικό τίμημα για τη συναλλαγή να αντιστοιχεί σε 505 εκατ. ευρώ για το 100% της εταιρείας. Υπενθυμίζεται ότι βάσει της συμφωνίας μέρος του τιμήματος, μέχρι και 120 εκατ. ευρώ, συνδέεται με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων πώλησης τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων μέχρι το 2026. Η συμφωνία περιλάμβανε 15ετή συμφωνία πώλησης τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων. Πρωταγωνιστικό ρόλο στα deals της χρονιάς έχει και ένα άλλο fund, η BC Partners. Το fund εξαγόρασε τη Wind Hellas, μια συμφωνία που αποτιμήθηκε στα 970 εκατ. ευρώ, ενώ το 2020 είχε προχωρήσει στην εξαγορά της Nova/Forthnet.

Από την άλλη, η BC Partners αποσπένδυσε από τη φαρμακοβιομηχανία Pharmathen, την οποία είχε αποκτήσει πριν από έξι χρόνια, στην Partners Group, με το τμήμα να ανέρχεται σε 1,6 δισ. δολάρια. Μικρότερες από πλευράς τιμήματος, αλλά ιδιαίτερα σημαντικές λόγω της προοπτικής που υπάρχει στις αγορές στις οποίες δρα-

στηριοποιούνται, είναι οι δύο πρόσφατες εξαγορές στον κλάδο του λιανεμπορίου.

Η Delivery Hero, ο γερμανικός όμιλος που πρωταγωνιστεί παγκοσμίως αρχικά στην ηλεκτρονική παραγγελιολψία για έτοιμα γεύματα και πλέον στο λεγόμενο quick commerce, απέκτησε πριν από λίγες ημέρες τον έλεγχο τεσσάρων εταιρειών του ομίλου Μούχαλν. Με τις εξαγορές αυτές θα ενισχυθεί την παρουσία του στη μικρή λιανική (μέσω της εξαγοράς των μίνι μάρκετ και περριπέρων kiosky's), στη χονδρική του εν λόγω κλάδου, αλλά και στις ψηφιακές πλατφόρμες μέσω της απόκτησης του delivery.gr και της e-table.gr (υπηρεσία κράτησης σε εστιατόρια). Η Delivery Hero είχε αποκτήσει πριν από μερικά χρόνια την επίσης ελληνική efood, ενώ πέρυσι εξαγόρασε την εταιρεία InstaShop που έχει ιδρυθεί από Έλληνες, αλλά εδρεύει στο εξωτερικό.

Πλέον πρόσφατο παράδειγμα της εκυστικότητα ελληνικών εταιρειών είναι αυτό της εξαγοράς του 80% της Cosmos Sport από την JD Sports, έναν εκ των κορυφαίων ομίλων παγκοσμίως στην κατηγορία των αθλητικών ειδών.

Η βρετανική JD Sports Fashion απέκτησε το 80% της Cosmos Sport

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους με μία χρονιά διαφορά. Και μάλιστα αμφότερες σε άλλες πόλεις της χώρας τους και όχι στην πρωτεύουσα. Οι δρόμοι τους, και μάλιστα σε μια δύσκολη εποχή, αυτή της πανδημίας και του Brexit, συναντιούνται. Ο λόγος για την ελληνική Cosmos Sport και τη βρετανική JD Sports Fashion Plc, δύο μεγάλες αλυσίδες αθλητικών ειδών, με την πρώτη πλέον να ανήκει κατά 80% στη δεύτερη.

Η συμφωνία ανάμεσα στις δύο πλευρές που ανακοινώθηκε, ταραξεί τα νερά στην εγχώρια αγορά αθλητικών ειδών, καθώς πλέον εισέρχεται στην Ελλάδα ένας ακόμη κορυφαίος παίκτης της παγκόσμιας αγοράς αθλητικών ειδών, ενώ δείχνει, αν μη τι άλλο, ότι μια ελληνική εταιρεία, εάν αναπτύξει σημαντικό δίκτυο και προσφέρει καλές υπηρεσίες, μπορεί να γίνει πολύ ελκυστική. Αν και το τμήμα της εξαγοράς δεν έχει ανακοινωθεί, αρμόδιες πηγές εκτιμούν ότι οι όροι της συμφωνίας είναι πολύ καλοί δεδομένων των οικονομικών επιδόσεων που είχε η Cosmos Sport τα τελευταία χρόνια και ειδικά την τελευταία τριετία.

Σύμφωνα λοιπόν με όσα ανα-

Η συμφωνία ταραξεί τα νερά στην αγορά αθλητικών ειδών, καθώς εισέρχεται ένας μεγάλος παίκτης στην Ελλάδα.

κοινώθηκαν, η JD Sports Fashion Plc απέκτησε το 80% της Cosmos Sport Α.Ε. εξαγοράζοντας το 50% από το 70% της εταιρείας που κατείχε η οικογένεια Τσιγκνάκη, που ίδρυσε το 1982 την ελληνική αλυσίδα, και όλα τη συμμετοχή, 30%, που είχε στην αλυσίδα η EOS Capital Partners, το fund του Απόστολου Ταμβάκη. Ο τελευταίος είχε εισέλθει στο μετοχικό κεφάλαιο της Cosmos Sport πριν από 22 μήνες έχοντας επενδύσει, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, 12 εκατ. ευρώ για την απόκτηση του 30%. Βάσει της συμφωνίας η οικογένεια Τσιγκνάκη θα διατηρήσει το 20% στην Cosmos Sport και το μόνιμτζεντ. Στην ανακοίνωση που εξέδωσε η JD Sports στο χρηματιστήριο του Λονδίνου, πάντως, τονίζεται ότι η συμφωνία περιλαμβάνει και ορισμό για την οικογένεια Τσιγκνάκη σε περίπτωση που επι-

Το προφίλ της Cosmos Sport και της JD Sports

	1982 στη Χερσόνησο Ηρακλείου Κρήτης	1981 στο Μπέρνι του Μάντσεστερ
Ίδρυση		
Αριθμός καταστημάτων	61 σε Ελλάδα και Κύπρο κάτω από 4 εμπορικά σήματα (Cosmos Sport, Sneaker10, Slamdunk, Sportsfactory)	3.304 καταστήματα παγκοσμίως
Κύκλος εργασιών	€51,87 εκατ. 2020	€6,16 δισ. Χρήση που ολοκληρώθηκε στις 31 Ιανουαρίου 2021
EBITDA	€6,91 εκατ.	£990 εκατ.
Εργαζόμενοι	700 άτομα	54.000+ άτομα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

θυμεί μελλοντικά να πωλήσει τη συμμετοχή της και να αποχωρήσει εντελώς από την Cosmos Sport. Η Cosmos Sport ιδρύθηκε το

1982 από τον Φραγκίσκο Τσιγκνάκη, με έμπνευση από ένα ταξίδι του στη Βαρκελώνη και από το 1995 η διοίκηση της εταιρείας πέρασε

σε τους τρεις γιους του, τον Μιχάλη, τον Λευτέρη και τον Κώστα Τσιγκνάκη. Το πρώτο ομώνυμο κατάστημα λειτούργησε στη Χερσόνησο

Ραγδαία η ανάπτυξη της αγοράς αθλητικών ειδών και στην Ελλάδα

Σε μισό δισ. ευρώ υπολογίζεται ο τζίρος της αγοράς αθλητικών ειδών στην Ελλάδα, μια αγορά που το 2020 υπέστη μεν απώλειες λόγω του κλεισίματος των φυσικών καταστημάτων, αλλά πολύ μικρότερες σε σύγκριση με αυτές που είχε το υπόλοιπο λιανεμπόριο του ευρύτερου κλάδου ένδυσης και υπόδησης.

Πρόκειται, δε, για μια αγορά που παρουσίασε ταχύτατη ανάπτυξη ήδη από το πρώτο lockdown, καθώς, σε σύγκριση με άλλους κλάδους του λιανεμπορίου, ήταν πολύ πιο ώριμη σε ό,τι αφορά τις ηλεκτρονικές πωλήσεις.

Η είσοδος της JD Sports στην ελληνική αγορά με όχημα την Cosmos Sport, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι πλέον οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις παραγωγής αθλητικών ειδών παγκοσμίως, η Nike και η Adidas, έχουν αποφασίσει να αναπτύξουν μόνες τους το δίκτυο λιανικής -περιορίζοντας δηλαδή τις συνεργασίες με άλλους

Ο τζίρος του κλάδου υπολογίζεται στα 500 εκατ. ευρώ, ενώ παγκοσμίως φτάνει τα 188 δισ. δολ.

λιανεμπόρους- αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω συγκέντρωση την εν λόγω αγορά.

Όπως εκτιμά παράγοντας του κλάδου που μίλησε στην «Κ», αυτό που αναμένεται να γίνει τα επόμενα χρόνια είναι να δραστηριοποιούνται στην αγορά με το δικό τους δίκτυο η Nike και η Adidas και δύο-τρεις μεγάλες αλυσίδες.

Στην Ελλάδα οι μεγαλύτερες αλυσίδες αυτή τη στιγμή στην κατηγορία των αθλητικών ειδών είναι η Intersport του ομίλου Φουρλά (54 καταστήματα στην Ελλάδα), ο οποίος αναπτύσσει και τα κατα-

Ο κλάδος υπέστη μεν απώλειες μέσα στην πανδημία λόγω του κλεισίματος των καταστημάτων, αλλά πολύ μικρότερες σε σύγκριση με αυτές που είχε το υπόλοιπο λιανεμπόριο.

στήματα The Athlete's Foot (14 καταστήματα στην Ελλάδα), η Cosmos Sport και η Zackret Sport (22 καταστήματα). Η Nike διαθέτει 36 καταστήματα στην Ελλάδα και ανάλογο αριθμό καταστημάτων και η Adidas. Η πρώτη έχει αποφασίσει σε κεντρικό επίπεδο, και όχι μόνο στην Ελλάδα, να αναπτύξει τις λιανικές πωλήσεις της απευθείας, τόσο μέσω του ηλεκτρονικού της καταστήματος όσο και μέσω του δικού της δικτύου καταστημάτων, μειώνοντας τις συνεργασίες με τους δρεμπόρους και λιανεμπόρους.

Η δημοφιλία που γνωρίζουν τα καταστήματα αθλητικών ειδών τα τελευταία χρόνια φαίνεται και από το γεγονός ότι πλέον υπάρχει πληθώρα αυτών στον πιο εμπορικό δρόμο της Αθήνας, την οδό Ερμού. Επί της οδού Ερμού και περίεξ αυτές λειτουργούν καταστήματα της Nike, της Adidas, της Puma, των αλυσίδων Intersport, The Athlete's Foot, Foot Locker,

καθώς και καταστήματα της Cosmos Sport υπό τα σήματα Cosmos Sport, Sneaker 10 και Slamdunk, αλλά και κατάστημα της Zackret Sport. Κρίσιμο σημείο, πάντως, για την περαιτέρω ανάπτυξη των αλυσίδων αθλητικών ειδών ελληνικών συμφερόντων είναι η δραστηριοποίησή τους και εκτός Ελλάδας. Ο όμιλος Φουρλά εδώ και χρόνια αναπτύσσει το σήμα Intersport σε Ρουμανία, Τουρκία, Βουλγαρία και Κύπρο και το σήμα The Athlete's Foot στην Τουρκία, ενώ η Cosmos Sport, που πλέον ανήκει κατά 80% στον βρετανικό όμιλο JD Sports, φέτος ξεκίνησε τη δραστηριοποίησή της στην Κύπρο.

Η παγκόσμια αγορά αθλητικών ειδών υπολογίζεται ότι διαμορφώθηκε σε 188 δισεκατομμύρια δολάρια το 2020, με τη ηγετική μερίδα να κατέχουν η Nike και η Adidas, ενώ αύξηση μεριδίων έχουν αρχίσει να καταγράφουν νέα σήματα, όπως η Under Armour.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΓΡΗΓΟΡΗ ΚΑΡΥΑΗ

Ηλεκτρονικές πληρωμές, ευκαιρίες και προκλήσεις

Ο κλάδος των ηλεκτρονικών πληρωμών βρίσκεται διαρκώς σε άνοδο τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως, καθώς όλο και περισσότεροι καταναλωτές προτιμούν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές έναντι αυτών με μετρητά. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για την πενταετία 2016-2020, διακρίνεται ξεκάθαρα ανοδική τάση πληρωμών με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και μείωση της χρήσης επιταγών.

Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των αγορών πληρωμών του εξωτερικού, εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας επένδυσαν στον κλάδο μαζικά, αυξάνοντας κατακόρυφα τον ανταγωνισμό. Οι εταιρείες αυτές προκρίνουν κατά κανόνα από συγχωνεύσεις και εξαγορές, προκειμένου να διασφαλίσουν τεχνολογικές και λειτουργικές συνέργειες. Συνήθως υποστηρίζονται από ισχυρά ιδιαιδικά κε-

φάλαια, τα οποία στην περίπτωση των πληρωμών είχαν την ευκαιρία αρκετά νωρίς και ανταγωνίστηκαν τις τράπεζες που παραδοσιακά είναι λιγότερο ευέλικτες στη λήψη αποφάσεων και τις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες.

Στην εγχώρια αγορά, μέχρι πρότινος, ο ανταγωνισμός στις ηλεκτρονικές πληρωμές ήταν περιορισμένος, καθώς οι υπηρεσίες πληρωμών προς εμπόρους (acquiring) προσφέρονταν αποκλειστικά από τις τράπεζες.

Οι προοπτικές της ελληνικής αγοράς πληρωμών και οι δυνητικές ευκαιρίες για απόδοσεις λόγω της αναμενόμενης αύξησης των ηλεκτρονικών πληρωμών τα επόμενα χρόνια προσείλκυαν το περασμένο διάστημα το επενδυτικό ενδιαφέρον. Σύστημακές τράπεζες και άλλες εταιρείες του κλάδου ανακοίνωσαν ήδη σημαντικές συμπράξεις στον εν λόγω το-

Οι προοπτικές της ελληνικής αγοράς πληρωμών και οι δυνητικές ευκαιρίες για απόδοσεις προσείλκυαν το περασμένο διάστημα το επενδυτικό ενδιαφέρον.

μέα με εξειδικευμένες εταιρείες διεθνούς κύρους.

Πρόσφατα παραδείγματα, η συμφωνία πώλησης του acquiring καρτοφυλακίου της Τράπεζας Πειραιώς στην αμερικανική Euronet, η συμφωνία της Alpha Bank με την ιταλική Nexi για σύσταση κοινοπραξίας με παραχώρηση των acquiring υπηρεσιών στη νεοσύστατη εταιρεία, καθώς και η εξαγορά της εταιρείας τεχνολο-

γικών λύσεων αποδοχής πληρωμών Cardlink από τον γαλλικό κολοσσό Worldline. Η κινητικότητα στον κλάδο αναμένεται να συνεχιστεί το επόμενο διάστημα, τουλάχιστον μέχρι να εδραιωθούν οι νέες ισορροπίες μεταξύ των ανταγωνιστών.

Ευκαιρίες και περιθώρια ανάπτυξης στον τομέα των πληρωμών υπάρχουν, αρκεί να γίνουν τα σωστά βήματα για μακροπρόθεσμα θετικά αποτελέσματα. Ένας οργανισμός που θέλει να δραστηριοποιηθεί στον κλάδο πρέπει να χτίσει στέρεες βάσεις για βιώσιμη ανάπτυξη και να αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά προκλήσεις που διαμορφώνουν την αγορά.

Ενδεικτικά, μερικές από τις σημαντικότερες προκλήσεις είναι η απάντηση στις προδοκίες των καρτούχων για φιλικότερες στο χρήστη, ασφαλέστερες και καινοτόμες υπηρεσίες πληρωμών,

καθώς και η αντιμετώπιση των αναγκών των εμπόρων για ασφαλείς χρηματοοικονομικές λύσεις προστιθέμενης αξίας. Η ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ εταιρειών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας και τραπεζών είναι πλέον μια εκ των βασικών στρατηγικών επιλογών για την εξέλιξη της καινοτομίας στην τραπεζική.

Σημαντική υποχρέωση-πρόκληση, απορρέουσα από κανονιστικές απαιτήσεις και πρότυπα (GDPR, PCI DSS κ.α.) με κομβικό ρόλο στην αξιοπιστία ενός οργανισμού, είναι η ασφάλεια της πληροφορίας και των ενισχυμένων δεδομένων καρτούχων και εμπόρων. Η πολυπλοκότητα των κανόνων συμμόρφωσης και οι διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς και η τεχνολογική επιτάχυνση που βιώνει η αγορά λόγω της πανδημίας, είναι ιδιαιτερότητες που πρέπει να αντιμετωπιστούν έγκαιρα,

μέσω της χρησιμοποίησης είτε εσωτερικών λειτουργιών των εταιρειών (κανονιστικές συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου) είτε κατάλληλα καταρτισμένων εξωτερικών τεχνικών συμβούλων.

Η χάραξη στρατηγικής για τη σωστή αναλογία διατήρησης υπαρχόντων συστημάτων και επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στο μέλλον των ιδρυμάτων πληρωμών. Ο λειτουργικός και ο τεχνολογικός μετασχηματισμός έρχονται σε πρώτο πλάνο ως απάντηση στις τεχνολογικές εξελίξεις, που μπορεί να επιτελεχθούν μακροπρόθεσμα με την κατάλληλη στελέχωση και αναβάθπιση απαραίτητων δεξιοτήτων ή πιο γρήγορα με τη χρήση στρατηγικών συμβούλων.

Ο κ. Γρηγόρης Καρύδης είναι PwC Senior Manager, Internal Audit & Payment Services.

Το στοίχημα μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία

Το πρώτο Καθημερινή Summits με θέμα «ESG και κλιματική κρίση» ανέδειξε τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται

Των **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**
και **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Η Ελλάδα έχει κάνει απτά βήματα προόδου στην προσπάθεια για μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία, και μάλιστα περισσότερα από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο. Αλλά θα χρειαστεί να κάνει περισσότερα. Ωστόσο, ακόμη και σήμερα οι 4 στις 10 διοικήσεις επιχειρήσεων αντιμετωπίζουν τις αρχές της περιβαλλοντικής, κοινωνικής και εταιρικής διακυβέρνησης (ESG) ως κάτι το οποίο δεν τις αφορά άμεσα, όπως συμπεριφέρει έρευνα της PwC, αποκαλύπτοντας το εύρος της πρόκλησης, δεδομένου και του επείγοντος χαρακτήρα της κλιματικής κρίσης. Προοπτικά οι επεν-

δύσεις που θα απαιτηθούν για να μηδενίσουν τις καθαρές εκπομπές ρύπων διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050 υπολογίζονται στα 500 δισ. ευρώ σύμφωνα με τους υπολογισμούς της McKinsey, όμως τα οφέλη θα είναι πολύ μεγαλύτερα, ιδίως αν προσμετρηθεί το κόστος που σημαίνει η απραξία.

Σε αυτό το περιβάλλον η κυβέρνηση συσσωμ δηλώνει πως θέλει να επιταχύνει τον βηματισμό της ενώ και οι περισσότερες επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται, σταδιακά, την αναγκαιότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα της δράσης. Αυτά είναι μερικά μόνον από τα συμπεράσματα του πρώτου Καθημερινή Summits με θέμα «ESG και κλιματική κρίση», που

Προοπτικά οι επενδύσεις που θα απαιτηθούν για να μηδενίσουν τις καθαρές εκπομπές ρύπων διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050 υπολογίζονται στα 500 δισ. ευρώ.

διοργανώθηκε από την εφημερίδα «Καθημερινή» αυτή την εβδομάδα στο Ίδρυμα Πολιτισμού Σταύρος Νιάρχος και στο οποίο συμμετείχαν ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, κορυφαίες διεθνείς

προσωπικότητες, οι συναρμόδιοι για το θέμα υπουργοί και πλήθος εκπροσώπων του επιχειρηματικού και οικονομικού κόσμου της χώρας και της Ευρώπης.

Ενα άλλο συμπέρασμα είναι πως η διαδικασία της μετάβασης της οικονομίας δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες, ενώ θα έχει όμως και νικητές και χαμένους, ιδίως εάν δεν μελετηθούν σωστά και δεν υπολογισθούν έγκαιρα τα απαραίτητα βήματα. Την ευκαιρία να αναδειχθεί η χώρα σε πρωτοπόρο και ενδοχόμενος ακόμη και εξαγωγέα καθαφής ενέργειας διαπιστώνουν και κορυφαίοι ξένοι διπλωμάτες που έλαβαν μέρος στο πρώτο Καθημερινή Summits, όπως οι πρέσβεις των ΗΠΑ και της Γερμανίας στην Ελλάδα. Κρίσιμο ζή-

τημα παραμένει, βέβαια, ο συντονισμός των προσπαθειών της παγκόσμιας κοινότητας, καθώς η ευρωπαϊκή πρωτοπορία μπορεί να αποτελέσει ενθαρρυντική εξέλιξη, αλλά εφόσον δεν συνοδευθεί από ανάλογες δράσεις των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας, όπως και χωρών σαν τη Ρωσία και την Ινδία, θα έχει οριακά μόνον οφέλη για το κλίμα. Κάτι που ανέδειξαν κορυφαίοι διεθνείς ομιλητές που συμμετείχαν στη διοργάνωση, όπως ο Αμερικανός οικονομολόγος και τ. διευθυντής του The Earth Institute στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια Τζέφρεϊ Σακς, ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Φρανς Τιμερμανς και ο τ. ειδικός απεσταλμένος του Λευκού Οίκου και επικεφαλής της ο-

μάδας διαπραγμάτευσης των ΗΠΑ στη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα, Τοντ Στερν. Παράλληλα, έγινε αντιληπτό πως πρωτοβουλίες όπως οι βιώσιμες μεταφορές με κινητήρια δύναμη τον ηλεκτρισμό και προοπτικά το υδρογόνο, η πρόταση για τη δημιουργία ενός κέντρου καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης θαρών ναυτιλιακών καυσίμων και η υποστηρίγματα για την ποντοπόρο και η απολιγνιτοποίηση έχουν ξεκινήσει δυναμικά και, εφόσον συνοδευθούν από ανάλογες κινήσεις, που θα υλοποιηθούν όλες με ταχύ και σωστό τρόπο, μπορούν να αναδείξουν την Ελλάδα σε διεθνή πρωταγωνίστρια στην προσπάθεια εκτόνωσης της κλιματικής κρίσης.

Η χώρα έχει ήδη μειώσει κατά 29% τις εκπομπές ρύπων

Την πεποίθηση πως η ενεργειακή μετάβαση είναι για την Ελλάδα μεγάλη ευκαιρία, διότι μπορεί να επιτύχει όχι μόνο χαμηλότερο κόστος ενέργειας αλλά και καλύτερο εμπορικό ισοζύγιο, εξέφρασε από το βήμα των Καθημερινή Summits στο 1st Athens ESG Climate Crisis Summit, ο πρόεδρος του ΣΕΒ Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, επισημαίνοντας πως η χώρα έχει μειώσει κατά 29% τις εκπομπές ρύπων έναντι 22% που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Από την πλευρά του, ο γενικός διευθυντής της WWF, Δημήτρης Καραβέλλας, μίλησε για την ανάγκη να υπάρξει τολμηρή ηγεσία προκειμένου να κινηθούμε προς την πράσινη μετάβαση, ενώ εκπρόσωποι εγχώριων αλλά και πολυεθνι-

ές το 2030. Τόνισε δε πως προωθεί επενδύσεις ύψους 25 εκατ. για χρήση εναλλακτικών καυσίμων στο εργοστάσιο στο Καμάρι Βοιωτίας. Από την πλευρά της, η Μαρία Αναργύρου-Νικολίτς, γενική διευθύντρια της Coca-Cola Τρία Εψίλον Ελλάδας και Κύπρου, δήλωσε πως «θέλουμε μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2040 και έχουμε ένα ξεκάθαρο πλάνο για να το πετύχουμε αυτό», ενώ ο Αλέξανδρος Μπένος, οικονομικός διευθυντής και μέλος της εκτελεστικής διοίκησης της Cenergy Holdings χαρακτήρισε αναγκαίο το πέρασμα στις ΑΠΕ, τονίζοντας πως η Σωληνοεργαία Κορίνθου χρησιμοποιεί ήδη ενέργεια από ΑΠΕ.

Ο Ευθύμιος Βιδάλης, πρόεδρος εκτελεστικής επιτροπής του ΣΕΒ, τόνισε πως χρειάζεται μια μακροπρόθεσμη στοχευμένη ενεργειακή πολιτική για τη διασφάλιση ενεργειακής επάρκειας με ανταγωνιστικό κόστος και υπογράμμισε πως πρέπει να διασφαλιστεί ότι η αύξηση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ε.Ε. δεν θα εξελιχθεί σε τροχοπέδη στην ανταγωνιστικότητα ή τη βιομηχανική παραγωγή, κυρίως των περιφερειακών χωρών και βέβαια και της Ελλάδας.

Στα εργαλεία που προσφέρει η τεχνολογία και οι τηλεπικοινωνίες στη μείωση των εκπομπών άνθρακα αναφέρθηκε ο Radoslaw Kedzia, αντιπρόεδρος της Huawei CEE & Nordic Europe Region, ενώ η Χρυσάνθη Μπερμπάτη γενική διευθύντρια και επικεφαλής Group Planning, IR & ESG, Πειραιώς Financial Holdings, τόνισε πως οι πράσινες χορηγήσεις από την πλευρά των τραπεζών θα είναι πυκνές τα επόμενα χρόνια.

Νέο μοντέλο

Την άποψη πως τα ESG κριτήρια δεν αλλάζουν μόνο το επιχειρησιακό αλλά και το οικονομικό μοντέλο εξέφρασε η Μαρία Αλεξίου, σύμβουλος διοίκησης σε θέματα περιβαλλοντικής, κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης στον όμιλο Τιτάν. Για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε τομείς όπως ο τουρισμός, η γεωργία, τα παράκτια συστήματα μίλησε η Θεοδώρα Αντωνάκη, διευθύντρια Κέντρου Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας, της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ η πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Βασιλική Λαζαράκου, διαβεβαίωσε ότι τα κριτήρια ESG ενσωματώνονται πολύ γρήγορα στην νομοθεσία, με τις εταιρείες να καλούνται να γνωστοποιούν τις επενδύσεις σε project ESG.

Ο Alistair Clark, Managing Director περιβάλλοντος και βιωσιμότητας στην EBRD εξήγησε πως «θέλουμε να επενδύσουμε το 50% των χρημάτων σε πράσινα έργα έως το 2050». Την πεποίθηση πως τα κόστη της ενεργειακής μετάβασης είναι μικρότερα από τα μακροπρόθεσμα οφέλη εξέφρασε ο Σπύρος Αλογοσκούφης, ειδικός της EKT.

ματιστεί και ανακατευθύνονται. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της McKinsey, η απανθρακοποίηση της οικονομίας θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και θα ενισχύσει το ΑΕΠ κατά 3%. Στο ίδιο πλαίσιο, ο ενεργειακός τομέας θα διπλασιάσει το μέγεθός του, ενώ η αλλαγή του ενεργειακού μείγματος θα επιτρέψει για πρώτη φορά τη μείωση του κόστους ενέργειας για τα ελληνικά νοικοκυριά, ακόμη και κάτω από τον μέσο όρο των τιμών της Ευρώπης. Όπως αναφέρθηκε, το 60% των απαιτούμενων

Στο πρώτο Καθημερινή Summits με θέμα «ESG και κλιματική κρίση», που διοργανώθηκε από την εφημερίδα «Καθημερινή», συμμετείχαν ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, κορυφαίες διεθνείς προσωπικότητες, οι συναρμόδιοι για το θέμα υπουργοί και πλήθος εκπροσώπων του επιχειρηματικού και οικονομικού κόσμου της χώρας και της Ευρώπης.

Τεράστιο το δυναμικό των υπεράκτιων αιολικών πάρκων

«Πρέπει να είμαστε τολμηροί και φιλόδοξοι εάν θέλουμε να φτάσουμε τον στόχο μας για μείωση των εκπομπών κατά 55% μέχρι το 2030», υπογράμμισε, μεταξύ άλλων, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης στο πλαίσιο του πρώτου Καθημερινή Summits - ESG & Climate Crisis. Ο πρωθυπουργός υπενθύμισε την έγκαιρη απόφαση να κλείσουν οι λιγνιτικές μονάδες, ενώ για την τιμή του φυσικού αερίου αν-νέφερε ότι υπάρχουν πολλές μεταβλητές.

Επισήμανε ότι η κυβέρνηση έχει λάβει σημαντικά μέτρα για να μετριάσει την αύξηση προς την πρόεδρο της Κομισιόν, με την οποία ζητείται η δημιουργία κέντρων καινοτομίας και έρευνας και ανάπτυξης νέων τεχνολογιών για βιώσιμα συστήματα πρόωσης στην ποντοπόρο ναυτιλία, όπου η Ελλάδα είναι παγκόσμιος ηγέτης.

Η Ελλάδα θα είναι από τις πρώτες χώρες που θα προμθευτεί τρένα υδρογόνου.

Σημείωσε πως στα υπεράκτια αιολικά πάρκα έχουμε τεράστιο δυναμικό που συνδέεται όμως με τη συνδεσιμότητα της νησιωτικής χώρας. Από την πλευρά του, ο υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας Χρήστος Στυλιανίδης προανήγγειλε την αγορά νέων ενόρμιων μέσων σε βάθος πενταετίας, αναφέροντας πως η Ελλάδα θα είναι η χώρα που θα αγοράσει το πρώτο αεροπλάνο Canadair από το Rescue EU και θα πάρει 6 νέα που θα ανήκουν στον ελληνικό στόλο. Ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών Κώστας Αχ. Καραμανλής δήλωσε πως η Ελλάδα θα είναι από τις πρώτες χώρες που θα προμθευτεί τρένα

υδρογόνου, ενώ ο διευθύνων σύμβουλος του υπερταμείου Γρηγόρης Δημητριάδης τόνισε ότι ο φορέας περιλαμβάνει στο χαρτοφυλάκιό του αρκετές συμμετοχές και εταιρείες με σημαντικό αντικτυπο στην κλιματική κατάσταση της χώρας.

Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας ανέφερε πως το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, το οποίο θα αναθεωρηθεί, προδιαγράφει ήδη μια συγκεκριμένη μεταβατική περίοδο για να αντικαταστήσουμε τα παλιά ρυπογόνα εργοστάσια της ΔΕΗ με σύγχρονα φυσικού αερίου.

Ο ίδιος σημείωσε πως πρέπει να προωθήσουμε τις επενδύσεις στο υδρογόνο και υπενθύμισε ότι το ενεργειακό κόστος για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις στην Ε.Ε. λόγω της εν εξελίξει ενεργειακής κρίσης φτάνει τα 100 δισ. ευρώ. Γι' αυτό η Κομισιόν χρειάζεται να επιδείξει μεγαλύτερη τόλμη, καθώς τα κράτη-μέλη και η βιομηχανία δεν μπορούν μόνο τους να

αντιμετωπίσουν τη ραγδαία αύξηση του κόστους ενέργειας.

Στη μείωση του πλαστικού αλλά και στη βιώσιμη αλιεία αναφέρθηκε και ο υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας, δηλώνοντας πως στόχος της Ελλάδας είναι να αποτελέσει πρότυπο βιώσιμου τουρισμού.

Ο οικονομικός σύμβουλος του πρωθυπουργού, Αλέξης Πατέλης, χαρακτήρισε «πρωτοφανείς» τις αυξήσεις, ενώ απίθυνη έκκληση στους πολίτες να κάνουν χρήση του επιδόματος θέρμανσης, σημειώνοντας ότι περίπου 80% των νοικοκυριών είναι δικαιούχοι.

Η Αλεξάνδρα Σδούκου, γενική γραμματέας Ορυκτών Πρώτων Υλών στο υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επισήμανε πως η αναθεωρημένη στρατηγική του σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα θα δώσει έμφαση στις νέες τεχνολογίες (έξυπνα δίκτυα, αποθήκευση, υπερ-άκτια αιολικά πάρκα).

Χρειάζονται επενδύσεις 500 δισ. ευρώ έως το 2050

Επενδύσεις 500 δισ. πρέπει να γίνουν στην Ελλάδα, ώστε η χώρα να πετύχει τον στόχο της μείωσης των εκπομπών ρύπων κατά 55% έως το 2030 και 100% (net zero) έως το 2050, σύμφωνα με μελέτη της McKinsey, την οποία παρουσίασε ο Γεώργιος Τσούπelas, Chairman & Managing Partner της εταιρείας, σε συνέδριο.

Σύμφωνα με τη μελέτη, από αυτές τις επενδύσεις 75 δισ. ευρώ αποτελούν νέα κεφάλαια και τα υπόλοιπα είναι κεφαλαιουκικές δαπάνες που είχαν προγραμ-

ματιστεί και ανακατευθύνονται. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της McKinsey, η απανθρακοποίηση της οικονομίας θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και θα ενισχύσει το ΑΕΠ κατά 3%. Στο ίδιο πλαίσιο, ο ενεργειακός τομέας θα διπλασιάσει το μέγεθός του, ενώ η αλλαγή του ενεργειακού μείγματος θα επιτρέψει για πρώτη φορά τη μείωση του κόστους ενέργειας για τα ελληνικά νοικοκυριά, ακόμη και κάτω από τον μέσο όρο των τιμών της Ευρώπης. Όπως αναφέρθηκε, το 60% των απαιτούμενων

Μόλις το 28% των CEO έχει εντάξει την κλιματική αλλαγή στη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων.

κεφαλαιουκικών δαπανών μπορεί να ανακτηθεί μέσα από την εξοικονόμηση λειτουργικών εξόδων έως το 2050, με το εναπομείναν ποσό να ανακτάται η ε-

πόμενα 10 χρόνια. Με αργούς ρυθμούς πραγματοποιείται η υλοποίηση δράσεων ESG (περιβάλλον - κοινωνία - εταιρική διακυβέρνηση) από τις ελληνικές επιχειρήσεις, ενώ ένα αρκετά μικρό ποσοστό των Ελλήνων CEO έχουν εντάξει την κλιματική αλλαγή στην στρατηγική για τη διαχείριση κινδύνων.

Αυτά τα ευρήματα αποτυπώνουν στοιχεία μελετών της PwC, τα οποία παρουσίασε ο Μάριος Ψάλτης, διευθύνων σύμβουλος της PwC Ελλάδας. Ειδικότερα, παρότι 8 στους 10 Έλληνες διευθύνοντες

συμβούλους εκφράζουν αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή, μόλις το 28% έχει εντάξει την κλιματική αλλαγή στη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων. Όσον αφορά στις πρακτικές ESG, ενώ το 58% δηλώνει ότι σκοπεύει να αυξήσει την υλοποίηση ESG δράσεων το επόμενο διάστημα, το υπόλοιπο 42% δηλώνει ότι δεν σκοπεύει να προχωρήσει σε οποιαδήποτε μεταβολή.

Ο Δημήτρης Σακίμης, ESG Leader, Sustainability and Climate Change

Services στην PwC Greece, συμπλήρωσε ότι από το 2023-2024 και οι μιση εισηγμένες εταιρείες θα καλούνται να δημοσιεύουν πληροφορίες για ESG. Την άποψη πως η εφαρμογή του ESG στην Ελλάδα πραγματοποιείται σε τρεις ταχύτητες εξέφρασε η Κατερίνα Ρόγγα, Principal, Risk Advisory, Risk & Sustainability Services στην Deloitte Greece. «Στην Ελλάδα βρισκόμαστε κάπου στη μέση και χρειάζεται να γίνουν πολλά σε σχέση με το πώς οι εταιρείες θα αντιληφθούν το τι θα πρέπει να εφαρμόσουν», δήλωσε.

ταξίδια

Αφιέρωμα:
10 αξέχαστες
πεζοπορικές
διαδρομές

φθινόπωρο
στη φύση

ΚΥΡΙΑΚΗ
31/10

ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

Κυριακή, 31 Οκτωβρίου 2020

www.kathimerini.gr

Κίνητρα για ενεργειακή αναβάθμιση ακινήτων

Και για παραγωγή ηλιακής ενέργειας σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Η στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων για να επενδύσουν από τη μια στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας –μέσα από την ενεργειακή αναβάθμιση των ακινήτων– και από την άλλη στην παραγωγή «φθηνής» ενέργειας, κυρίως από τον ήλιο, είναι η επόμενη προτεραιότητα της κυβέρνησης προκειμένου να δοθεί μόνιμη απάντηση στην ενεργειακή κρίση.

Η εξέλιξη των τιμών στην ενέργεια δείχνει ότι ακόμη και τα 500 εκατ. ευρώ του πακέτου στήριξης θα αποδειχθούν πολύ λίγα για να απορροφήσουν τις πολύ μεγάλες επιβαρύνσεις, πέραν του ότι πολύ μεγάλος αριθμός νοικοκυριών και επιχειρήσεων είτε δεν θα έχει λαμβάνειν από το συγκεκριμένο «πακέτο» είτε το μεριδίό του θα είναι πολύ μικρό μπροστά στον όγκο των επιβαρύνσεων.

Το «Εξοικονομώ»

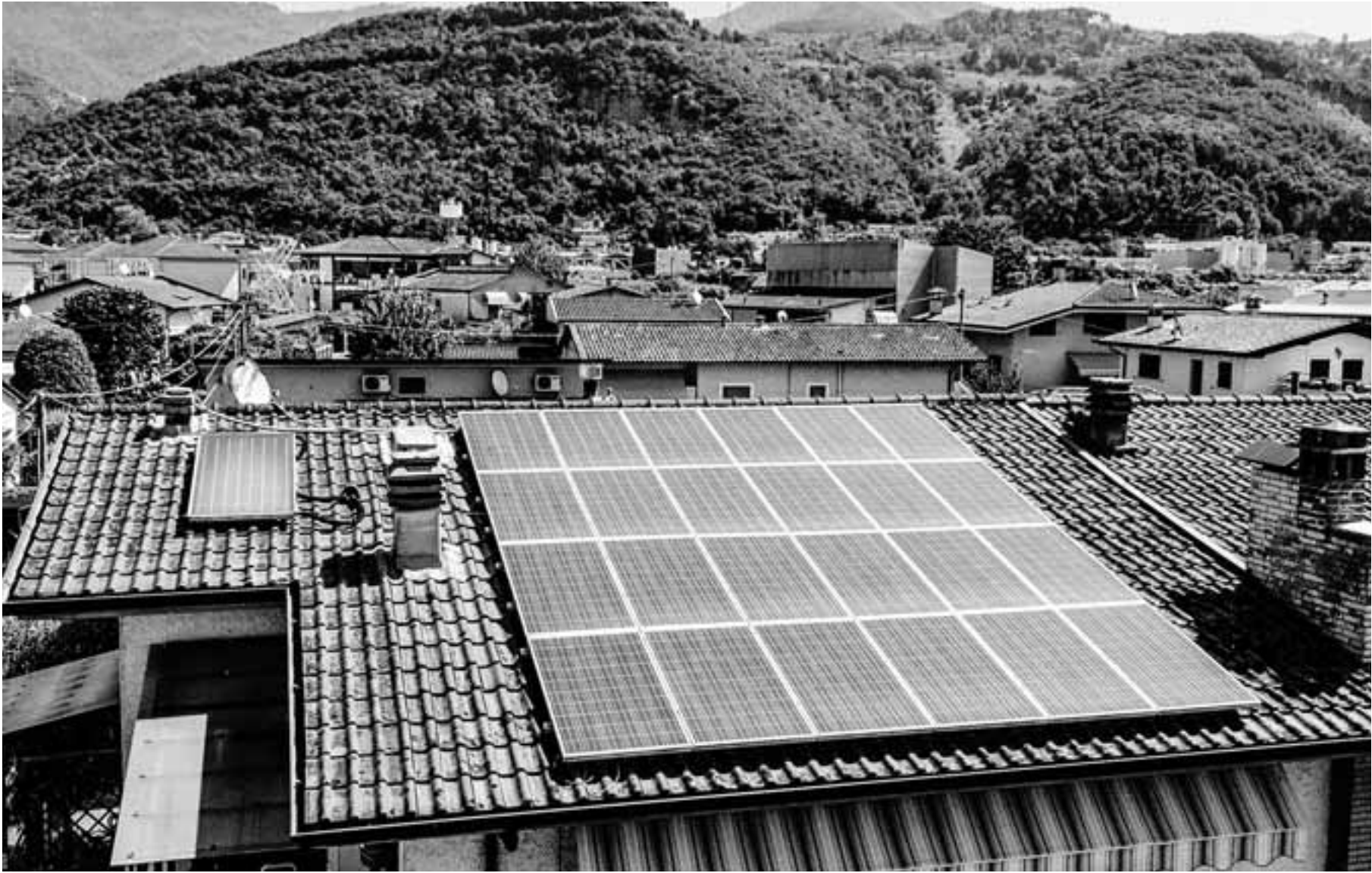
Η νέα φάση του «Εξοικονομώ» προγραμματίζεται να ξεκινήσει άμεσα, με στόχο –μέσα από τον νέο τρόπο επιλογής των δικαιούχων– να σπριχτούν κατά προτεραιότητα τα φτωχότερα νοικοκυριά με τα πιο ενεργοβόρα ακίνητα και στις πιο «δύσκολες» περιοχές της χώρας. Για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες που ήδη ξεκίνησαν να παραλαμβάνουν πολύ φουσκωμένους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, προωθείται το μέτρο των «υπεραποσβέσεων» για τις πράσινες επενδύσεις, το οποίο σχεδιάζεται ήδη για έναν χρόνο και τώρα μπαίνει στο στάδιο της υλοποίησης. Το πλέγμα των μέτρων συμπληρώνει και η αναθεώρηση του πλαισίου για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ακόμη και από νοικοκυριά, ώστε ένα μέρος των ενεργειακών αναγκών να καλύπτεται από τη φθηνή ηλιακή ενέργεια.

Όσο υψηλότερες είναι οι τιμές της ενέργειας τόσο ισχυρότερο γίνεται το κίνητρο της επένδυσης για τη μείωση της κατανάλωσης είτε ρεύματος είτε φυσικού αερίου είτε πετρελαίου. Εν

μέσω δε της «τέλειας καταιγίδας», ο χρόνος απόσβεσης των πράσινων επενδύσεων περιορίζεται σημαντικά, ακόμη και στα 5-6 χρόνια. Το ζητούμενο επομένως είναι να καλλιεργηθεί «επενδυτική κουλτούρα» και από νοικοκυριά και από επιχειρήσεις, κάτι βέβαια που για να προχωρήσει προϋποθέτει και τη στήριξη του τραπεζικού συστήματος, ώστε να λυθεί και το μείζον θέμα της χρηματοδότησης. Η συγκυρία ευνοεί την προώθηση πράσινων επενδύσεων από τα νοικοκυριά με σχετική αξιοποίηση αποταμιεύσεων. Τη στιγμή που οι αποδόσεις στους τραπεζικούς λογαριασμούς ή στα ομόλογα είναι μηδενικές, λύσεις που διασφαλίζουν μείωση του ενεργειακού κόστους ακόμη και κατά 70%-80% μπορούν να αποσβεστούν ταχύτητα, ειδικά αν συνδυαστούν με τα προωθούμενα φορολογικά και οικονομικά κίνητρα. Η αύξηση όλων των καυσίμων ουσιαστικά μεταφράζεται ως αύξηση της απόδοσης της επένδυσης σε εξοικονόμηση ενέργειας. Και αυτό διότι:

1. Η κιλοβατώρα του φυσικού αερίου είναι αυτή τη στιγμή διπλάσια σε σχέση με πέρυσι (εκτιμάται στα 9-10 λεπτά από 4-5 λεπτά πέρυσι).
2. Η εκτόξευση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος προκαλεί (για τον Σεπτέμβριο) αύξηση κατά 11-12 λεπτά ανά κιλοβατώρα λόγω της εφαρμογής της ρήτρας αναπροσαρμογής. Για τα νοικοκυριά που καταναλώνουν έως 300 κιλοβατώρες οι επιβαρύνσεις περιορίζονται στα 6 λεπτά λόγω της κρατικής επιδότησης, για τις επιχειρήσεις όμως της μέσης τάσης οι ανατιμήσεις των 11-12 λεπτών περνούν ολόκληρες στον εκκαθαριστικό λογαριασμό.

Να σημειωθεί ότι για τα νοικοκυριά που καταναλώνουν ρεύμα για τη θέρμανση, ο χειμώνας θα είναι πολύ δύσκολος, καθώς οι 300 κιλοβατώρες ανά μήνα που επιδοτούνται δεν φτάνουν και για θέρμανση. Από την άλλη, ήδη η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας εμφανίζεται σημαντικά αυξημένη τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο,

Η αναθεώρηση του πλαισίου για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, ακόμη και από νοικοκυριά, ώστε να διασφαλιστεί ότι ένα σημαντικό μέρος των ενεργειακών αναγκών θα καλύπτεται στο εξής από τη φθηνή ηλιακή ενέργεια, αποτελεί ένα από τα μέτρα για να μειωθούν οι λογαριασμοί ρεύματος.

Στόχος, να δοθεί μόνιμη απάντηση στην ενεργειακή κρίση για όσο το δυνατόν περισσότερα νοικοκυριά και επαγγελματίες.

μήνα κατά τον οποίο έκλεισε στα 134 ευρώ η μεγαβατώρα (ο.σ. Πέμπτη και Παρασκευή κινήθηκε στα 242 και 209 ευρώ αντίστοιχα).

3. Στο πετρέλαιο κίνησης η τιμή έχει ανατιμηθεί κατά 33% σε σχέση με πέρυσι, ενώ το υγραέριο κίνησης έχει αυξηθεί κατά 36%. Η απλή αμόλυβδη έχει ανατιμηθεί κατά 24% και η σούπερ αμόλυβδη κατά 17%, με το πετρέλαιο θέρμανσης να ανατιμάται φέτος κατά 46% σε μέσο πανελλαδικό επίπεδο, με την τιμή του να φτάνει στα 1,164 ευρώ.

Η αποδοτικότερη επένδυση αυτή που καταναλώνουν ρεύμα για τη θέρμανση, ο χειμώνας θα είναι πολύ δύσκολος, καθώς οι 300 κιλοβατώρες ανά μήνα που επιδοτούνται δεν φτάνουν και για θέρμανση. Από την άλλη, ήδη η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας εμφανίζεται σημαντικά αυξημένη τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο,

να χρειάζεται 185 kwh ανά τετραγωνικό μέτρο για να θερμανθεί όσολά, ενώ αν μονωθεί η κατανάλωση μπορεί να πέσει στις 55 κιλοβατώρες. Αν υποθεθεί ότι αυτή η μονοκατοικία θερμαίνεται με πετρέλαιο θέρμανσης, με βάση τις τρέχουσες τιμές του πετρελαίου, το κόστος για ένα ακίνητο 120 τετραγωνικών μπορεί να πέσει στα 710 ευρώ τον χρόνο αντί για 2.400 ευρώ που θα χρειάζονταν χωρίς τη μόνωση. Ετσι, ακόμη και αν το κόστος της παρεμβάσης στο κτίσμα φτάνει στα 10.000 ευρώ, η απόσβεση μπορεί να επιτευχθεί ακόμη και στα 6 χρόνια (ο.σ. αν υποθεθεί βέβαια ότι οι τιμές του πετρελαίου θέρμανσης θα διατηρηθούν σε αυτά τα επίπεδα επί μακρόν).

Οι υπεραποσβέσεις

Ο στόχος των κινήτρων που προωθούνται είναι να συμπιεστεί ακόμη περισσότερο ο χρόνος της απόσβεσης. Δεδομένου ότι οι επιδοτήσεις στο κόστος παρεμβάσεων μέσω του «εξοικονομώ» μπορούν να φτάσουν το 70%, η περίοδος απόσβεσης μπορεί να φταλίστει ακόμη και κάτω από τα 4-5 χρόνια. Αντίστοιχα είναι η περίπτωση του μέτρου των υπεραποσβέσεων, καθώς η μείωση του χρόνου απόσβεσης διασφαλίζεται μέσα από τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης.

Ο γρίφος της ρήτρας αναπροσαρμογής

Πώς μπορεί να υπολογιστεί ένας καταναλωτής την επιβάρυνση που του προκαλεί η λεγόμενη «ρήτρα αναπροσαρμογής», την οποία έχει ήδη αρχίσει να πληρώνει μέσα από τον λογαριασμό του ρεύματος (και ανεξάρτητα από τον πάροχο με τον οποίο συνεργάζεται). Πρώτον πρέπει να εντοπίσει τον μαθηματικό τύπο υπολογισμού της ρήτρας, ο οποίος βρίσκεται σε ένα άρθρο της σύμβασης που έχει υπογράψει. Πρακτικά, η ρήτρα υπολογίζεται από τον πολλαπλασιασμό της μέσης μηνιαίας τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας (ο.σ. ο εντοπισμός της προϋποθέτει ότι θα ανατρέξει κάποιος στα στοιχεία του χρηματιστηρίου ενέργειας) με έναν συντελεστή προσαύξησης της τάξεως του 15%-18%, ανάλογα με την πολιτική της κάθε εταιρείας. Με βάση τα στοιχεία του Σεπτεμβρίου (ο.σ. μέση μηνιαία τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στα 134,75 ευρώ), αυτή η επιβάρυνση φτάνει στα 160 έως 172 ευρώ ανά 1.000 κιλοβατώρες ή στα 16 έως 17 λεπτά ανά κιλοβατώρα. Από αυτό το ποσό, όμως, αφαιρείται ένα ποσό της τάξεως των 40-50 ευρώ. Είναι το όριο τιμής πάνω από το οποίο ενεργοποιείται η ρήτρα. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο στις

περισσότερες εταιρείες ρήτρα αναπροσαρμογής δεν είχε εμφανιστεί στους λογαριασμούς πριν από τον Μάρτιο του 2021. Από τότε άρχισε η τιμή να «τσιμπάει» πάνω από τα 50 ευρώ και έκτοτε ακολούθησε το... ράλι, με αποκορύφωμα το υψηλό του Σεπτεμβρίου και των 134,75 ευρώ. Κατά συνέπεια, για τον συγκεκριμένο μήνα η επιβάρυνση ανέρχεται στα 11-12 λεπτά, ανάλογα με την κάθε εταιρεία. Αυτό το ποσό προστίθεται στην τιμή που έχει συμφωνήσει ο καταναλωτής με την κάθε εταιρεία (ο.σ. μπορεί να κυμαίνεται από τα 4 λεπτά του ευρώ και να φτάνει έως τα 11 λεπτά του ευρώ). Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη η τιμολογιακή πολιτική της κάθε εταιρείας. Δηλαδή το ποια είναι η ονομαστική χρήση της κιλοβατώρας αλλά και το αν απορροφάται ένα μέρος της επιβάρυνσης από τη ρήτρα αναπροσαρμογής ή όχι. Αυτές τις διαδικασίες σύγκρισης ο μέσος καταναλωτής δεν μπορεί να τις κάνει, κάτι που αναδεικνύει το πόσο σημαντικό είναι η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας να δώσει τη δυνατότητα ορθής ενημέρωσης των νοικοκυριών μέσα από το σχετικό ηλεκτρονικό εργαλείο ενημέρωσης.

Το 50% των προ πανδημίας εσόδων ανέκτησε στο 8μηνο ο τουρισμός

Μεγάλη αύξηση στα 756 ευρώ της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι, από 590 ευρώ το 2019

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις κατά το οκτάμηνο της φετινής χρονιάς διαμορφώθηκαν στο 50% εκείνων της αντίστοιχης περιόδου του 2019, ενώ η ταξιδιωτική κίνηση διαμορφώθηκε στο 40%.

Διαφοροποίηση που εξηγείται από τη μεγάλη αύξηση της μέσης κατά κεφαλήν ταξιδιωτικής δαπάνης ανά ταξίδι και συγκεκριμένα στα 756,4 ευρώ φέτος από 590,8 το 2019. Οι περισσότεροι ταξιδιώτες στο οκτάμηνο ήρθαν από τη Γερμανία, ενώ πρέπει να επισημανθεί και η ισχυρή δυναμική που καταγράφουν οι αφίξεις από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου τα τουριστικά έσοδα ανήλθαν στα 6,5 δισ. από 13,2 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος, την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2021 οι ταξιδιωτικές εισπράξεις εμφάνισαν αύξηση κατά 135,7% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020 και διαμορφώθηκαν στα 6,582 δισεκατομμύρια ευρώ. Το 2019 το αντίστοιχο διάστημα βρίσκονταν στα 13,22 δισ. Η άνοδος σε σχέση με το 2020 αποδίδεται στην αύξηση των εισπράξεων από κατοίκους των χωρών της Ε.Ε. κατά 146,2%, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 4,465 δισ. ευρώ, καθώς και τον εισπράξεων από κατοίκους των χωρών εκτός Ε.Ε. κατά 102,0%, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 1,971 δισ. ευρώ. Ειδικότερα,

Συνολικά στο οκτάμηνο ήρθαν 8.624 εκατομμύρια ταξιδιώτες. Οι περισσότεροι ήταν από τη Γερμανία, ενώ πρέπει να επισημανθεί και η ισχυρή δυναμική που καταγράφουν οι αφίξεις από τις ΗΠΑ.

οι εισπράξεις από τη Γερμανία αυξήθηκαν κατά 114,7% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2020 και διαμορφώθηκαν στο 1,264 δισ., ενώ οι εισπράξεις από τη Γαλλία εμφάνισαν άνοδο κατά 207,7% και διαμορφώθηκαν στα 731 εκατ. Από τις χώρες εκτός της Ε.Ε., αύξηση κατά

75,2% παρουσίασαν οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 787 εκατ. Οι εισπράξεις από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 371,5% και διαμορφώθηκαν στα 340 εκατ., ενώ αυτές από τη Ρωσία αυξήθηκαν κατά 414,1% και διαμορφώθηκαν στα 58 εκατ.

Όσον αφορά στην εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση κατά το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2021, αυτή αυξήθηκε κατά 79,2% και διαμορφώθηκε σε 8,624 εκατομμύρια ταξιδιωτές έναντι 4,813 εκατομμυρίων ταξιδιωτών την αντίστοιχη περίοδο του 2020 και 21,842 εκατομμυρίων στο οκτάμηνο του 2019.

Η κίνηση μέσω αεροδρομίων αυξήθηκε κατά 98,4%, ενώ αυτή μέσω οδικών συντορικών σταθμών κατά 34,4%. Η κίνηση από τις χώρες της Ε.Ε. διαμορφώθηκε σε 6,201 εκατομμύρια ταξιδιώτες, παρουσιάζοντας άνοδο κατά 97,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020, και από χώρες εκτός Ε.Ε. διαμορφώθηκε σε 2,423 εκατομμύρια ταξιδιώτες, αυξημένη κατά 45,0%. Όσον αφορά στην ταξιδιωτική κίνηση από τη Γερμανία, παρουσίασε άνοδο σε σχέση με πέρυσι κατά 111,1% και διαμορφώθηκε σε 1,534 εκατομμύρια, ενώ αυτή από τη Γαλλία αυξήθηκε κατά 184,8%, σε 775.000. Από το Ηνωμένο Βασίλειο οι ταξιδιώτες αυξήθηκαν κατά 37,0%, στις 723.000, ενώ από τις ΗΠΑ κατά 127,2%, σε 211.000. Από τη Ρωσία η ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε κατά 142,6%, στις 54.000 ταξιδιώτες. Με βάση αυτά τα μεγέθη το ταξιδιωτικό ισοζύγιο, που προομετρά την ισορροπία μεταξύ εισερχόμενου και εξερχόμενου τουρισμού κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2021, εμφάνισε πλεόνασμα 5,971 δισ. ευρώ έναντι πλεονάσματος 2,185 δισεκατομμυρίων την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Οι καθαρές εισπράξεις από τον τουρισμό αντιστάθμισαν κατά 38,5% το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών κατά 75,0% στο σύνολο των καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Τουριστική ανάκαμψη στο νότιο Αιγαίο

Ο πιο πολύτιμος παίκτης στον αγώνα για την ανάκαμψη του τουρισμού αναδεικνύεται το νότιο Αιγαίο, σημειώνοντας πολύ υψηλό βαθμό ανθεκτικότητας, ενώ τουλάχιστον για τον Οκτώβριο του 2021 αναμένεται να ξεπεράσει ακόμη και τις επιδόσεις του 2019.

Με βάση στοιχεία των απευθείας διεθνών αφίξεων στα πέντε διεθνή αεροδρόμια του νοτίου Αιγαίου, ο φετινός Οκτώβριος, μέσα στο δυσμενές περιβάλλον της πανδημίας, αναμένεται να υπερβεί την τουριστική κίνηση του 2019, αφού μέχρι τη μέση του μήνα η Ρόδος και η Κως πέτυχαν ήδη ανάκαμψη άνω του 80%, η Μύκονος 64%, ενώ η Σαντορίνη στις 17 Οκτωβρίου είχε ήδη περισσότερες αφίξεις από όσες είχε σημειώσει μέχρι τις 31 Ο-

κτωβρίου του 2019. Σε περιφερειακό επίπεδο, έως τις 17 Οκτωβρίου, το νότιο Αιγαίο υποδέχθηκε περίπου 300.000 επισκέπτες, όταν η 31η Οκτωβρίου του 2019 έκλεισε με 357.608 διεθνείς αφίξεις.

Ακόμη καλύτερη παρουσιάζεται η εικόνα στα μικρότερα νησιά του νοτίου Αιγαίου, όπως το Καστελλόριζο, οι Λειψοί, η Χάλκη κ.ά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η πληρότητα των ξενοδοχείων και καταλυμάτων στο Καστελλόριζο κινήθηκε τον Οκτώβριο σε ποσοστά άνω του 80%.

Κυκλάδες και Δωδεκάνησα μετρούν 3.179.551 διεθνείς αφίξεις, οι οποίες αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω με την επέκταση της τουριστικής περιόδου μέχρι και τα μέσα Νοεμβρίου, όπου σημειώνονται κρατήσεις.

Μικρές οι απώλειες του διαθέσιμου εισοδήματος

Παρά τη βαθιά ύφεση λόγω της πανδημίας, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών μειώθηκε μόνο κατά 3,3 δισ. ευρώ ή 2,7% (από 121,8 δισ. ευρώ στα 118,5 δισ. ευρώ) αφού το μεγαλύτερο μέρος των απωλειών αναπληρώθηκε από τις κρατικές ενισχύσεις. Ταυτόχρονα, με την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας και τους περιορισμούς στις μετακινήσεις, μειώθηκε κατά 11,1 δισ. ευρώ ή 8,8% η τελική καταναλωτική δαπάνη (από 126,6 δισ. ευρώ σε 115,5 δισ. ευρώ). Ως αποτέλεσμα πέρασε σε θετικό έδαφος η αποταμίευση, που αυξήθηκε κατά 2,6% έναντι μείωσης 3,8% το 2019.

Σύμφωνα επίσης με τους επίσηους μην χρηματοοικονομικούς λογαρια-

σμούς θεσμικών τομέων, που δημοσιοποίησε η ΕΛΣΤΑΤ:

Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ήταν 19,3% το 2020 σε σύγκριση με 18,5% το 2019. Το 2020 καταγράφηκε έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών ύψους 12,6 δισ. ευρώ έναντι ελλείμματος 3,2 δισ. ευρώ που είχε καταγραφεί το 2019. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ανήλθαν σε 52,9 δισ. ευρώ και οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σε 65,5 δισ. ευρώ.

Η συνολική οικονομία παρουσίασε καθαρή λήψη δανείων 9,7 δισ. ευρώ σε σύγκριση με την αλλοδαπή, ενώ το 2019 η καθαρή λήψη δανείων ανέρχονταν σε 2 δισ. ευρώ.

Οι ανατιμήσεις μπορεί να πλήξουν τον τουρισμό

«Καμπανάκι» από τον επικεφαλής της Fraport Greece, Αλεξάντερ Τσινέλ, για το κόστος των διακοπών στην Ελλάδα

Συνέντευξη στον ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟ

Αδιαμφισβήτητη είναι η ανάκαμψη που καταγράφει από το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς η επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια της χώρας, ύστερα από την επίσημη έναρξη της τουριστικής περιόδου στα μέσα Μαΐου. Το καλοκαίρι ξεκίνησε με πολύ περισσότερες αφίξεις και ολοκληρώθηκε, σε ορισμένες περιοχές, με διπλασιασμό τους, σε σχέση με το 2020, μια χρονιά αυξημένων αβεβαιότητας. Οι καλές αυτές επιδόσεις συνεχίζονται και το φθινόπωρο, με την τουριστική περίοδο να έχει επεκταθεί. Τα παραπάνω αποτελούν τη μία όψη της πορείας του ελληνικού τουρισμού μετά την έξοδο του από την «εντατική» και τη δραματική συρρίκνωση των αφίξεων.

Την άλλη όψη, που διαθέτει πολλές αποχρώσεις και σκιές, περιγράφει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Αλεξάντερ Τσινέλ, διευθύνων σύμβουλος της Fraport Greece, της εταιρείας που διαχειρίζεται από τον Απρίλιο του 2017 τα 14 μεγαλύτερα αεροδρόμια εκτός Αθηνών. Η εταιρεία παραχώρησε ολοκληρώσε, φέτος, τη ριζική αναβάθμιση των 14 περιφερειακών αερολιμένων, μια επένδυση 440 εκατ. ευρώ – από τις σημαντικότερες του ομίλου Fraport παγκοσμίως, όπως αναφέρει ο κ. Τσινέλ.

Όμως ο CEO της Fraport Greece είναι προσεκτικός ως προς τις προβλέψεις του για το 2022. Εστω κι αν, έως ένα βαθμό, τα δύσκολα έχουν περάσει, η καθίζηση του ταξιδιού είχε καταστροφικές επιπτώσεις για την εταιρεία που απώλεσε τα 2/3 της δραστηριότητας της. Κι εκτός του ότι θα χρειαστεί χρόνος ωστόσο τα μεγέθη ανακάμψουν, ο δρόμος προς την κανονικότητα έχει πολλά εμπόδια, όπως η διαφαινόμενη οριζόντια αύξηση τιμών σε προϊόντα και υπηρεσίες. Το ενδεχόμενο αυτό, όπως τονίζει, θα μπορούσε να πλήξει καιρίαι την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας σε μια συγκυρία κατά την οποία αγορές ανταγωνιστικές, όπως η Ασία, η Αυστραλία, η Βόρεια Αμερική, ανοίγουν και ο πόλεμος τιμών για την προσέλκυση τουριστών θα κορυφωθεί.

– **Είστε ικανοποιημένος από την έως τώρα πορεία της επένδυσής σας στην Ελλάδα;**

– Απολύτως. Η Fraport πίστεψε στην Ελλάδα σε δύσκολες περιόδους χωρίς ποτέ

Η Τουρκία, που αποτελεί ισχυρό ανταγωνιστή της Ελλάδας, θα ακολουθηθεί ιδιαίτερα επιθετική στρατηγική τιμών.

να κάνει πίσω, καθώς είχε πάντα εμπιστοσύνη στη δυναμική της χώρας τόσο ως τουριστικού προορισμού όσο και ως αγοράς. Επομένως είμαστε πολύ χαρούμενοι με την επενδυτική μας απόφαση, ενώ και οι μέτοχοί μας είναι αρκούντως ικανοποιημένοι με τον τρόπο που η Fraport Greece λειτουργεί και θεωρούν ότι η παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές επενδύσεις του ομίλου παγκοσμίως.

– **Πώς θα διαμορφωθούν οι επιδόσεις των 14 περιφερειακών αεροδρομίων φέτος;**

– Εκτιμούμε ότι φέτος η επιβατική κίνηση στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια θα διαμορφωθεί στα επίπεδα του 55% του 2019, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 17 εκατομμύρια επιβάτες έναντι 30,2 εκατ. το 2019. Την περασμένη εβδομάδα ξεπεράσαμε το όριο των 15 εκατομμυρίων επιβατών, ενώ τον χειμώνα υπολογίζουμε ότι θα βρισκόμαστε στο ίδιο επίπεδο διαθέσιμης από τις αεροπορικές εταιρείες χωρητικότητας, με χρονικό σημείο αναφοράς το 2019.

– **Πότε εκτιμάτε ότι η επιβατική κίνηση θα επιστρέψει στα επίπεδα του 2019;**

– Αυτό θα μπορούσε να συμβεί ακόμη και την επόμενη χρονιά, επειδή η Ελλάδα έχει εμφανίσει ισχυρή ανάκαμψη, ενώ σε ορισμένες ημέρες η επιβατική κίνηση είναι ελαφρώς μεγαλύτερη συγκριτικά με το 2019. Η τάση αυτή, που αποδεικνύει την αντοχή και την επιστροφή της Ελλάδας ως προορισμού, θα μπορούσε να εμφανιστεί και την επόμενη χρονιά. Υπάρχει όμως ένα «αλλά» που συνδέεται με σειρά αστάθμητων παραγόντων που εκτιμούμε ότι θα παρουσιαστούν την επόμενη χρονιά και καθιστούν δύσκολη εξέλιωση τη διατύπωση ασφαλών προβλέψεων. Για παράδειγμα, η Τουρκία, που

Ο δρόμος προς την κανονικότητα έχει πολλά εμπόδια, όπως η διαφαινόμενη οριζόντια αύξηση τιμών σε προϊόντα και υπηρεσίες, επισημαίνει ο Αλεξάντερ Τσινέλ, διευθύνων σύμβουλος της Fraport Greece, της εταιρείας που διαχειρίζεται τα 14 μεγαλύτερα αεροδρόμια εκτός Αθηνών.

αποτελεί ισχυρό ανταγωνιστή της Ελλάδας στον τουρισμό, θα ακολουθήσει ιδιαίτερα επιθετική στρατηγική τιμών. Επίσης, η Ασία, η Αυστραλία, η Βόρεια Αμερική, που παραμένουν κλειστές για τους τουρίστες, αποτελούν εξίσου ανταγωνιστικές αγορές προς την Ελλάδα για μερίδα ταξιδιωτών. Δεν ξέρουμε, δηλαδή, την επί-

δραση στον ελληνικό τουρισμό από το «άνοιγμα» των συγκεκριμένων αγορών. Σε κάθε περίπτωση γνωρίζουμε ότι οι αεροπορικές εταιρείες, όπως η Aegean, η Air France-KLM, η Ryanair, η Easyjet και η Wizz Air, είναι ικανοποιημένες με τις επιδόσεις τους αυτήν τη χρονιά, σχεδιάζοντας να επενδύσουν στην ενίσχυση της

χωρητικότητάς τους στην Ελλάδα τον επόμενο χρόνο.

Εκτιμούμε ότι την επόμενη χρονιά η επιβατική μας κίνηση θα διαμορφωθεί σε 25 εκατ. επιβάτες. Αυτό όμως δεν πρόκειται παρά για υπόθεση εργασίας, που είναι σε συνάρτηση με την εξέλιξη της πανδημίας.

Η επιβατική κίνηση φέτος θα φτάσει στα επίπεδα του 55% του 2019

– **Πώς αξιολογείτε τα μέτρα στήριξης της ελληνικής κυβέρνησης για τον κλάδο των αερομεταφορών;**

– Πρώτα απ' όλα να πούμε ότι η ελληνική κυβέρνηση υιοθέτησε μια ευρύτερα ολοκληρωμένη και συμπαγή στρατηγική ενίσχυσης και στήριξης των εταιρειών που είχαν πληγεί λόγω της πανδημίας. Θα ήθελα, όμως, να τονίσω το εξής. Είπα νωρίτερα ότι φέτος η ανάκαμψη για τη Fraport Greece θα διαμορφωθεί στα επίπεδα του 55% του 2019. Ωστόσο δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το 2020 βρεθήκαμε αντιμέτωποι με την καταστροφή, έχοντας απωλέσει τα 2/3 της δραστηριότητάς μας. Ακόμη και το γεγονός ότι τον περασμένο Αύγουστο ανακτήσαμε το 80% της κίνησης του 2019, δεν επαρκεί για μια επιχείρηση όπως η δική μας, όπου η βάση κόστους είναι σταθερή, για να αποσβηθούν οι καταστροφικές επιπτώσεις της πανδημίας. Ωστόσο είναι σημαντικό ότι η κυβέρνηση ανακοίνωσε, ήδη από τα τέλη Απριλίου, την πολιτική που θα ακολουθήσει στον τομέα του ταξιδιού, η οποία δεν άλλαξε καθ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού. Ως εκ τούτου, όλοι οι παίκτες του τουρισμού, οι αερομεταφορείς και οι τουρ operators ανέκτησαν την εμπιστοσύνη

τους στην Ελλάδα ως χώρα που κάνει πράξη όσα λέει, σε αντίθεση με άλλα κράτη που άνοιξαν και ξανάκλεισαν. Αυτή η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης είναι σημαντική και για την επόμενη χρονιά.

– **Σχεδιάζετε νέες επενδύσεις;**

– Η Fraport Greece έχει ολοκληρώσει το επενδυτικό της πρόγραμμα, έχοντας δημιουργήσει μια χωρητικότητα που καλύπτει τις ανάγκες μέχρι το 2030. Παράλληλα πραγματοποιούμε, συνεχώς, εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης. Όσον αφορά ευρύτερα τα υπόλοιπα περιφερειακά αεροδρόμια, η μπτρική μας εταιρεία εξετάζει, παγίως, νέες ευκαιρίες. Τόσο, όμως, η εταιρεία όσο και οι υπόλοιποι παίκτες του τουρισμού παρακολουθούμε στενά τις αποφάσεις της κυβέρνησης σχετικά με το μοντέλο παραχώρησης του αεροδρομίου Καλαμάτας, όπως κι αν αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει οδηγό για την αξιοποίηση των υπόλοιπων αερολιμένων. Να διευκρινίσουμε ότι η επιβατική κίνηση 300.000 ατόμων αποτελεί όριο κερδοφορίας, ενώ η ενδεχόμενη εκδήλωση ενδιάμεσων για το αεροδρόμιο Καλαμάτας είναι απόφαση που θα λάβουν όλοι η Fraport Greece, αλλά οι μέτοχοί της.

– **Ποιες είναι οι προβλέψεις σας για την πορεία του τουρισμού και ευρύτερα του ταξιδιού;**

Το ταξίδι αναψυχής θα ανακάμψει ταχύτατα, καθώς η τουριστική εμπειρία δεν μπορεί να υποκατασταθεί από βιντεοκλήσεις.

– Εκτιμώ ότι το ταξίδι αναψυχής θα ανακάμψει ταχύτατα, καθώς η τουριστική εμπειρία δεν μπορεί να υποκατασταθεί από βιντεοκλήσεις. Αντίθετα, το επιχειρηματικό ταξίδι, που δεν επηρεάζει σημαντικά τη δική μας δραστηριότητα, αλλά έχει σημαντική συμβολή στην επιβατική κίνηση μεγάλων αεροδρομίων, όπως του Χίθροου, του Σαρλ ντε Γκωλ και της Φρανκφούρτης, θα χρειαστεί πολύ χρόνο για να ανακάμψει. Όσον αφορά τις αεροπορικές εταιρείες εκτιμώ ότι οι συγχωνεύσεις θα συνεχιστούν και μικροί παίκτες θα βγουν εκτός αγοράς: η Ellinair αποτελεί μια τέτοια είδους περίπτωση. Ωστόσο βλέπουμε εταιρείες, όπως η Ryanair, αλλά και μεγάλοι όμιλοι,

όπως η Air France - KLM, η British Airways, η Iberia και η Lufthansa, να εξέρχονται ισχυρότεροι από την πανδημική κρίση. Ταυτόχρονα, νέες αεροπορικές εταιρείες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό αγοράζουν μοντέρνα αεροσκάφη και αυξάνουν σημαντικά τους στόλους τους.

– **Βρίσκεστε στον όμιλο Fraport από το 2001. Ποιες αλλαγές έχουν συντελεστεί έκτοτε στον κλάδο των αερομεταφορών;**

– Δίχως αμφισβήτηση τα τελευταία χρόνια η COVID-19 έχει φέρει τα πάνω κάτω, έχοντας αλλάξει τον προσανατολισμό των αερομεταφορών που εκλήθησαν να διαχειριστούν άμεσα και αποτελεσματικά το disruption. Ο κλάδος όμως, είχε ήδη βρεθεί ενώπιον πολλών και ραγδαίων αλλαγών, εάν αναλογιστούμε ότι πριν από 20 χρόνια είχαμε εδραιωμένους μεγάλους εθνικούς αερομεταφορείς, για τους οποίους τα δεδομένα άλλαξαν ριζικά μετά την εισοδο στην αγορά της Ryanair, που θέτει στο επίκεντρο το χαμηλό κόστος, την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα. Θα έλεγα πως και η Fraport Greece είναι σταθερά προσλω-

– **Πότε προβλέπετε ότι θα ανακάμψουν τα οικονομικά μεγέθη της Fraport Greece;**

– Είναι σε συνάρτηση με την πορεία της ανάκαμψης το επόμενο έτος, η οποία είναι δύσκολο να προβλεφθεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμη και για τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο πασχίζουμε να εκτιμήσουμε τις τάσεις που πρόκειται να επικρατήσουν, καθώς αυτήν τη στιγμή η ορατότητα για το μέλλον είναι πολύ χαμηλή.

Για παράδειγμα, η ύπαρξη, διεθνώς, εντονών πληθωριστικών τάσεων, η αύξηση των τιμών ενέργειας, τα προβλήματα στις αλυσίδες εφοδιασμού θα μπορούσαν να αλλάξουν εντελώς τα δεδομένα. Εάν λοιπόν, για παράδειγμα, αυξηθεί το συνολικό κόστος διακοπών, εξέλιξη που θα ήταν κατανοητή έως ένα βαθμό, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης των αυξήσεων, δίχως αμφισβήτηση η ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας θα πληγεί.

Η Ελλάδα έχει ένα εξαιρετικό προϊόν, όπως και εξαιρετική προσφορά, αλλά δεν πρέπει να λησμονούμε ότι οι τουρίστες είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στις μεταβολές των τιμών. Εάν, λοιπόν, καταγραφόταν μια μαζική αύξηση των τιμών στα ξενοδοχεία, στα εστιατόρια και ευρύτερα στις υπηρεσίες, τότε θα δημιουργούνταν στη χώρα μια δυναμική που δεν έχει προβλεφθεί και θα τροφοδοτούνταν και από το γεγονός ότι η χώρα έχει ανταγωνιστριες αγορές, όπως η Τουρκία, που διαθέτουν ισοτιμία σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάκαμψη των μεγεθών εξαρτάται από το πόσο γρήγορα οι επιβάτες θα επιστρέψουν στο ταξίδι. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί είτε μέσα στο 2022 είτε αργότερα, δεδομένου ότι υπάρχει σειρά αστάθμητων παραγόντων που ενδέχεται να ανακύψουν και είναι δύσκολο να ικνλησθούν. Πάντως, τα σημάδια είναι πολύ θετικά. Οι αεροπορικές βρίσκονται σε θέση ετοιμότητας, αλλά οι εταιρείες, απλώς, διαθέτουν θέσεις, δηλαδή δεν αποφασίζουν ποιος πρόκειται να ταξιδέψει και πού. Τα άτομα αποφασίζουν πώς και πού θα δαπανήσουν τα χρήματά τους, με το θετικό στοιχείο είναι ότι η Ελλάδα είναι ιδιαίτερα δημοφιλής τουριστικός προορισμός. Αυτή η θετική τάση πρέπει να συνεχιστεί και να μην ανακατιστεί από το ενδεχόμενο της οριζόντιας αύξησης τιμών.

Η δημοσιονομική χαλάρωση δεν είναι η νέα κανονικότητα

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Τα κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τα οποία ξεκίνησε ξανά ο διάλογος για τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες, την περασμένη εβδομάδα, δείχνουν να επιβεβαιώνουν τον κανόνα ότι η Ευρώπη προχωρεί πάντα με αργά βήματα, αποφεύγοντας τις ρήξεις και επιδιώκοντας συναινέσεις μεταξύ των αντιτιθέμενων απόψεων στους κόλπους της. Αν και είναι νωρίς για τελικά συμπεράσματα, μια και ο λόγος των «θεμελίων λίθων» της Ε.Ε., Γερμανίας και Γαλλίας, δεν θα ακουστεί ξεκάθαρα προτού οι δύο χώρες αποκτήσουν τις νέες κυβερνήσεις τους, στην Αθήνα η κυβέρνηση εισπράττει το μήνυμα ότι δεν είναι καιρός για χαλάρωση, αλλά για άσκηση υπεύθυνης δημοσιονομικής πολιτικής. «Δεν θα πάμε σε κείναισιν πολιτική και έχουν λάθος όσοι βλέπουν κάτι τέτοιο, με αφορμή και την αποχώρηση του Βάντινγκ από την Bundesbank», σχολίαζε πηγή του οικονομικού επιτελείου.

Στα θετικά, με βάση τα πρώτα σήματα που δόθηκαν, είναι η διαφαινόμενη πρό-

θεση αλλαγής της διάταξης για το χρέος. Είναι μια θηλιά για την Ελλάδα, αφού προβλέπει ότι αυτό πρέπει να μειώνεται κατά το 1/20 ετησίως του υπερβάλλοντος ποσοστού του στόχου 60% του ΑΕΠ. «Αν εφαρμόζοταν αυτό κατά γράμμα, η Ιταλία θα έπρεπε να επιτυγχάνει δημοσιονομικά πλεονάσματα 6%-7% του ΑΕΠ της κάθε χρόνο, κάτι που δεν είναι φικτό και δεν έχει νόημα», είπε ο επικεφαλής του ESM, Κλάους Ρέγκλινγκ. Δήλωση με βαρύτητα, καθώς ο αξιωματούχος θεωρείται ότι εκφράζει κατά κανόνα τη γερμανική επίσημη γραμμή. Από την άλλη πλευρά, αμετακίνητος δείχνει ο στόχος για έλλειμμα 3% του ΑΕΠ, αν και ίσως με κάποιο περιθώριο ευελιξίας, προκειμένου για την πραγματοποίηση επενδύσεων στην πράσινη και ψηφιακή κατεύθυνση. Όπως επισημαίνεται στο κείμενο, πρέπει να δημιουργείται δημοσιονομικός χώρος στις καλές εποχές, για να υπάρχει περιθώριο δημοσιονομικών μέτρων στήριξης στις κακές. Εννοεί και την παραπάνω, στην κυβέρνηση θεωρούν –αν και με διαφορετική ένταση τα επιμέρους στελέχη της– ότι η ρήτρα γενικής

Ο επικεφαλής του ESM, Κλάους Ρέγκλινγκ, άφησε να εννοηθεί ότι υπάρχει πρόθεση αλλαγής της διάταξης για το χρέος.

Το 2023 οι κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας λίγο-πολύ θα ισχύσουν και πάλι, λένε στο οικονομικό επιτελείο.

διαφυγής από τους περιοριστικούς κανόνες, που ισχύει για φέτος και του χρόνου, δεν πρέπει να αποτελέσει αφορμή για «ξεχείλωση» του ελλείμματος. «Έχουμε έλλειμμα 9,9% του ΑΕΠ», τονίζουν, θυμίζοντας ότι τα στοιχεία της Eurostat που δημοσιοποιήθηκαν την περασμένη εβδομάδα έδειξαν ότι η Ελλάδα το 2020 είχε το δεύτερο υψηλότερο έλλειμμα και το υψηλότερο χρέος στην Ε.Ε.

Τα μεγάλα «αγκάθια»

Στο οικονομικό επιτελείο έχουν σοβα-ρούς λόγους να κοιμούνται ανήσυχοι:

• Η συνέχιση της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όταν θα αποσυρθεί το έκτακτο πρόγραμμα λόγω παν-

δημίας (PEPP), κάτι που όλα δείχνουν ότι θα γίνει τον Μάρτιο, θα κριθεί τον Δεκέμβριο. Η Φρανκφούρτη θα θελήσει διαφωτισμούς, αφού η χώρα δεν έχει επενδυτική βαθμίδα και η δημοσιονομική συμπεριφορά της ασφαλώς θα μετρήσει.

• Η έξοδος από το καθεστώς ενισχυμένων εποπτείας, που έχει θέσει ως στόχο η κυβέρνηση για το 2022, προϋποθέτει θετική εισήγηση της Κομισιόν, κάτι που με τη σειρά του απαιτεί εκδήλωση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί και, φυσικά, συνεπή δημοσιονομική πολιτική.

Την ίδια ώρα:

• Οι δικαστικές αποφάσεις που εκκρεμούν για τα αναδρομικά των συντάξεων μπορεί να αποτελέσουν δημοσιονομική βόμβα.

• Μια νέα απειλή για το χρέος, αλλά και για τις τράπεζες και τον ρυθμό αποκλιμάκωσης των κόκκινων δανείων έχει ανακαμφεί, μετά την παρέμβαση της Eurostat για τον «Ηρακλή». Η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία υποστηρίζει ότι οι εγγυήσεις του κράτους στο πλαίσιο του

«Ηρακλή» δεν δίνονται με όρους αγοράς, εκτιμά ότι θα καταπέσουν και ζητάει να εγγραφούν εκ των προτέρων στο χρέος. Πρόκειται για 11 δισ. ευρώ που έχουν δοθεί έως τώρα και οι στόχος είναι να φτάσουν τα 23 δισ. ευρώ. Η κυβέρνηση απάντησε αντικρούοντας τα επιχειρήματα, αλλά η υπόθεση δεν έχει ληξει. Σε επιστολή της η Eurostat περιορίστηκε να απαντήσει, σύμφωνα με πληροφορίες, ότι θα εξεταστεί τα ελληνικά επιχειρήματα.

«Θέλει προσοχή»

Ετσι, με δεδομένο ότι πρέπει να επιστρέψουμε σε πρωτογενή πλεονάσματα το 2023 και ότι οι κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας λίγο-πολύ θα ισχύσουν και πάλι, στο οικονομικό επιτελείο υποστηρίζουν ότι πρέπει να δώσουμε δειγμάτων υπεύθυνης γραφής από φέτος. «Το 2021 θέλει προσοχή», υπογραμμίζουν. «Πρέπει να δοθεί η αίσθηση πως η χώρα κυβερνάται με λογική, να διατηρήσουμε την εμπιστοσύνη του Eurogroup. Και ο κόσμος πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι η χαλάρωση δεν είναι η νέα κανονικότητα».

Με μικρή άνοδο και χαμηλό τζίρο έκλεισε το Χρηματιστήριο

Για πέμπτη συνεχόμενη συνεδρίαση πάνω από τις 900 μονάδες ο Γενικός Δείκτης

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Επιφυλακτικές κινήσεις πάνω από τις 900 μονάδες σημειώθηκαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με τους επενδυτές να περιορίζονται σε επιλεκτικές τοποθετήσεις, έπειτα και από την επεισοδιακή συνεδρίαση των δύο ωρών μόλις της Δευτέρας. Και όλα αυτά τη στιγμή που το κλίμα στις βασικές ευρωπαϊκές αγορές ήταν ιδιαίτερα θετικό λόγω των καλών νέων από το μέτωπο των αποτελεσμάτων τρίτου τρίμνου.

Με τις στηρίξεις να έρχονται από μία μικρή μερίδα blue chips και τις τράπεζες να υποαποδίδουν, ο Γενικός Δείκτης το μόνο που κατάφερε ήταν να υπερασπιστεί τις 900 μονάδες. Πάντως, μετράμε την πέμπτη συνεχόμενη ημέρα πάνω από αυτό το επίπεδο και σύμφωνα με εγχώριους αναλυτές, οι επόμενες συνεδρίες ενδέχεται

Το σενάριο ανοδικής κίνησης στο Χ.Α. στο τελευταίο δίμηνο του έτους είναι πιθανό.

να είναι κρίσιμες για τη βραχυπρόθεσμη πορεία του Γενικού Δείκτη. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι το Χ.Α. έχει ήδη εισέλθει σε περίοδο αποτελεσμάτων (κυρίως της μεγάλης κεφαλαιοποίησης), οι κινήσεις των επενδυτών αναμένεται να είναι «ζυγισμένες», αν και εκτιμάται πως το φινάλε του έτους έχει καλές πιθανότητες να είναι εντυπωσιακό.

Ετσι, στα στατιστικά της Τρίτης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,10% στις 902,09 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 51,29 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,15% στις 2.180,85 μονάδες, ενώ στις 1.429,45 μονάδες και με κέρδη 0,47% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Από το σύνολο των blue chips χθες ξεχώρισαν οι Βιοχάλκο και Jumbo με κέρδη 2,74% και 2,65% και οι Μυτιλήνες και Σαράντης με άνοδο άνω του 1%.

Από το σύνολο των blue chips ξεχώρισαν οι Βιοχάλκο και Jumbo με κέρδη 2,74% και 2,65% και ακολούθησαν Μυτιλήνες και Σαράντης με άνοδο άνω του 1%, ενώ απώλειες άνω του 2% κατέγραψαν τα ΕΛΠΕ και ο

ΔΑΜΗΕ. Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε και υποχώρησε κατά 0,34% στις 584,40 μονάδες, με την Alpha Bank να καταγράφει απώλειες της τάξης του 1,07% και την Εθνική Τράπεζα να κλείνει στο -0,30%, ενώ

αμετάβλητη στα 0,91 ευρώ έκλεισε και η Τράπεζα Πειραιώς. Επειτα από την πορεία του Οκτωβρίου αλλά και τις εξελίξεις διεθνώς και εγχωρίως, δημιουργούνται πάντως προσδοκίες για ένα θετικό φινάλε της φετινής χρονιάς στο ελληνικό χρηματιστήριο, όπως εκτιμά ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή».

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει, η χρηματοοικονομική κρίση στην Κίνα αποφεύγεται, προσώρας τουλάχιστον, ενώ η Fed όσο και η ΕΚΤ διαμνύνουν ότι δεν θα δρομολογήσουν τη μείωση των παρεμβατικών επιτοκίων τους εντός του 2022. Με τα δεδομένα αυτά, οι αναταράξεις των ασιατικών αγορών εξομαλύνονται, στις αμερικανικές αγορές οι δείκτες επανέρχονται στα ιστορικά υψηλά και στην Ευρώπη οι δείκτες ανακάμπτουν μετά τον πτωτικό Σεπτέμβριο.

Στο ελληνικό χρηματιστήριο, οι ξένοι οίκοι αναφέρονται με θετικό τρόπο τόσο για την ελληνική οικονομία όσο και για το χρηματιστήριο, το εγχείρημα της ΑΜΚ της ΔΕΗ βρίσκεται στην τελική του φάση και, παράλληλα, υπάρχουν πολλά θετικά γεγονότα, όπως η έλευση της ιταλικής Financieri για τα Ναυπηγεία Ελευσίνας, η ενεργειακή συμφωνία Ελλάδος - Αιγύπτου - Κύπρου, ενώ δεδομένη θεωρείται η αναβάθμιση του ΔΑΜΗΕ αφού η Ελλάδα γίνεται ενεργειακός κόμβος.

Ετσι, και με οδηγό τον τραπεζικό κλάδο που σταδιακά εκκαθαρίζει τα κόκκινα δάνεια, ο Γενικός Δείκτης ξεπέρασε τις 900 μονάδες και βλέπει αισιόδοξα τη συνέχεια. Λαμβάνοντας δε υπόψη τον επόμενο μήνα, αναμένεται η αναδιάρθρωση των δεικτών της MSCI με την προσδοκία αύξησης του αριθμού ελληνικών μετοχών και η Moody's είναι πιθανό να αναβαθμίσει την Ελλάδα, το σενάριο ανοδικής κίνησης του Γενικού Δείκτη στο τελευταίο δίμηνο του έτους (year-end rally) είναι πιθανό να συμβεί, αρκεί να υπάρξει συναλλακτική αναβάθμιση και δεν διαταραχθεί το εξωτερικό περιβάλλον από δυσμενείς για την επενδυτική ψυχολογία εξελίξεις.

Φλερτάρουν με υψηλό διετίας οι ευρωπαϊκές αγορές

Τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο και πλέον ετών έφτασαν χθες οι ευρωπαϊκές μετοχές, για να κλείσουν τελικά λίγο χαμηλότερα. Καθοριστικός παράγοντας ήταν το κλίμα αισιοδοξίας χάρη στα ικανοποιητικά αποτελέσματα που είχαν ανακοινώσει νωρίτερα σειρά ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, από την τράπεζα UBS μέχρι τη βιομηχανία Reckitt Benckiser.

Παρά την ανσυχία για την εκτόξευση των τιμών των πρώτων ωλών και το μπλοκάρισμα στην εφοδιαστική αλυσίδα με συνεπακόλουθο την εκτόξευση του πληθωρισμού, τα καλά αποτελέσματα των εταιρειών του Euro Stoxx 600 καταδεικνύουν ότι ο Οκτώβριος θα κλείσει με συνολικά κέρδη των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων και ότι θα αναπληρωθούν οι απώλειες του Σεπτεμβρίου.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Euro Stoxx 600 έκλεισε χθες με κέρδη 0,8%, στις 475,74 μονάδες, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο μετά το ρεκόρ των 475,83 μονάδων που σημείωσε τον Αύγουστο. Ο τομέας των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είχε άνοδο 0,9% χάρη στη μεγαλύτερη σε διαχείριση πλούτου επενδυτική τράπεζα, τη UBS, που ανακοίνωσε τα υψηλότερα κέρδη από το 2015.

Παράλληλα, η βιομηχανία απολυμαντικών Reckitt Benckiser Group σημείωσε άλμα 5,8% και ήταν από τους πλέον κερδοσμήνους του δείκτη FTSE 100 του Λονδίνου, τον οποίο και εξώθησε ανοδικά όταν αναβάθμισε την πρόβλεψή της για το σύνολο του έτους και ανακοίνωσε πωλήσεις τρίτου τριμήνου πάνω από τις εκτιμήσεις. Ετσι ο δείκτης FTSE 100 έκλεισε με κέρδη 0,7%, ο Χετρά DAX της Φρανκφούρτης στο +1,01% και ο CAC 40 του Παρισιού με κέρδη 0,8%. Επίσης, η ελβετική φαρμακοβιομηχανία Novartis σημείωσε άνοδο 1,1%, καθώς νωρίτερα είχε ανακοινώσει αύξηση κερδών ενώ προβλέπει και αυξημένες πωλήσεις.

Ανάμεσα στους επιμέρους κλά-

Η άνοδος του Οκτωβρίου εκτιμάται ότι θα υπερκαλύψει τις απώλειες του Σεπτεμβρίου στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια.

Τα καλά εταιρικά αποτελέσματα δημιουργούν θετικό κλίμα και ωθούν τους δείκτες υψηλότερα.

dους, ο ευρωπαϊκός κλάδος των ταξιδιωτικών επιχειρήσεων, της ψυχαγωγίας και των ξενοδοχείων σημείωσε τη μεγαλύτερη άνοδο, με την εταιρεία διαχείρισης ξενοδοχείων Whitbread να καταγράφει κέρδη 1,9%. Μιλώντας στο Reuters, ο Στιούαρτ Κολ, οικονομολόγος της Equiti Capital, τόνισε ότι «πολλές εταιρείες έχουν επωφεληθεί από τις υψηλές τιμές που χρεώνουν», ενώ ο ίδιος προβλέπει πως επικείται μια καλή περίοδος για τα κέρδη των ευρωπαϊκών εταιρειών.

REUTERS, BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				Tokyo/Τόκιο			
Εταιρείες	Πάν από το κλείσιμο	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	(Σε γιέν)
3M COMPANY	182.28	-0.0658		AIJINOMOTO	3290	-0.21	
ALCOA CORP	49.775	-2.7262		ASAHI GROUP HL	5047	2.31	
ALLEGHANY CRP	686.885	1.1881		ASTELLAS PHARM	1967.5	1.92	
ALTRIA GROUP	48.11	0.3337		AXA	5075	1.58	
AMAZON COM	3382.76	1.879		CANON INC	2727	-3.91	
AMER EXPRESS C	181.13	-0.6472		CASIO COMPUTER	1670	0.85	
AMER INTL GROU	59.42	-0.3689		CITIZEN WATCH	519	1.37	
AMGEN	208.98	0.6502		CREDIT SAISON	1453	1.61	
APPLE INC	149.425	0.5281		DAIWA SEC GROU	667.3	1.46	
BANK OF AMERIC	48.21	1.4734		SUBARU	2261.5	0.87	
BAXTER INTL IN	81.75	0.4794		FUJIFILM HOLDI	8804	0.78	
BOEING CO	209.9704	-1.3621		FUJITSU LTD	21825	1.99	
BRISTOL MYERS	58.105	0.5103		HINO MOTORS	1116	0.63	
CAMPBELL SOUP	40.675	1.1816		HITACHI	6775	0.64	
CATERPILLAR IN	200.61	-0.7913		HONDA MOTOR	3411	0.47	
CIGNA CORP	215.175	-0.2064		ISUZU MOTORS	1545	3.55	
CHEVRON	114.47	0.5446		KAWASAKI HVY I	2361	-1.75	
CISCO SYSTEMS	56.005	1.5687		KAJIMA CORP	1437	0.63	
CITIGROUP	71.08	0.353		KEIO	5780	0	
CERVECERIAS	16.96	1.4961		KOBE STEEL	694	2.97	
COCA-COLA CO	54.44	0.3872		KONICA MINOLTA	575	-2.87	
COLGATE PALMOL	76.01	1.1578		JTEKT	1039	1.37	
DANAOS CORP	74.07	-2.5266		MITSUB UFJ FG	640.2	-0.48	
DIANA SHIPPING	5.215	-2.5234		MITSUBISHI COR	3628	1.8	
DOW INC	58.96	0.4258		MITSUBISHI MOT	363	-0.55	
DUPONT DE NMOU	72.17	0.3337		NEC CORPORATIO	6290	1.13	
ENTERGY CP	104.32	0.5106		NIKON HLDS	2248	0.22	
EXXON MOBIL	65.8858	2.3866		NIKON CORP	1248	-3.11	
FEDEX CORP	238.16	1.1725		NIPRON SUIASAN	5047	1.87	
FORD MOTOR CO	15.9293	-0.4419		NISSAN MOTOR C	588.2	1.54	
INTL BUS MACHI	127.05	-0.4632		NOMURA HOLDING	557.2	1.18	
GENERAL DYNAMI	204.63	-1.5776		NISSAN CHEMICA	6400	2.07	
GENERAL ELEC C	107.66	2.2412		NIPPON PAPER I	1180		
GOLDM SACHS GR	418.66	0.9427		OBAYASHI CORP	973	0.62	
HALLIBURTON CO	26.2606	0.1427		ODAKYU ELEC RA	2479	0.08	
HARTFORD FINL	73.32	-0.6504		OII HOLDINGS	570	1.42	
HP INC	30.1	-1.7303		OSAKA GAS	1876	0.32	
HOME DEPOT INC	370.835	-0.1145		RICOH CO LTD	1100	-1.35	
INTEL CORP	48.285	-2.2769		SECOM	7839	1.32	
JOHNSON JOHNSO	165.58	0.9142		SEVEN & I HLDO	4798	1.5	
JPMORGAN CHASE	171.97	0.6026		SHARP CORP	1384	0.29	
LAZARD	52.45	-0.9817		SHIMIZU CORP	851	0.35	
MCDONALD'S COR	236.91	-0.1812		SHISEIDO	7525	1.33	
MERCK & CO	81.79	0.1592		SONY GROUP COR	13410	2.64	
MICROSOFT CP	309.9	0.5744		SMFG	3809	-0.42	
3M COMPANY	182.3	-0.0548		SUMITOMO CHEM	574	-0.69	
MORGAN STANLEY	103.72	1.7761		SUZUKI	885	1.49	
NIKE INC CL B	163.71	-0.3106		TAISEI CORP	3655	1.11	
NORFOLK SOUTHE	289.29	0.6821		TDK CORPORATION	4140	4.02	
PFIZER INC	43.52	0.8575		TOBU RAILWAY	2851	0.39	
PROCTER & GAMB	142.8	1.3845		TOKIO MARINE H	6018	-0.28	
ROCKWELL AUTOM	316.5	0.2598		TORAY INDUSTRI	703.5	0.17	
SCHLUMBERGER L	34.455	0.2765		TREND MICRO	6450	1.42	
SOUTHERN	63.43	0.9871		TSNMI	1195	0.93	
STEALTHGAS	2.55	0.3937		TOPRY INDS LTD	703.5	0.17	
TSAKOS ENERGY	9.1	-1.8339		TOSHIBA CORP	4785	-0.31	
UNISYS CORP	24.93	0.2816		TOYOB0	1371	0.07	
UNITEDHEALTH G	455.45	1.3259		TOYOTA MOTOR C	1980	1.72	
US BANCORP	62.565	0.072		YAMAHA CORP	7260	1.54	
VERIZON COMMS	53.0302	0.8562					

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1618	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5465
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	132,47	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,4620
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4361
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,700	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,4124
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4392	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	9,0335
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,84178	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16,408,24
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΤΑΡΙΑΣ	365,29	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,7178
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6009	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	87,0820
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9468	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1354,11
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	9,9848	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	23,4016
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0684	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,8174
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	150,00	ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6172
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,6828	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	58,947
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5225	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5637
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	80,6417	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,456
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	10,9744	PANT ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	17,1309
ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ			
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021			
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ		1,1729	
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ		0,8600	
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ		7,4361	
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ		10,1758	
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ			
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)			
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	
ΠΑΛΙΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	353,43	426,14	
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	353,43	426,14	
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	353,43	422,34	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	902,09	901,15	0,94	0,10%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.180,85	2.177,63	3,22	0,15%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.683,93	5.517,16	166,77	3,02%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.061,14	3.054,67	6,47	0,21%
ATHEX SELECT PLUS	3.412,32	3.409,83	2,49	0,07%
ATHEX SELECT	4.560,71	4.543,84	16,87	0,37%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	442,31	443,82	-1,51	-0,34%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.503,00	4.464,19	38,81	0,87%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.463,52	1.456,66	6,86	0,47%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.456,77	2.442,50	14,27	0,58%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	539,45	538,13	1,32	0,25%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.542,35	1.540,75	1,60	0,10%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	584,40	586,40	-2,00	-0,34%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.054,84	5.120,48	-65,64	-1,28%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	749,48	753,71	-4,23	-0,56%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.839,60	3.807,17	32,43	0,85%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	50,77	50,68	0,09	0,18%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.452,56	7.267,20	185,36	2,55%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.014,05	10.928,48	85,57	0,78%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.303,06	7.191,59	111,47	1,55%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.218,10	3.230,60	-12,50	-0,39%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.570,35	3.613,05	-42,70	-1,18%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.131,08	2.114,87	16,21	0,77%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.968,36	1.943,35	25,01	1,29%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.344,24	4.350,22	-5,98	-0,14%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.951,07	4.969,21	-18,14	-0,37%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	20.029.280,63
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.631.308,98
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	3.898.788,10
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.746.726,38
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.576.834,05
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.657.139,49
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.992.420,49
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.468.386,88
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	827.624,09
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	536.153,03
ΚΑΠΝΟΣ	447.300,00
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	424.202,26
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	412.662,24
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	380.184,85
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	378.430,93
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	353.374,24
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝ. ΟΧΗΜΑΤΑ	320.717,09
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	318.026,99
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	271.316,37
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	265.596,37
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	263.999,82
ΥΔΡΕΥΣΗ	145.993,08
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	141.079,84
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	115.841,60
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	99.236,23
ΧΑΛΥΒΑΣ	91.701,07
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	90.514,74

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	3,360	4,35%	ΦΙΕΡΑΤΕΣ (ΚΟ)	0,566	-5,67%
EPSILON NET (ΚΟ)	17,300	2,98%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	1,600	-3,03%
ENTERSOFT (ΚΟ)	5,220	2,76%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	5,990	-2,44%
ΝΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	4,500	2,74%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,540	-2,31%
ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΑ (ΚΟ)	3,080	2,67%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,294	-2,00%
JUMBO (ΚΟ)	13,160	2,65%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	7,540	-1,57%
BYTE COMPUTER (ΚΟ)	2,920	2,46%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	1,084	-1,45%
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	7,930	2,45%	ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT(ΚΟ)	7,290	-1,42%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	2,300	2,45%	ΑΤΤΙCΑ BANK (ΚΟ)	3,920	-1,38%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,280	2,40%	ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,108	-1,07%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΑ (ΚΟ)
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	ΡΗΟΝΕΙΣ VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)
ΟΤΕ (ΚΟ)	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)
ΔΕΗ (ΚΟ)	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)
ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT(ΚΟ)	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT(ΚΟ)
JUMBO (ΚΟ)	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	72	131	3.629
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	10
FTSE/Χ.Α. Large Cap	72	131	3.619
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	915	9.850	281.467
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	25	62	5.825
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	277	5.194	73.215
ΑΤΤΙCΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	77
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	0	0	164
CEMERGY HOLDINGS (ΚΑ)	18	418	11.610
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	5	54	9.295
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	69	1.017	29.452
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	1	863
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	11	3.317
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	12	33	8.059
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	9	47	1.563
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	25	59	2.374
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	23	65	6.402
JUMBO (ΚΟ)	69	105	1.944
ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT(ΚΟ)	42	178	5.574
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	8	435	23.700
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	9	15	2.774
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	64	260	6.477
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	88	1.072	33.003
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4	21	1.104
ΟΤΕ (ΚΟ)	13	71	2.266
ΟΛΠ (ΚΟ)	7	11	441
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	24	185	25.729
ΔΕΗ (ΚΟ)	81	404	15.055
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	5	22	2.235
TITAN CEMENT (ΚΑ)	5	21	1.185
ΝΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	28	89	7.764
Δικαιώματα σε Δείκτες	22	248	1.066
FTSE/Χ.Α. Large Cap	22	248	1.066
Δικαιώματα σε Μετοχές	23	128	1.199
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	653
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	101
ΟΤΕ (ΚΟ)	3	21	40
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	20	107	405
Συνολική Δραστηριότητα	1.032	10.357	287.361

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 26 Οκτωβρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.8200	0.8400	0.8237	0.5740	535	0.8200	0.8400	0.8400	2.69
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.0100	1.0200	1.0104	0.2310	"7,631"	1.0100	1.0200	1.0200	0.99
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3820	0.3820	0.3820	0.0000	"3,410"	0.3820	0.3980	0.3820	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0645	0.0705	0.0667	-0.2000	"6,104"	0.0650	0.0705	0.0705	-1.40
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0.0890	0.0890	0.0890	-0.6010	"10,000"	0.0000	0.0870	0.0890	-6.32
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						1.5600	1.5800		
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.5600	1.6000		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0205		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0380	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3300	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0.0000	0.1160		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0695		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0.0040	0.0040	0.0040	0.0500	"4,555"	0.0025	0.0040	0.0040	14.29
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0.2100	0.2400		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						1.0000	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0.1320	0.1320	0.1320	-0.3000	580	0.1320	0.1440	0.1320	-2.22
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0145	0.0165	0.0158	0.0300	"1,160"	0.0145	0.0165	0.0165	6.45
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0930	0.1090		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0000	0.0505		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.5350	0.6400		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1.8000	1.8700		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0.1370	0.1380		
ΤΟΚΗ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0570	0.0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΔΒΚΑ	ΔΕΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.6300	0.0000		
ΚΥΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5250	0.5400	0.5269	-0.3100	"14,101"	0.5250	0.5400	0.5250	-1.87
ΚΥΠΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.1200	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2.5800	2.6000	2.5817	4.7080	"1,215"	2.5600	2.6000	2.5800	2.38

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΗ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0080	0.0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1.3200	1.4000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0.2200	0.2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8200	0.8200	0.8200	1.0000	56	0.0000	0.8200	0.8200	1.23
ΦΡΟΥ	ALNIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2820	0.2960		

Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.1500		

Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	0.0910	0.0910	0.0910	0.0000	"7,090"	0.0910	0.0940	0.0910	0.00
Ακίνητα Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD. (Σ)									
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΕ	0.0470	0.0500	0.0470	-0.4100	"17,800"	0.0000	0.0500	0.0500	-3.85
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΕ (Σ)						0.0000	0.2900		

«Κυκλώνας-βόμβα» στην Καλιφόρνια

Από τις καταστροφικές πυρκαγιές στις φονικές πλημμύρες μέσα σε λίγες ημέρες

Η χρονιά που βαδίζει προς το τέλος της χαρακτηρίστηκε από διαδοχικά ακραία καιρικά φαινόμενα, που έπληξαν κάθε γωνία του πλανήτη, αφήνοντας πίσω τους ανθρώπινες απώλειες και ανυπολόγιστες υλικές ζημιές. Τις τελευταίες ημέρες στο «μάτι» της κλιματικής κρίσης βρίσκεται η Καλιφόρνια, η οποία πλήττεται από έναν «κυκλώνα-βόμβα» ή «ατμοσφαιρικό ποταμό», όπως λένε οι ειδικοί. Καταρρακτώδεις βροχές και θυελλώδεις άνεμοι συνόδευσαν την άφιξη του «ποταμού» υγρασίας που μεταφέρθηκε στην πολιτεία από τον Ειρηνικό Ωκεανό.

Η ισχυρή καταιγίδα κινήθηκε προς τον Νότο της πολιτείας, με αποτέλεσμα να μεταβληθούν σε ορμητικούς χειμάρρους οι δρόμοι, να ξεριζωθούν δένδρα και να σημειωθούν κατολισθήσεις λίθων και λάσπης, ιδιαίτερα σε περιοχές που είχαν πληγεί πρόσφατα από δασικές πυρκαγιές.

Ρεκόρ βροχοπτώσεων

Τα ρεκόρ βροχοπτώσεων καταρρίπτονται διαδοχικά το τελευταίο διήμερο, ενώ στα μεγαλύτερα υψόμετρα, στον ορεινό όγκο της Σιέρα Νεβάδα, έπεσαν σημαντικοί όγκοι χιονιού. Πλημμύρες έχουν ήδη καταγραφεί στην περιοχή του κόλπου του Σαν Φρανσίσκο, ενώ υπερχειλίσαν ποτάμια στις οιοπαγωγούς κοιμητίες Νάπα και Σονόμα. Πυλώνες του ηλεκτρικού δικτύου ξεριζώθηκαν από τους ισχυρούς ανέμους με συνέπεια χιλιάδες σπιτικά να μείνουν χωρίς ρεύμα.

Η μετεωρολογική υπηρεσία της Καλιφόρνιας ανέφερε ότι «το τελευταίο 24ωρο θα μείνει χαραγμένο στη μνήμη των κατοίκων της περιοχής του κόλπου του Σαν Φρανσίσκο ως η περίοδος του «ατμοσφαιρικού ποταμού». Η πραγματικότητα είναι ότι η πολιτεία πήγε από την κόλαση των δασικών πυρκαγιών και της ξηρασίας στον ζόφο των πλημμυρών μέσα σε έναν μόνο μετεωρολογικό κύκλο», σημειώνοντας ότι η βροχοπτώση των τελευταίων ημερών στην περιοχή του Σαν Φρανσίσκο υπήρξε πρωτοφανής. Η Κυριακή υπήρξε η τέταρτη, κατά σειράν, ημέρα όσον αφορά τον όγκο των υδάτων που έπεσαν από την έναρξη τήρησης τέτοιων αρχείων την εποχή του «πυρετού του χρυσού». Λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων

7-9 Ιαν. 2021 Καταιγίδα Φιλομένα: Η βαρύτερη χιονόπτωση των τελευταίων 50 ετών στην Ιβηρική άφισε πίσω της 5 νεκρούς και ζημιές 2,2 δισ. δολ.

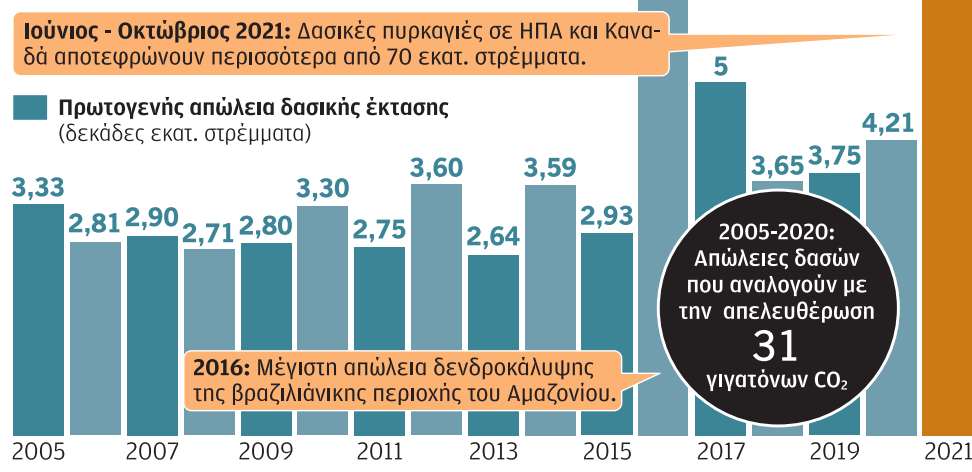
28-31 Ιαν. Κυκλώνας Ανα: Τροπική καταιγίδα πλήττει τα νησιά Φίτζι, με ανέμους 140 χλμ./ώρα και 500 χιλ. βροχής, εκτοπίζοντας πάνω από 7.600 κατοίκους.

11-20 Φεβρ. Χιονοθύελλες του Αγίου Βαλεντίνου: Πάνω από 4,2 εκατ. κάτοικοι των κεντρικών και νότιων πολιτειών των ΗΠΑ μένουν χωρίς ηλεκτροδότηση. Στο Χιούστον του Τέξας η θερμοκρασία φτάνει τους -11° C. 223 νεκροί.

15 Μαρτίου Αμμοθύελλα στο Πεκίνο: Η χειρότερη της δεκαετίας, εκτοξεύοντας την ατμοσφαιρική ρύπανση 160 φορές πάνω από τα όρια.

PHFEE: World Resources Institute, Center for Disaster Philanthropy, Natural Resources Canada, UN, Graphic News / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Getty Images

2021: Από την κατάψυξη στον καύσωνα και από τις πλημμύρες στις πυρκαγιές

17-26 Μαρτίου Ανατ. Αυστραλία: Οι χειρότερες πλημμύρες των τελευταίων 60 ετών. Σε μία εβδομάδα πέφτουν στη Νέα Νότια Ουαλλία 81.900 δισ. λίτρα νερού.

3-12 Απριλίου Κυκλώνας Σερόγια: Περισσότεροι από 272 νεκροί όταν ο τροπικός κυκλώνας πλήττει το Ανατ. Τιμόρ και τη Δ. Αυστραλία.

Ιούνιος - Οκτώβριος ΗΠΑ και Καναδάς: Πλήττονται από δασικές πυρκαγιές που αποτεφρώνουν 70 εκατ. στρέμματα γης. Στις 29/6, το θερμομέτρο στο Λίτον δείχνει 49,6° C, απόλυτο ρεκόρ για τον Καναδά.

22 Ιουν., Καύσωνας: Η Μόσχα καταγράφει την υψηλότερη θερμοκρασία του αιώνα, 34,7° C.

Ιούνιος - Ιούλιος Ειρηνικός: Θερμικός θόλος: Ακραία υψηλές θερμοκρασίες, από την άνοδο του Ειρηνικού, πλήττουν τη δυτική Β. Αμερική.

14-15 Ιουλ.: Πλημμύρες στην Ευρώπη: Στη Δ. Ευρώπη όγκοι νερού που αντιστοιχούν σε δύο μήνες έντονης βροχοπτώσης πέφτουν εντός δύο ημερών. Τουλάχιστον 242 νεκροί και ζημιές 10 δισ. δολ.

21 Ιουλ. - 9 Αυγ. Δασικές πυρκαγιές: Η Εύβοια, η Ρόδος, δασικές περιοχές βόρεια και νοτιοανατολικά της Αθήνας και περιοχές της Πελοποννήσου καταστρέφονται από τις πυρκαγιές. Το δριμύτερο κύμα καύσωνα των τελευταίων δεκαετιών εκκινάσει τον υδράργυρο άνω των 40° C.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

REUTERS, A.P.

Με μικρό καλάθι για συμφωνίες στη σύνοδο COP26

ΛΟΝΔΙΝΟ. Η απουσία της βασίλισσας Ελισάβετ από τη λειτουργία στο παρεκκλήσι των Αγίων Πάντων στο Γουίνδσορ, την Κυριακή, είχε στόχο -σύμφωνα με το παλάτι- να ξεκουραστεί, ώστε να μετάσχει στη σύνοδο της Γλασκώβης για το κλίμα. Η απροσδιόριστη αδιαθεσία της 95χρονης βασίλισσας - η οποία πέρασε μια νύχτα στο νοσοκομείο την περασμένη εβδομάδα - έρχεται τη στιγμή που ο πλανήτης έχει στρέψει το βλέμμα στη Βρετανία για την αντιμετώπιση της υπαρκτής κρίσης που συνιστά η κλιματική απειλή.

Λιγότερο από μια εβδομάδα πριν από την έναρξη της συνόδου COP26, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Μετεωρολογίας δημοσίευσε στοιχεία που δείχνουν ότι οι ρύποι στην ατμόσφαιρα βρίσκονται στα χειρότερα επίπεδα όλων των εποχών. Συγκεκριμένα, το 2020 είχαμε νέο ρεκόρ συγκέντρωσης ρύπων στην ατμόσφαιρα, με τη μέση παγκόσμια συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα να φθάνει τα 413,2 μέρη ανά εκατομμύριο, αύξηση 149% σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα. Εναν χρόνο νωρίτερα, η συγκέντρωση ήταν 410,7 μέρη ανά εκατομμύριο, ενώ πριν από το 2015 ήταν κάτω από τα 400 μέρη ανά εκατομμύριο.

Εκτός στόχων

«Με τους τρέχοντες ρυθμούς αύξησης στις συγκεντρώσεις αερίων του θερμοκηπίου, στο τέλος του αιώνα η αύξηση της θερμοκρασίας θα ξεπερνάει κατά πολύ τους στόχους του Παρισιού για αύξηση 1,5 έως 2 βαθμούς Κελσίου», είπε ο γενικός γραμματέας του Παγκόσμιου Οργανισμού Μετεωρολογίας, Πιέτερ Τάλας. Την ίδια στιγμή, ο Βρετανός πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον εμφανίστηκε εξαιρετικά επιφυλακτικός για τις προοπτικές της συνόδου, στόχος της οποίας είναι να δεσμευθούν οι χώρες του πλανήτη να μειώσουν τους ρύπους τόσο, όσο απαιτείται για να συγκρατηθεί η άνοδος της παγκόσμιας θερμοκρασίας στον 1,5 βαθμό Κελσίου. «Θα είναι μια πολύ δύσκολη σύνοδος, ανησυχώ ότι μπορεί να στραβώσει.

Η Γλασκώβη προετοιμάζει τη σύνοδο για το κλίμα, τη στιγμή που ο Βρετανός πρωθυπουργός εμφανίστηκε εξαιρετικά επιφυλακτικός για τις προοπτικές της, ενώ προκάλεσε σοκ λέγοντας ότι η ανακύκλωση δεν είναι λύση, καθώς το πλαστικό μπορεί να ανακυκλωθεί μόνο μια-δυο φορές και γι' αυτό πρέπει να σταματήσει η παραγωγή του.

Μπορεί να μην έχουμε τις συμφωνίες που χρειαζόμαστε, όλα παίζονται», είπε ο Τζόνσον απαντώντας σε ερωτήσεις παιδιών στην Ντάουνινγκ Στριτ. Ως προς το πρόβλημα των απορριμμάτων, η ελκρινεία του Τζόνσον σόκαρε τον βρετανικό οργανισμό ανακύκλωσης. «Η ανακύκλωση δεν είναι λύση, πρέπει να είμαι ειλικρινής», είπε. «Δεν θα σας αρέσει, αλλά θα σας το πω. Δεν είναι καν η αρχή της απάντησης στο πρόβλημα. Το πλαστικό μπορεί να ανακυκλωθεί μόνο μια-δυο φορές. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να σταματήσει η παραγωγή πλαστικού. Να μη χρησιμοποιείται. Η ανακύκλωση είναι μια πλάνη, όλοι πρέπει να μειώσουμε τη χρήση πλαστικού». Η σύνοδος της Γλασκώβης θα ξεκινήσει την Κυριακή, ενώ η πιο δύσκολη φάση της -το τέλος των διαπραγματεύσεων- έχει προγραμματισθεί για τις 12 Νοεμβρίου με την παρουσία ηγετών, όπως η Γερμανίδα καγκελάριος Μέρκελ, αλλά χωρίς τους προέδρους της Ρωσίας και της Κίνας, Βλαντίμιρ Πούτιν και Σι Τζινπίνγκ.

THE GUARDIAN, DER SPIEGEL

NEW SEASON

20 21

DEE JAY 93.5 RADIO

#THEISLANDSDJ

ME ΤΗΝ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ ΖΗΣΙΟΠΟΥΛΟΥ

19:00 - 22:00

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

On the Road

McDonald's

LISTEN LIVE

www.mydeejay.com.cy

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

primetel

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10:00 - 12:00

Στέλλα Σωκράτους

ΚΑΝΕ ΠΑΙΓΝΙΔΙ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΓΑΠΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Listen Live Radio Live

24sports.com.cy

Κούρος από το Σούνιο θάβεται από τους εργάτες στο δάπεδο της αίθουσας του ΕΑΜ όπου ήταν τοποθετημένος. Στο κέντρο, ο Εφηβος των Αντικυθήρων και, δεξιά, μαρμάρينو άγαλμα του Ποσειδώνα από τη Μήλο λίγο πριν από την απόκρυψή του.

Οι κρυψώνες των αρχαιοτήτων στην Κατοχή

Η «Κ» παρουσιάζει ιστορίες από την επιχείρηση διάσωσης των «θησαυρών» – «Βάλε φωτιά», το σύνθημα που ηκούσε στο μουσείο

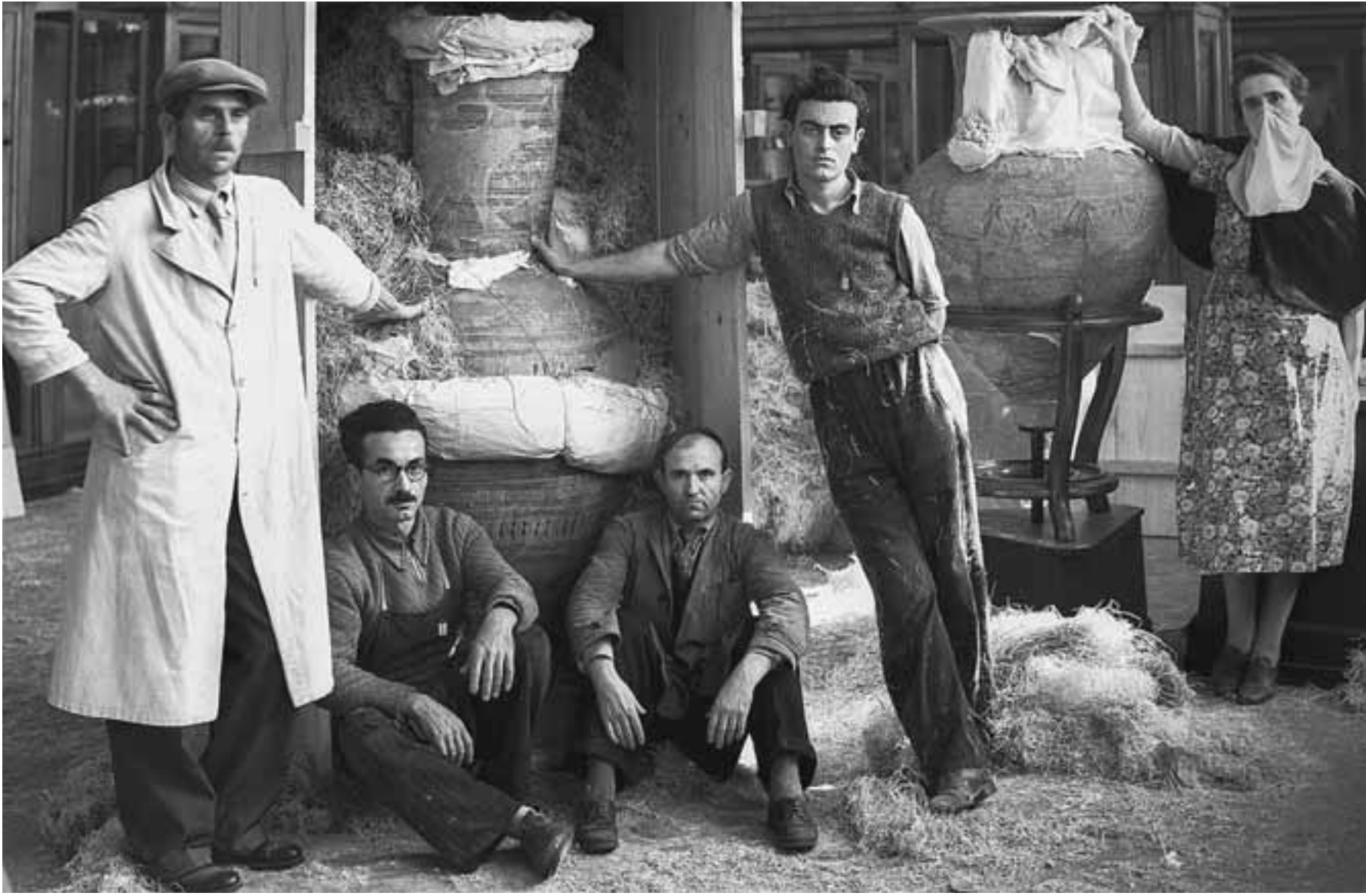
Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

«**Ε**ξί ολόκληρους μήνες, όσο κράτησε το Αλβανικό Έπος, χρειάστηκαν για να φυλαχθούν τα αρχαία μας», σύμφωνα με τη Σέμνη Καρούζου, κορυφαία αρχαιολόγο και πρώτη γυναίκα έφορο Αγγείων και Μικροτεχνίας στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Τόσος χρόνος απαιτήθηκε για να κρυφτούν οι «θησαυροί» του μουσείου στη σκιά του πολέμου. «Πολύ πρωί πριν να δύσει η σελήνη συγκεντρώνονταν στο μουσείο όσοι είχαν αναλάβει την εργασία τούτη, νύχτα έφευγαν για να πάνε στα σπίτια τους». Όταν ο στρατός κατοχής έμπαινε στην Αθήνα, η επιχείρηση απόκρυψης αρχαιοτήτων είχε ολοκληρωθεί.

Οι άνθρωποι του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (ΕΑΜ) εργάζονταν με αυτοθυσία, αυταπάρνηση και ομαδική συνεργασία. Μαρμάρινα αγάλματα όπως ο Ποσειδώνας από τη Μήλο, ο κούρος από το Σούνιο, δύο θρόνοι του 4ου αι. π.Χ., από τον μικρό ναό του Ραμνούστη, ευρήματα από τη Δήλο, το μαρμάρινο σύμπλεγμα της Αφροδίτης, του Πάνα και του Ερωτά, και πολλά ακόμη απομακρύνθηκαν από τις αίθουσες και καταχώθηκαν κάτω από τα δάπεδα, όσο πιο βαθιά μπορούσαν να τα θάψουν και να σκεπαστούν με άμμο.

Τον Νοέμβριο του 1940, η Διεύθυνση Αρχαιολογίας του υπουργείου Παιδείας εκδίδει εγκύκλιο με τεχνικές οδηγίες για

Οι μνήμες αντίστασης ξετυλίγονται αυτές τις ημέρες στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης μέσα από φωτογραφική έκθεση.

Νυχθημερόν, με αυτοθυσία και αυταπάρνηση, δούλευαν οι άνθρωποι που είχαν αναλάβει αυτήν τη δύσκολη εργασία. «Συγκεντρώνονταν πολύ πρωί, πριν να δύσει η σελήνη, και έφευγαν νύχτα για τα σπίτια τους».

την προστασία των μουσείων από τους εναέριους κινδύνους. Το σχέδιο συζητείτο από το 1937. Τα αγάλματα τοποθετήθηκαν οριζόντια στα ορύγματα, από πάνω έπεσε άμμος και έπειτα τα ορύγματα σφραγίστηκαν με τσιμέντο. Τα χάλκινα και τα πάλινα αντικείμενα τυλίχτηκαν άλλα με κερόχαρτο κι άλλα με πισσόχαρτο, και συγκεντρώθηκαν σε κιβώτια που κρύφτηκαν στα υπόγεια. Τα χρυσά στάλθηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

«Η Αρχαιολογική Υπηρεσία βρέθηκε στην παράλογη θέση να καταστρέφει το έργο που γενιές Ελλήνων αρχαιολόγων είχαν δημιουργήσει», έγραψε το 1994 ο Βασίλειος Πετράκος, γ.γ. της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και ακαδημαϊκός, θυμίζοντας τι έγινε την περίοδο 1940-1944. «Εννόω κυρίως τη διάλυση των μουσείων και την ταφή των αρχαίων στη γη, σε κρύπτες, σε θησαυροφυλάκια, σε σπηλιές».

«Την ώρα που οι στρατιώτες βροντοφώναζαν “Αέρα” στο ελληνοαλβανικό μέτωπο, στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο ηκούσε το σύνθημα “Βάλε φωτιά”», λέει στην «Κ» η δρ Μαρία Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, επίτιμη διευθύντρια πλέον του πρώτου μουσείου της χώρας έπειτα από μια επιτυχημένη θητεία. «Ηταν, βλέπετε, ένα από τα παραγγέλματα του γλύπτη Ανδρέα Παναγιωτάκη στους τεχνίτες του μουσείου, οι οποίοι τραβούσαν με σχοινιά τα αγάλματα στους άκ-

κους που ανοίχτηκαν στη βόρεια πτέρυγα».

Η ιστορία όλων εκείνης της περιπέτειας και οι μνήμες αντίστασης ξετυλίγεται αυτές τις ημέρες στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης μέσα από τη φωτογραφική έκθεση «Κατάκωψη και προστασία των αρχαίων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο», την οποία επιμελήθηκαν η Μαρία Λαγογιάννη και η Μαρία Χιδήρογλου και θα διαρκέσει έως τις 19 Ιανουαρίου του 2022. Πρόκειται για συμμετοχή του πρώτου μουσείου της χώρας στη Thessaloniki Photobiennale 2021 και συνδιοργανώνεται από το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και το MOMus-Mουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης.

Η έκθεση αγαπήθηκε τα προηγούμενα χρόνια στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (στην ιστοσελίδα του υπάρχει σχετικό υλικό), αλλά και στην Κύπρο, όπου προσκλήθηκε το 2019 από τον Σύνδεσμο «Αρωμα Αγίας Νάπας Φίλοι Πάρκου Γλυπτικής». Το υλικό που παρουσιάζεται τώρα στο ΑΜΘ περιλαμβάνει φωτογραφίες αρχαιοτήτων που, παρμονές της Κατοχής, συγκεντρώθηκαν, συσκευάστηκαν και τοποθετήθηκαν σε κιβώτια ή σε ορύγματα. Υλικό που αποκαλύπτει την επιχείρηση κατάκωψης, αλλά και της αντίστασης των ανθρώπων του μουσείου.

Τον Απρίλιο του 1941, το Εθνικό Αρ-

χαιολογικό Μουσείο ήταν άδειο σύμφωνα με την κυρία Λαγογιάννη: «35 κιβώτια φυλάχτηκαν στο σπύλαιο της Εννεάκρονου κι άλλα 22 στις φυλακές του Σωκράτη, τα χρυσά είχαν αποκρυφτεί στα υπόγεια της Τράπεζας της Ελλάδος, τα μεγάλα αγάλματα είχαν καταχωθεί σε μεγάλες τάφρους που ανοίχτηκαν στα δάπεδα των αιθουσών».

Την επομένη της εισβολής των ναζιστικών στρατευμάτων στην Αθήνα, η

Σέμνη και ο Χρήστος Καρούζος παραιτήθηκαν από μέλη του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου. Οπως δήλωσε ο κορυφαίος αρχαιολόγος Χρ. Καρούζος (διευθυντής του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου στη διάρκεια της Κατοχής), σε συνέντευξή του στα «Ελεύθερα Γράμματα» το 1945 για το Ινστιτούτο: «Από πολλά χρόνια είχε πάψει να έχει σχέση με την επιστήμη, και έπρεπε να τους κοπεί η ελπίδα ότι θα πετύχαιναν τίποτε

στην προσπάθεια, που τη μάντευα συστηματικά και μεθοδικά, να μας λερώσουν όλους με αθώες προτάσεις ειρηνικής και πολιτιστικής συνεργασίας».

Το άδειο από αρχαιοτήτες μουσείο αφανίδισε τους Γερμανούς αξιωματικούς, οι οποίοι επίμονα ρωτούσαν πού βρίσκονται τα αρχαία, ενώ οι άνθρωποι του Εθνικού Αρχαιολογικού απαντούσαν «είναι εκεί που όλοι γνωρίζουν, κάτω από τη γη». Οι Γερμανοί επιπλέον απαιτούσαν να αποκαλυφθούν αγάλματα όπως ο Εφφβος των Αντικυθήρων, ο Ποσειδώνας του Αρτεμίσίου, ο Εφφβος του Μαραθώνα με επικερήματα ότι «τα αρχαία θα πάθουν κρυμμένα» και ότι «οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να καταφεύγουν στην τέχνη». Οπως δήλωσε αργότερα ο Χρ. Καρούζος, «η επίμονη αντίσταση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας γλίτωσε τα σπουδαιότερα μουσεία μας από την καταστροφή και τη λεηλασία».

Ηλιόλουτρα στα αγάλματα

Πέρα από το μεγάλο κεφάλαιο της απόκρυψης, εξίσου σημαντικό είναι και αυτό της αποκάλυψης των αρχαίων από τις κρυψώνες του πολέμου που δημιουργήθηκαν.

Υπό τις οδηγίες του διευθυντή Χρήστου Καρούζου και τη βοήθεια της δραστήριας εφόρου Σέμνης Παπαστυρίδου-Καρούζου, τον Μάρτιο του 1946 ξεκίνησε το έργο της αποκάλυψης, της συντήρησης και

της επανέκθεσης. Ενα χρόνο αργότερα πραγματοποιήθηκε η πρώτη μεταπολεμική έκθεση στο μουσείο. Οπως εξηγεί στην «Κ» η κ. Λαγογιάννη, «εκτός από την τιτάνια προσπάθεια της απόκρυψης και ασφάλισης των εκθεμάτων των μουσείων, σημασία έχει και πώς τα ξέθαψαν για να επανεκτεθούν. Η Σ. Καρούζου έκανε ηλιόλουτρα σε αγάλματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, που θαμμένα καθώς ήταν στη γη απέκτησαν λεκέδες». Μάλιστα, μας θυμίζει τη μαρτυρία της Εφης Σπυροπούλου-Παπαδημητρίου, γ.γ. των Φίλων του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών-Ιδρύματος Βούρου Ευταξία και ανιψιά του ζεύγους Καρούζου. «Η θεία μου τα έβγαζε κάθε μέρα και τους έκανε ηλιόλουτρα. Τα σκέπαζε με ένα μαύρο πανί και έκανε μικρές τρύπες εκεί όπου ήταν οι λεκέδες και κάθε μέρα, 2-3 λεπτά, τα εξέθετε στον ήλιο μήπως και φύγουν...».

Ο Γιώργος Σεφέρης στις «Μέρες» περιγράφει: «Τρίτη 4 Ιουνίου 1946. Το μεσημέρι στο Αρχαιολογικό Μουσείο. Ξεθάβουν τώρα –άλλα σε κάσες και άλλα γυμνά κατάσκαρκα μέσα στο χώμα–, τα αγάλματα. Σε μία από τις παλιές μεγάλες αίθουσες, γνώριμες από τα μαθητικά μας χρόνια με τη στεγνή όψη που έφερνε κάπως προς τη βαρετή δημόσια βιβλιοθήκη, οι εργάτες δουλεύουν με φτυάρια και με αξίνες. Το δάπεδο, αν δεν κοιτάζεις τη στέγη, τα παράθυρα και τους τοίχους με

Τα αγάλματα τοποθετήθηκαν οριζόντια στα ορύγματα, από πάνω έπεσε άμμος και έπειτα σφραγίστηκαν με τσιμέντο.

τις χρυσές επιγραφές, θα μπορούσε να ήταν ένας όποιος τόπος ανασκαφών. Τα αγάλματα βυθισμένα ακόμη στη γη, φαινόταν από τη μέση και πάνω γυμνά, φωτισμένα στην τύχη... Ήταν ένας ανασηκωμένος χορός αναδυμένων, μια δεύτερη παρουσία σωμάτων που σου έδινε μια παλαβή χαρά». Μην φανταστείτε ότι η εποποιία έγινε μόνο στο Εθνικό Αρχαιολογικό, υπογραμμίζει η κ. Λαγογιάννη. «Όλα τα μουσεία, τότε, έκρυβαν αρχαιοτήτες». Υπάρχουν πολλές προφορικές μαρτυρίες. Για παράδειγμα στο Μουσείο της Σπάρτης μέχρι τη δεκαετία του '50 υπήρχαν αρχαία κρυμμένα σε κιβώτια.

Ομως, το περιστατικό που μας αφηγείται, το έζησε η ίδια στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου τη δεκαετία του '90, όταν διευθυντής ήταν ο Χ. Κριτζάς. Σε ένα πιθάρι από τα ογκώδη που δεν έκρυψε στην Κατοχή το μουσείο, βρέθηκε ένα γράμμα στα γερμανικά το οποίο ο αρχαιολόγος που γνώριζε καλά γερμανικά, κλήθηκε να μεταφράσει. «Ήταν το τυρφερό γράμμα μιας Γερμανίδας στον γιο της, ο οποίος υπηρετούσε στον γερμανικό στρατό στην Κρήτη. Το γράμμα αυτό μας έδειχνε και την άλλη όψη του πολέμου». Η κ. Λαγογιάννη τονίζει ακόμη ότι «οφείλουμε πολλά στον Βασίλειο Πετράκο, που μας έδωσε τόσα στοιχεία για το ζήτημα της κατάκωψης και προστασίας των αρχαίων στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Πετράκος είναι ο μέντοράς μας».

Μαρμάρινα αγάλματα στην αίθουσα αλεξανδρινών και ρωμαϊκών χρόνων.

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Απώλειες για το δολάριο καθώς ο πληθωρισμός ενισχύεται

Οι πληθωριστικές ανησυχίες των επενδυτών συνεχίζουν να αυξάνονται εν μέσω προβληματισμού για διατήρηση ισχυρών πιέσεων για μεγαλύτερο από το αναμενόμενο χρονικό διάστημα. Τα προβλήματα στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες παραγωγής και στην εύρεση κατάλληλου εργατικού δυναμικού σε ορισμένες χώρες συνεχίζονται, ενώ οι τιμές ενέργειας έχουν υπερδιπλασιαστεί από τις αρχές του έτους, εξέλιξη που δημιουργεί ανησυχίες στους επενδυτές για το ενδεχόμενο ορισμένες κεντρικές τράπεζες να στραφούν πιο γρήγορα απ' ό,τι αναμενόταν σε εφαρμογή μιας λιγότερο επεκτατικής νομισματικής πολιτικής.

Σε αυτό το περιβάλλον, τα κυβερνητικά ομόλογα των ανεπτυγμένων οικονομιών παραμένει και αυτή την εβδομάδα υπό πίεση, αγνοώντας τη μερική υποχώρηση των τιμών βασικών εμπορευμάτων στο τέλος της εβδομάδας, συμπεριλαμβανομένου του αργού πετρελαίου Brent, του οποίου η τιμή μειώθηκε πάνω από 1% σε σύγκριση με το νέο υψηλό τριών ετών \$86,10/Βαρέλι την Πέμπτη. Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς αμερικανικού κυβερνητικού ομολόγου βρέθηκε πάνω από το 1,70% για πρώτη φορά τους τελευταίους πέντε μήνες (η απόδοση κινείται αντίθετα από την τιμή), ενώ η απόδοση του 2ετούς τίτλου ανήλθε κοντά στο 0,47%, το υψηλότερο επίπεδο από τον Μάρτιο του 2020, καθώς η προδοσιακή αγορά εκτιμά ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ θα εισέλθει σε κύκλο αύξησης των επιτοκίων το τρίτο τρίμηνο του 2022, δηλαδή αρκετά νωρίτερα από τις εκτιμήσεις μόλις πριν από λίγες εβδομάδες. Οι

πιέσεις δεν περιορίστηκαν στα αμερικανικά ομόλογα. Ανοδικά κινήθηκαν και οι αποδόσεις των ευρωπαϊκών ομολόγων αλλά και των κυβερνητικών τίτλων του Ηνωμένου Βασιλείου, με την προθεσμιακή αγορά να θεωρεί πολύ πιθανό το ενδεχόμενο η κεντρική τράπεζα της χώρας BoE να προχωρήσει σε αύξηση των επιτοκίων πριν από το τέλος του έτους, καθώς πρόσφατες δηλώσεις αξιωματούχων της υποδηλώνουν έντονη ανησυχία για ενδεχόμενη ενσωμάτωση του αυξημένου πληθωρισμού στις πληθωριστικές προσδοκίες (δείκτης τιμών καταναλωτή στο Η.Β. 3,1% ετησίως τον Σεπτέμβριο, μικρή υποχώρηση από 3,2% τον προηγούμενο μήνα, το υψηλότερο επίπεδο από τον Μάρτιο του 2012, παραμένοντας σημαντικά υψηλότερα από τον πληθωριστικό στόχο 2,0% της BoE).

Στον αντίποδα, τα διεθνή χρηματιστήρια έδειξαν αντοχή στις πληθωριστικές ανησυχίες επωφελούμενα από τα ενθαρρυντικά εταιρικά αποτελέσματα, ενώ στις αγορές συναλλάγματος το δολάριο ΗΠΑ κινήθηκε ελαφρώς πτωτικά, παρά την άνοδο των αποδόσεων των αμερικανικών κυβερνητικών ομολόγων, καθώς η Fed εκτιμάται ότι θα αυξήσει σε σχέση με άλλες μεγάλες κεντρικές τράπεζες να αυξήσει τα επιτόκια. Χαρακτηριστικά, η ιστιμία ευρώ/δολ. παρουσίασε ενίσχυση περίπου 0,3% σε εβδομαδιαία βάση στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, παραμένοντας όμως λίγο χαμηλότερα από το κρίσιμο τεχνικά επίπεδο 1,1650.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Μπαράζ νέων ομολόγων και εισαγωγών στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Εκδόσεις από ναυτιλιακές, ΑΕΕΑΠ, μεταλλουργίες – Τουρκική εταιρεία προ των πυλών

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

Εισαγωγή τουρκικής εταιρείας στο Χρηματιστήριο Αθηνών αναμένεται το 2022, με το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων από τους κλάδους του τουρισμού και της ενέργειας της Τουρκίας για ένταξη στην ελληνική αγορά να είναι, σύμφωνα με πληροφορίες, ισχυρό. Παράλληλα, στο υπόλοιπο του 2021 αλλά και το επόμενο έτος έρχεται μπαράζ εκδόσεων ομολόγων και νέων εισαγωγών στο Χ.Α., με «όπλο» τις ισχυρές προοπτικές της ελληνικής αγοράς χάρη στο Ταμείο Ανάκαμψης και στην εκτόξευση της ανάπτυξης της οικονομίας.

Το τουρκικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα έχει ήδη «αποκαλύψει» ο διευθύνων σύμβουλος του Χρηματιστηρίου Αθηνών Σωκράτης Λαζαρίδης, στο πλαίσιο διαδικτυακού συνεδρίου που είχε διοργανώσει το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Αυστραλίας τον περασμένο μήνα. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», οι συζητήσεις όχι απλώς προχώρησαν

Οι από μνημών επαφές του χρηματιστηρίου με εταιρείες αποδεικνύονται ιδιαίτερα καρποφόρες καθώς όπως φαίνεται η κινητικότητα που υπάρχει τόσο για νέες εισαγωγές όσο και για εκδόσεις εταιρικών ομολόγων είναι μεγάλη.

αλλά έχουν καταλήξει και η διαδικασία ένταξης της τουρκικής εταιρείας είναι στην τελική ευθεία έτσι ώστε να μπει στο ταμινό της Λεωφόρου Αθηνών το επόμενο έτος. Η εισαγωγή θα είναι μόνο στο Χ.Α. και όχι τύπου dual listing, δηλαδή με παράλληλη διαπραγμάτευση στο Χ.Α. και στην τουρκική αγορά.

Σε ό,τι αφορά το γιατί μία τουρκική εταιρεία επιλέγει να εισαχθεί στο ελληνικό χρηματιστήριο, παράγοντες της αγοράς απαντούν πως αποτελεί μια αναδυόμενη αγορά, η οποία την ίδια στιγμή αποτελεί και μέρος της Ευρωζώνης και άρα του ευρώ, και έτσι δεν ενέχει το ρίσκο ενός νομισματος όπως η τουρκική λίρα. Πα-

Οι από μνημών επαφές του χρηματιστηρίου με εταιρείες αποδεικνύονται ιδιαίτερα καρποφόρες καθώς όπως φαίνεται η κινητικότητα που υπάρχει τόσο για νέες εισαγωγές όσο και για εκδόσεις εταιρικών ομολόγων είναι μεγάλη.

ράλληλα, οι προοπτικές για αναβάθμιση του Χ.Α. στις ανεπτυγμένες αγορές θεωρείται πολύ πιθανή μεσοπρόθεσμα.

Οι από μνημών επαφές του χρηματιστηρίου με εταιρείες αποδεικνύονται ιδιαίτερα καρποφόρες καθώς όπως φαίνεται η κινητικότητα που υπάρχει τόσο για νέες εισαγωγές όσο και

για εκδόσεις εταιρικών ομολόγων είναι μεγάλη. Πριν κλείσει το 2021, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», περισσότερα από πέντε εταιρικά ομολόγα πρόκειται να εκδοθούν και προέρχονται από τους χώρους της ναυτιλίας, των ΑΕΕΑΠ, της μεταλλουργίας, αλλά και τον κατασκευαστικό κλάδο, ενώ κεφάλαια άνω των 500 εκατ.

ευρώ αναμένεται να αντιληθούν συνολικά.

Την αρχή κάνει την επόμενη εβδομάδα η Capital Product Partners, αφού ξεκινά η δημόσια προσφορά για το ομόλογο των 150 εκατ. ευρώ διάρκειας 5 ετών. Είναι το δεύτερο ναυτιλιακό χρεόγραφο που διατίθεται σε Έλληνες ιδιώτες μετά εκείνο της Costamare του ομίλου Κωνσταντακόπουλου νωρίτερα φέτος. Το εύρος απόδοσης του επιτοκίου της Capital τιμολογήθηκε στο 2,60% με 3,00%. Η δημόσια προσφορά ξεκινά τη Δευτέρα 18 Οκτωβρίου και ολοκληρώνεται την Τετάρτη. Ο διευθύνων σύμβουλος της Capital Product Partners, Γεράσιμος (Jerry) Καλογρηάτος, μιλώντας στην «Κ» δηλώνει πως «επιλέξαμε την εγχώρια χρηματαγορά, δίνοντας την ευκαιρία και στο ελληνικό επενδυτικό κοινό να συμμετάσχει στα επενδυτικά μας σχέδια, επιβεβαιώνοντας την εμπιστοσύνη μας στον αναπτυξιακό δυναμισμό της ελληνικής οικονομίας». Τα κεφάλαια που θα αντιληθούν θα χρηματοδοτήσουν μέρος του προγράμματος επενδύσεων σε έξι δεξαμενόπλοια μεταφοράς υγροποιημένου αερίου (LNG) τελευταίας γενιάς.

Τη σκυτάλη παίρνουν εταιρείες κυρίως από τους κλάδους των κατασκευών, του real estate και της μεταλλουργίας, και συγκεκριμένα οι Noval ΑΕΕΑΠ - θυγατρική του ομίλου Βιοχάλκο, η Premia, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και η ΕΛΒΑΛ. Επιπλέον, στην τελική ευθεία δείχνει να είναι η εισαγωγή στην Κύρια Αγορά της Ευρωκαρτικής.

Όσον αφορά το 2022, είναι ήδη σε προχωρημένο στάδιο επικείμενες εισαγωγές τόσο στην Κύρια όσο και στην Εναλλακτική Αγορά (ΕΝ.Α).

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με πληροφορίες, μεγάλος ξενοδοχειακός όμιλος έχει εκφράσει ενδιαφέρον και έχει ήδη κάνει έναν πρώτο γύρο συζητήσεων για εισαγωγή του στην Κύρια Αγορά εντός του επόμενου έτους, ενώ προχωρημένες είναι οι επαφές για άλλες τρεις νέες εισαγωγές στην Εναλλακτική Αγορά.

Η R-Energy, η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο των ΑΠΕ και είναι ήδη εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, το 2022 θα εισαχθεί παράλληλα στην Εναλλακτική Αγορά του Χ.Α. Σύμφωνα με πληροφορίες, στην ΕΝ.Α είναι πιθανό να ενταχθεί το επόμενο έτος και η ελληνική εταιρεία μόδας Callista. Επίσης, εντός του 2022 εκτιμάται πως θα εισαχθούν στο χρηματιστήριο οι Noval, Trade Estates και Lamda Malls.

Κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, λόγω των ανοδικών τάσεων που επικράτησαν μετά τις 15.00 με την αγορά να αναρριχάται στο επίπεδο των 66 μονάδων. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 66,06 μονάδες, παρουσιάζοντας ημερήσια αύξηση σε ποσοστό 0,72%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε επίσης ημερήσια άνοδο σε ποσοστό 0,72%, κλείνοντας στις 39,29 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών περιορίστηκε στις €22.988.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη παρουσίασαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 1,11% και η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,17%, ενώ απώλειες κατά 0,29% σημείωσαν τα Ξενοδοχεία.

Αντίθετα, χωρίς μεταβολή παρέμειναν οι Επενδυτικές Εταιρείες. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της εταιρείας Τράπεζας Κύπρου με €7.710 (άνοδος 0,99% - τιμή κλεισίματος €1,02). Ακολουθούσαν οι μετοχές της Κυπριακής Εταιρείας Τοιμημάτων με €7.429 (πτώση 1,87% - τιμή κλεισίματος €0,525), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €3.136 (άνοδος 2,38% - τιμή κλει-

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 66,06 μονάδες, παρουσιάζοντας ημερήσια αύξηση σε ποσοστό 0,72%.

σίματος €2,58), της Δήμητρα Επενδυτικής με €1.302 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,382) και της Tsokkos Hotels με €890 (πτώση 6,32% - τιμή κλεισίματος €0,089). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 6 κινήθηκαν ανοδικά, 5 πτωτικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των

συναλλαγών ανήλθε σε 50.

Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε ότι μετά από σχετική έγκριση που έχει λάβει από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ανακοινώνει τη συνέχιση αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων των εταιρειών TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD, CYPRUS TRADING CORPORATION PUBLIC LTD, ERMES DEPARTMENT STORES PLC και WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC για επιπλέον δύο (2) μήνες, δηλαδή μέχρι και τις 27 Δεκεμβρίου 2021, λόγω μη υποβολής και δημοσιοποίησης της Ετήσιας Οικονομικής τους Έκθεσης, για το έτος που έληξε στις 31/12/2020, καθώς και της Εξαμηνιαίας Οικονομικής τους Έκθεσης για την περίοδο που έληξε στις 30/6/2021.

Προσθέτει ότι η απόφαση αυτή λήφθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 185 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου.

Αναφέρει επίσης ότι «σε περίπτωση που εντός των 2 μνημών δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων των πιο πάνω εταιρειών, τότε θα αρθεί η εν λόγω αναστολή».

Δάνεια σε εταιρείες κινηματογραφικών παραγωγών από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα

Στην τελική φάση μπαίνει η ενεργοποίηση του πρώτου Ταμείου Εγγυοδοσίας Δανείων Επιχειρήσεων Παραγωγής Οπτικοακουστικών Έργων από το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΗΔΒ). Η ΗΔΒ δημοσίευσε την πρόσκληση προς τις τράπεζες για την εκδίωξη ενδιαφερόντων με καταληκτική την 5η Νοεμβρίου 2021. Πρόκειται για το τελευταίο βήμα πριν από την τελική ενεργοποίηση του νέου προγράμματος συνολικού δυναμικού προϋπολογισμού δανείων περίπου 62,5 εκατ. ευρώ.

Όπως προβλέπει το νέο Ταμείο, κάθε επιχει-

Ενεργοποιήθηκε το πρώτο Ταμείο Εγγυοδοσίας Δανείων Επιχειρήσεων Παραγωγής Οπτικοακουστικών Έργων.

ρηση-δικαιούχος θα έχει τη δυνατότητα να κάνει αίτηση για δάνειο από 25.000 έως 900.000 ευρώ, για την κάλυψη των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης, αλλά και τη χρηματοδότηση επενδυτικών της σχεδίων.

Το Ταμείο θα παρέχει εγγύηση σε ποσοστό 80% επί του ύψους του δανείου. Σύμφωνα με τους όρους του Ταμείου, οι τράπεζες δεν επιτρέπεται να ζητήσουν εμπράγματος εξασφαλίσεις

Κάθε επιχειρήση-δικαιούχος θα έχει τη δυνατότητα να κάνει αίτηση για δάνειο από 25.000 έως 900.000 ευρώ.

για δάνεια έως 50.000 ευρώ, ενώ σε όλα τα δάνεια ανεξάρτητα από το ύψος τους απαγορεύεται η προσημείωση μόνιμης και μοναδικής κατοικίας.

Επιλέξιμες επιχειρήσεις για το Ταμείο θεωρούνται οι υπό σύσταση (που διαθέτουν ΑΦΜ), νεοσύστατες και υφιστάμενες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οποιασδήποτε νομικής μορφής, οι οποίες δραστηριοποιούνται

στους εξής κωδικούς:

– Δραστηριότητες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων (ΚΑΔ 59.11).

– Δραστηριότητες συνοδευτικές της παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων (ΚΑΔ 59.12).

– Παραγωγή πρωτότυπων λογισμικού παιχνιδιών υπολογιστή (ΚΑΔ 62.01.21).

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2020 Deloitte Limited

Connect for **impact.**

www.deloitte.com/cy

